

1. Ana kaynaklar, tarihî olayın geçtiği döneme ait bulgularlardır. Kitabeler, paralar ve seyahatnameler ana kaynaklardır. Tarih araştırmalarında öncelikle ana kaynaklar kullanılır.

CEVAP: E

2. I. ve II. öncül zamana göre; III. öncül ise mekâna göre tasnife örnektir.

CEVAP: C

3. Malazgirt Savaşı 26 Ağustos 1071 tarihinde olmuştur. Savaş o gün olmuş ve bitmiştir. Bu nedenle olay özelliği taşır. Diğer seçeneklerde verilenler ise uzunca bir zaman diliminde meydana gelmiştir. Yani olgu özelliği taşır.

CEVAP: D

4. Bir olayın meydana geldiği gün, ay ve yılın belirtilmesi bize olayın kesin gününü belirtir. Seçeneklerde verilenler arasında oluş zamanı daha belirgin olan B seçeneğidir. Diğer seçeneklerde sadece yüzyıl veya yıl verilmesine karşılık B seçeneğinde ay ve yıl verilmiştir.

CEVAP: B

5. Tarihî olayların oluş sırasının bilinmesi, araştırmacılara olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmasını sağlar. Eğer oluş sırası, tarihi bilinmezse neden-sonuç ilişkisi kurulamaz.

CEVAP: A

6. Kil tablet, anal(yıllık) ve mühürler yazılı kaynaklar arasındadır.

CEVAP: E

7. Paleografya eski yazıların okunmasını; filoloji dünya üzerindeki dilleri, akrabalık özelliklerini; antropoloji ise insan ırklarını inceler. Bu nedenle epigrafya, paleografya ve filoloji bilim dallarıyla iş birliği içinde olmalıdır.

CEVAP: C

10. Çivi yazısı → Paleografya,
Para → Nüvizmatik
Kitabe → Epigrafi
bilim dallarının konusunu oluşturur.

CEVAP: A

8. 20. Yüzyıl → zaman
Siyasi Tarih → konu
Bu nedenle kitap zamana ve konusuna göre tasnif edilmiştir.

CEVAP: E

11. Avrupa'da feodalitenin ortaya çıkması Haçlı Seferleri ile değil, Kavimler Göçü ile olmuştur.

CEVAP: C

9. Tarih araştırmalarında konu ile ilgili farklı kaynakların incelenmesi, bu kaynakların verdiği bilgilerin, güvenilirliği için tenkit süzgecinden geçirilmesi, olayların meydana geldiği zamanın koşullarına göre değerlendirilmesi doğru ve objektif bilgiye ulaşılması için son derece önemlidir.

CEVAP: E

12. Tarih öncesi dönemlerin temel özelliği yazının olmamasıdır. Bu nedenle tarih öncesi dönemlere ait araştırmalarda epigrafya(eski yazı bilimi) biliminden yararlanılamaz.

CEVAP: A

1. Tarih araştırmaları bulgu ve belgelerle yapılır. Bu nedenle yeni bulunacak bir belge mevcut bilgilerimizi değiştirebilir. Yakın yıllara kadar ilk Osmanlı parasının Orhan Bey'e ait olduğu biliniyordu. Ancak Osman Bey'e ait bir para bulununca bu bilgimiz değişmiştir.

CEVAP: B

4. Türkler tarihi süreç içerisinde farklı takvimler kullanmışlardır. Bunda astronomiye ilgi duymaları (Oniki Hayvanlı Türk Takvimi), İslamiyet'i kabul etmeleri (Hicri takvim) ve Avrupa devletleriyle ilişkilerini geliştirilmek istenmesi (Miladi takvim) etkili olmuştur.

CEVAP: E

2. Öğretici tarih anlayışında geçmiş olaylardan gelecek için dersler çıkarma amacı vardır. Sadece başarılar ve olayların olumlu yanları anlatılır. Soru kökünde verilen özellikler öğretici tarih yazımı ile ilgilidir.

CEVAP: C

5. Verilen durumda yer, insan ilişkileri, neden-sonuç ilişkisi, insan topluluklarının yaşayışlarından bahsedilmiş, ancak bunların meydana geldiği, yaşandığı zaman hakkında bilgi verilmemiştir.

CEVAP: D

3. İnsanlığın ilk dönemleriyle ilgili bilgilerimizin sınırlı olmasına karşılık, bilgilerin günümüze yaklařtıķça artmasının temel nedeni insanların bıraktığı yazılı belgelerin artmasıdır.

CEVAP: C

6. Takvimler ay ve güneşin hareketlerine göre oluşturulmuşlardır. Türklerin kullandığı bu takvimler güneş yılına göre düzenlenmiştir.

CEVAP: E

7. Hiyeroglif, anal, kil tablet ve fermanlar yazılı oldukları için paleografyanın ilgi alanına girer. Ancak Laskö Mağarası duvar resimleri yazısız belge olduğu için paleografya ile ilgili değildir.

CEVAP: A

8. Tarih araştırmalarında farklı bilim dallarından yararlanmak araştırmanın güvenilirliğini artırdığı gibi sonuçta ulaşılmasını da kolaylaştırır. Bunda olayların günümüze etkilerini belirleme amacı yoktur.

CEVAP: C

9. Paleografya eski yazı bilimi olup, bu yazıların tür ve şekillerini, zamanla geçirdiği değişiklikleri ve özelliklerini inceleyen bilim dalıdır.

CEVAP: D

10. II. ve III. öncüllerde verilen bilgiler, mutlak doğru bilgiye ulaşılamayacağını gösterir. I. öncülde verilen bilgi tarihi olayların özelliklerindedir.

CEVAP: D

11. "Uygarlığın tüm toplumların katkısıyla meydana geldiği bilgisi evrensel; milli bilincin gelişmesi, olayları mantıksal açıdan değerlendirebilmesi bireysel; sorumluluk ve vatandaşlık duygusunun gelişmesi ise toplumsaldır.

CEVAP: E

12. Türkler, İslamiyet'e geçtikten sonra Hicri takvimi kullanmaya başladılar. Selçuklular mali ve ekonomik nedenlerle Celali takvimini; Osmanlılar ise Rumi takvimi kullanmışlardır. Cumhuriyet döneminde ise Batı ile ilişkilerin artması sonucu Miladi takvime geçirilmiştir.

CEVAP: E

1. Tarih öncesi çağlar yazının bulunmasından önceki süreci kapsar. Bu nedenle kil tabletlerin bulunması söz konusu değildir.

CEVAP: C

2. Avcılık ve toplayıcılık, göçebe bir hayat sürüldüğünü; mağara ve ağaç kovuklarında barınma ise doğaya bağımlı olarak yaşandığını göstermektedir.

CEVAP: C

3. Çayönü'nün ilk köy yerleşimi olması, Anadolu'nun Güneydoğu Avrupa'dan daha önce yerleşik hayata geçtiğini, aynı zamanda Anadolu'da ilk tarımsal faaliyetlerini gerçekleştirdiğini göstermektedir. Soru kökünde yazının kullanımından bahsedilmediğinden III. öncüle ulaşamayız.

CEVAP: C

4. Tarih öncesi çağlara ait gelişmelerden en sonuncusu demirden silahlar yapılmasıdır. B ve E seçenekleri Yeni Taş(Neolitik), C seçeneğinde verilen bilgi Tunç Çağı, D seçeneğindeki bilgi ise Bakır Çağı'nda meydana gelmiştir.

CEVAP: A

5. Tarih öncesi çağların Taş(Eski, Orta, Yeni) ve Maden(Bakır, Tunç, Demir) Çağı olarak adlandırılmasında, kullanılan araç ve gereçlerin niteliği esas alınmıştır.

CEVAP: C

6. Mağara duvar resimlerinde hayvan figürlerinin varlığı av ve avcılığın insan yaşamındaki önemi ile ilgilidir. Bu durum hayvanların kutsal sayıldığını göstermez.

CEVAP: D

7. Tarımsal faaliyetlerin başlaması ile insanlar üretici duruma geçmişler, üretim fazlasının satılması ise ticareti başlatmıştır. Tarım faaliyetlerinin yapıldığı yerde ise mülkiyet anlayışı ortaya çıkmıştır.

CEVAP: D

10. Kil tabletlerin ve mühürlerin varlığı yazıyı göstermektedir. Bu ise tarih çağlarına geçildiğinin kanıtıdır. Unutmayalım "Tarih yazı ile başlar."

CEVAP: E

8. Yerleşik hayata geçilmesi, göçebe yaşantıyı azaltmış olsa da sona erdiği söylenemez. Göçebelik coğrafi ve ekonomik durumla ilgilidir.

CEVAP: E

11. İnsanların daha önce avladıkları koyun, keçi, sığır gibi hayvanları evcilleştirmeleri, tabiattan topladıkları arpa, buğday, mercimek gibi bitkileri tarımsal faaliyetlerle üretmeleri, tüketici toplum yapısından, üretici topluma geçtiklerini göstermektedir.

CEVAP: D

9. Tarih öncesi dönemlerde insanların tarımla uğraşmaları ve köyler kurmaları yerleşik hayata geçtiklerinin kesin kanıtıdır. Dokumacılık, taş ve topraktan eşyalar yerleşik olmanın kesin kanıtı olamaz. Zira bu faaliyetleri göçebeler de yapabilirler.

CEVAP: C

12. İnsanların kullandıkları araç ve gereçlerin sıralaması şöyledir: taş, toprak, bakır, tunç ve demir.

CEVAP: D

1. Truva'daki şehir kalıntılarının bir kısmının tarih öncesine, bir kısmının ise İlk Çağ'a(tarih çağlarının başlangıcı) ait olması, Truva'nın hem tarih öncesi hem de tarih çağlarında yerleşim merkezi olduğunu gösterir.

CEVAP: C

2. Tarih öncesi çağlarda köy ve kasabalar, Yeni Taş Çağı'nda(Neolitik) kurulmuştur.

CEVAP: A

3. Yazının kullanılması ile tarih çağlarına girilmiştir. İnsanlar yazıyı farklı zamanlarda kullanmaya başladıkları için, tarih çağlarına girmelerinde farklılıklar görülür.

CEVAP: B

4. Tarih öncesi çağlarda insan topluluklarının birbirleriyle ilişkileri, dolayısıyla etkileşimleri çok sınırlıydı. Bu durum tarih öncesi çağların, daha sıkı etkileşim yaşanan tarih çağlarından çok daha uzun sürmesine neden olmuştur.

CEVAP: B

5. At ve eşiğin evcilleştirilmesi ve tekerliğin icadı sonucunda bir yerden bir yere gitme, ulaşım ve göç kolaylaşmıştır. Bu gelişme ticaretin ve insanlar arasında etkileşimin de artmasına ortam sağlamıştır.

CEVAP: E

6. Ateş, Orta Taş Çağı'nın(Mezolitik) sonlarına doğru, yani insanların tarımsal faaliyetlere başladığı Yeni Taş Çağı'ndan önce bulunmuştur. Bu nedenle tarımsal faaliyetlerin başlamasının, ateşin bulunmasına etkisi söz konusu olamaz.

CEVAP: A

7. Tarım, ticaret, dokumacılık ve madencilik gibi faaliyetler yeni meslek gruplarının, toplumsal iş bölümünün ortaya çıkmasına, dolayısıyla ekonomik faaliyetlerin artmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

8. İnsanlar Eski ve Orta Taş Çağlarında tüketici ve doğaya bağlı olarak yaşadıkları için sosyal sınıflar henüz oluşmamıştır. Sosyal sınıflar, yerleşik hayata geçilmesi ve iş bölümü ihtiyacı ile ortaya çıkmıştır.

CEVAP: C

10. Eski Yunanistan kent devletlerinin (site) verilen özellikleri siyasi birliğin kurulmasını engellemiştir.

CEVAP: C

11. İlk Çağ'da İyon, Yunan ve Fenike uygarlıkları kolonileme faaliyetleri ile öne çıkmışlardır. Deniz kolonileme ile uğraşmaları buldukları bölgenin coğrafi ve siyasi özellikleri ile ilgilidir.

CEVAP: B

9. Teokrazi, bir devletin dinsel kurallara göre din adamlarınca veya tanrı vekilince yönetilmesidir. Sümerlerde kralın, site tanrısının vekili sayılması teokratik bir mutlakiyetle (krallık) yönetildiğini göstermektedir.

CEVAP: A

12. Mısır, göç ve istilalara kapalı olduğu için tarih öncesi devirlerin tamamını sırasıyla yaşamıştır. Daha ileri bir uygarlığın bir bölgeyi işgali, o bölgeyi işgalci gücün yaşadığı çağa taşır. Örneğin Demir Çağı'nda olan bir topluluğun, Orta Taş Çağı'nı yaşayan bir bölgeye gelmesi, bu bölge halkının Yeni Taş, Bakır ve Tunç Çağlarını atlayarak Demir Çağı'na ulaşmasını sağlar.

CEVAP: C

1. İyonların, Yunan tanrılarını benimsemeleri ve Fenike alfabesini kullanmaları farklı uygarlıklarla etkileşim içinde olduklarını gösterir.

CEVAP: E

2. Mumyacılık faaliyeti sırasında insan vücudu yakından tanınmış, bu ise Mısırlıların tıp alanında ilerlemelerini sağlamıştır. Cesedin bozulmaması için birtakım ilaçlarla tahnit edilmesi de eczacılıkta gelişmelerine ortam hazırlamıştır.

CEVAP: D

3. Asurlu tüccarların Orta Anadolu'da faaliyete bulunmaları ve kil tabletler bırakmaları ticari faaliyetleri gösterir. Bu durum onların Orta Anadolu'ya kadar egemen olduklarını göstermez.

CEVAP: B

4. Mezopotamya'da kurulan devletler göç yolları üzerinde oldukları için sık sık istila tehlikesi yaşamışlardır. Bu tehditlere karşı önlem olarak şehirlerini surla çevirmişler ve daimi ordular bulundurmuşlardır.

CEVAP: C

5. Mısır coğrafi konumu itibarıyla çöl ve denizlerle çevrilidir. Bu durum Mısır'ı dış etkilere kapalı hâle getirmiş, Mısır uygarlığının özgün (piramitler, hiyeroglif yazısı, mimari, edebiyat vb.) olmasını sağlamıştır.

CEVAP: A

6. Ensi, tüm Sümer ülkesine hâkim olunca lugal kalma unvanını almaktadır. Bu ise Sümer ülkesinde siyasal birliğin sağlandığını göstermektedir.

CEVAP: C

7. Soru kökünde verilen bilgilerde Mısırlıların, Mezopotamya uygarlığından etkilendiğinden bahsedilmektedir. Kaldı ki Mısır uygarlığı özgün bir uygarlıktır.

CEVAP: A

10. Volkanik bir cam olan obsidiyenin varlığı, Anadolu'nun volkanik özelliklere sahip olduğunu gösterir. Anadolu ile Mezopotamya arasındaki ticari ilişkiler Yeni Taş Çağı'nda olduğuna göre, bu ilişkilerin tarih öncesinde başladığı anlaşılır. Obsidiyen sattığı için Anadolu'nun uygarlık açısından Mezopotamya'dan ileri olduğu söylenemez.

CEVAP: C

8. Persler geniş bir imparatorluğa sahip oldukları için merkeziyetçiliğe büyük önem vermişlerdir. Bu nedenle eyaletleri merkezden atadıkları valilerle yönetmişler ve bu valileri de birtakım memurlar aracılığıyla kontrol etmişlerdir. Merkeziyetçiliğin bir diğer göstergesi de daimi (sürekli) orduların varlığıdır.

CEVAP: E

11. Piramit → mimari,
Vergi hesaplama → Matematik,
Nil'in taşma zamanının hesaplanması → Astronomi,
Ölümlerin mumyalanması → Tıp
Hukuk ile ilgili bir gelişmeden bahsedilmemiştir.

CEVAP: D

9. Yunanlılar kurdukları kolonilerde asimile olmamışlar, tam aksine dil ve kültürlerini kolonilerde yaymışlardır.

CEVAP: B

12. Kale, sur ve kaleyi andıran evler (kapısı yok, çatıdan girilmekte), savunma önlemleridir.

CEVAP: E

1. Artan nüfusu beslemek için insan emeğine duyulan ihtiyaç köle sınıfının ortaya çıkmasına doğrudan etki yapmıştır.

CEVAP: A

2. Soru metninde bazı özellikleri verilen toplum düzeni feodalitedir ve Avrupa'da tüm Orta Çağ boyunca etkili olmuştur.

CEVAP: B

3. Hindistan verimli toprakları ve kaynakları ile her zaman ilgi kaynağı olmuştur. Kast sisteminde, sınıflar arası geçişin yasak olması ise toplumsal bütünleşmeyi önlediği gibi milli bir bilinç oluşumunu da olumsuz etkilemiştir. Bu nedenlerle Hindistan tarih boyunca başka milletlerin işgali altında yaşamıştır. Çok tanrılı inanç sisteminin bu süreçle bir ilgisi yoktur.

CEVAP: C

4. Buhar gücünün makineye uygulanmasına kadar (Sanayi Devrimi) tüm dünyada tarımsal faaliyetler kol ve kas gücüne dayalıydı. İnsan ve hayvanların belirli sürelerle çalışabilmeleri tarımsal faaliyetlerin sınırlı olmasına yol açmıştır.

CEVAP: C

5. Han, bedesten, çarşı, kervansaray Orta Çağ Anadolu'sunda görülen ticaret mekânlarıdır. Karum ise İlk Çağ'da Asurlu tüccarların Orta Anadolu'da (özellikle Kayseri ve civarı) kurdukları ticaret merkezleridir.

CEVAP: C

6. Kral Yolu, Ege kıyılarından başlamakta ve Anadolu'yu Mezopotamya'ya bağlamaktaydı. İpek Yolu Çin'den, Baharat Yolu ise Hindistan'dan başlamaktaydı.

CEVAP: A

7. İpek Yolu, geçtiği güzergâh üzerindeki ülkelerin zenginleşip, refah seviyelerini artırdığı gibi, bu güzergâh üzerinde yeni yerleşim merkezleri kurulmasına da neden olmuştur. Dünyanın değişik bölgelerinden gelen tüccarlar ise kültürel etkileşime yol açmışlardır.

CEVAP: E

10. 12 Levha Kanunları (Roma), Justinian Kanunları (Bizans) ve Cengiz Yasaları (Moğol) Orta Çağ'da oluşturulmuş kanun metinleridir.

CEVAP: E

8. Bağımsız ve hür savaşçı topluluklar gerekli eğitim ve disipline sahip değillerdi. Bu nedenle Orta Çağ'da devletleşme sürecine bağlı olarak bu askeri topluluklar düzenli ve disiplinli ordulara dönüştürüldü.

CEVAP: D

11. Halkın kıtlık korkusu yaşamaması ekonomik; savaş korkusu ve can güvenliği endişesi güvenlik alanı ile ilgilidir. Metinde dinsel faktörlerden bahsedilmemiştir.

CEVAP: C

9. Tüm Orta Çağ'ın en önemli gelişmelerinden biri olan Haçlı Seferlerinin nedenlerinden biri Doğu'nun zenginliklerine bu arada ticaret yollarına ulaşma düşüncesidir.

CEVAP: B

12. Verilen öncüllerdeki özellikler bu imparatorluklarda meşruiyetin kaynağının tıpkı İlk Çağ'da olduğu gibi dinsel (tanrısal) olduğunu göstermektedir.

CEVAP: E

1. Çin, tarih boyunca kalabalık nüfusuyla öne çıkmıştır. Mete Han, Çin'i yenmesine rağmen Türklerin kalabalık Çin nüfusu içinde eriyip asimile olmasını önlemek için böyle bir karar almıştır.

CEVAP: B

2. Türkler, Uygurlar zamanında yoğun bir şekilde yerleşik hayata geçmişlerdir. Bu durum tarım ve ticaret faaliyetlerinin öne çıkmasına yol açmıştır. Tarımsal faaliyetler arttığı için tarımsal vergiler de artış olmuştur.

CEVAP: A

3. Yerleşik hayata geçilmesiyle ev, tapınak, saray mimarisi gelişmiş bu da sanat alanında değişikliğe yol açmıştır. Yerleşik hayat ekonomik hayatta da değişiklik meydana getirmiştir. Zira tarım ve ticaret faaliyetleri öne çıkmıştır.

CEVAP: D

4. Eski Türk devletleri kısa ömürlü olmuştur. Bu durumun temel nedeni ülke hanedanının ortak malıdır anlayışıdır. Zira hükümdar ölünce yerine kimin geçeceğini kesin olarak belli olmaması ve hanedan mensuplarının ülkenin değişik yerlerinde idareci olması sık sık taht kavgalarına, bu da devletin yıkılışına neden olmuştur.

CEVAP: A

5. Verilen öncüllerdeki bilgilerin tamamı, Türklerin millî kimliklerini korumaya ne denli önem verdiğini göstermektedir.

CEVAP: E

6. Onlu sistem ve yüğ törenleri Türklere özgü uygulamalardır. Dış etkiden söz edilemez. Mani ve Buda dinlerini benimsemeleri ise başka kültürlerden etkilendiklerini göstermektedir.

CEVAP: C

7. Hititlerdeki Pankuş meclisi asillerden oluşmaktaydı. Kurultay'a ise halk temsilcileri olan boy beyleri katıldı. Dolayısıyla Kurultay, Pankuş meclisine benzetilemez.

CEVAP: D

10. Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılması ve feodalite rejimi siyasi; feodal sistemde halkın durumu ise sosyal sonuçtur.

CEVAP: D

8. Türklerde tapınak ve saray mimarisi; sulama kanalları yapılması, yerleşik hayata geçildiğini gösterir. Göçebe topluluklar da halı ve kilim dokuyabilirler.

CEVAP: C

11. Türklerin ilk yurtlarından göç etmelerinin bir nedeni de yabancı kavimlerle yaptıkları mücadeleleri kaybetmeleridir. Bu göç nedeni ekonomik değil, siyasi-dir.

CEVAP: D

9. Kutun, kan yolu ile hanedanın diğer bireylerine geçmesi, kanında kut taşıyan her bireyin hükümdar olmasına fırsat vermekteydi. Bu ise hanedan üyeleri arasında sık sık taht kavgalarına neden olmaktaydı.

CEVAP: A

12. Türkler, Orta Asya'nın bozkırlarında teşkilatçı ve askerî yetenekleriyle varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bu özellikleri gittikleri yerlere yerleşme ve egemenlik kurmalarında kolaylaştırıcı olmuştur. Bunda Gök Tanrı dininin etkisi yoktur.

CEVAP: C

1. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler konargöçer hayat tarzının birer sonucudur. Konar göçer yaşantı ile kut anlayışı arasında bir ilişki yoktur.

CEVAP: E

2. Türk adına birçok milletin (Çin, Bizans, Batı Roma, İran, Arap, Hint) kaynaklarında rastlanması, Türklerin çok geniş bir alana yayıldıklarını gösterir.

CEVAP: E

3. Maniheizmin belirtilen özellikleri Uygurların yaşam biçimlerinde köklü değişiklikler meydana getirmiştir. Savaşçı özellikleri kaybolmuş, bitkisel ürünlerle beslenmeye başlamışlar ve ibadetlerini tapınaklarda yapmaya başlamışlardır. Gök Tanrı dininde tapınak olmadığını hatırlayalım.

CEVAP: E

4. Uygurlar kâğıt ve matbaa kullanınca sosyal, ekonomik ve dini faaliyetlerini yazıya dökmüşler; yerleşik hayata geçince de ev, tapınak, kale, saray gibi eserler bırakmışlardır. Bütün bunlar Uygurlar ile ilgili bilgilerimizin daha önce kurulan diğer Türk devletlerine göre daha çok olmasını sağlamıştır.

CEVAP: C

5. Avrupa'da kurulan ilk Türk devleti Avrupa Hun Devleti'dir. İstanbul'u kuşatan ilk Türk devleti ise Avarlar'dır.

CEVAP: E

6. Orta Asya'nın sahip olduğu coğrafi özellikler ve bozkırlar Türklerin göçebe bir yaşantı sürmelerine neden olmuştur. Zira karasal iklimde yazlar sıcak ve kurak olduğu için otlar ve otlaklar kurumakta, bu nedenle Türkler hayvanlarını otlatmak için otlak ve sulak alanlara sahip olan yaylalara çıkmaktadır.

CEVAP: A

7. Soru kökünde verilenlerden A, C, D ve E seçeneklerine ulaşılmaktadır. Verilenlerden Uygurlarda teokratik bir devlet anlayışı olduğunu söyleyemeyiz.

CEVAP: B

8. Türklerin hayvancılık faaliyetleri ile Mani ve Budizm dinleri arasında bir ilişki yoktur. Türkler bu dinlere Uygurlar döneminde girmişlerdir.

CEVAP: B

9. Türk devletlerinin boylar federasyonu şeklinde örgütlenmesi, bu boylardan biri ya da birkaçının ayrılmasıyla devletin dağılmasına yol açmaktaydı. Aynı şekilde ülkenin değişik bölgelerine aileden bireylerin yönetici olarak atanması iç karışıklık ve taht kavgalarına yol açmaktaydı. Bütün bunlar merkezîyetçi bir yönetimin kurulmasını zorlaştırmıştır.

CEVAP: B

10. Türklerin hayvancılık yapmak için yeni yerler aramaları ve tarım alanlarının daralmasından dolayı göç etmeleri, ekonomik faktörlerle ilgilidir. Çin saldırı ve tehdidi ise siyasidir.

CEVAP: D

11. Onlu sistem sayesinde Türk orduları disiplin altına alınıyor, hızla sevk ediliyor ve ani taktik değişiklikleri hemen uygulanabiliyordu.

CEVAP: E

12. Türklerin geniş bölgelerde egemen olmaları ve devletler kurmaları öncelikle güçlü orduların kurulmasını zorunlu hale getirmiştir. Zira bu geniş topraklarda merkezi otoritenin sağlanması ve ülkenin savunulması ancak güçlü ordularla sağlanabilirdi.

CEVAP: C

1. Uygurlar kâğıt ve matbaayı kullanan ilk Türk devletidir. Bu nedenle kendilerinden önce kurulan diğer Türk devletlerinden ayrılmaktadır. Diğer seçeneklerde verilen özellikler diğer Türk devletlerinde de görülmüştür.

CEVAP: B

2. Büyük genişlikteki toprakların ekilip biçilmesi fizik gücüne, dolayısıyla köleye ihtiyacı artırmaktadır. Türk devletlerinde toprağın mülkiyetinin devlete ait olması, konargöçer yaşantı ve eşitlik ilkesinin esas alınması Türk devletlerinde köleliğin oluşmasını engellemiştir.

CEVAP: E

3. Uygurların Mani ve Budizm dinlerini benimsemelerine rağmen bu dinlere ait terimlerin Türkçelerini kullanmaları, millî kültürlerini sürdürmeleri, millî kimliklerini korumaya önem verdiklerini göstermektedir.

CEVAP: E

4. Ülke ve devlet yönetiminde hanedan üyelerinin görevlendirilmesi, ülke hanedanının ortak malıdır anlayışının benimsendiğini göstermektedir.

CEVAP: A

5. Sosyal devlet anlayışı, fakir ve muhtaç olanların, korunmasızların devlet güvencesinde varlığını sürdürmelerini gerektirir.

CEVAP: A

6. Türklerin çok farklı bölgelere göç etmeleri, Türk tarihinin bir bütün içinde incelenmesini zorlaştırmıştır. Göçlerin, Türk kültürünün yeni bölgelere yayılmasını ve yeni kültürlerle tanışmasını olumsuz etkilediği söylenemez.

CEVAP: A

7. Göçebe bir hayat süren Hunların ve Köktürklerin ekonomilerinin temeli hayvancılığa dayanmaktadır.

CEVAP: B

8. Kale ve sur kalıntıları yerleşik hayata geçildiğinin kanıtıdır. Diğer seçeneklerde verilenleri, göçebeler de kullanabilirler ve yapabilirler.

CEVAP: C

9. Eski Türklerde geniş katılımlı eğlenceler, yarışmalar, ziyafetler toplumsal dayanışmanın güçlenmesine ortam sağlamıştır.

CEVAP: E

10. Asya Hunları göçebe bir yaşantı sürdürdükleri için onlara ait bir yerleşim merkezinde at koşumları ve keçeden çadırlara rastlanılır. Gök Tanrı inancında tapınak olmadığı için bu merkezde tapınak kalıntıları bulunamaz.

CEVAP: D

11. Kut anlayışı, eski Türk devletlerinde, devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine olan inanıştır. Bu anlayışa göre kut, yönetici hanedanın diğer bireylerine de geçmektedir. Bu nedenle kanında kut taşıyan herkes taht üzerinde hak iddia edebilirdi. Diğer taraftan bu anlayışa uygun olarak benimsenen ikili teşkilat da doğu ve batı kısımları arasında rekabet ve mücadelelere, dolayısıyla devletin çabuk yıkılmasına ortam oluşturmaktaydı.

CEVAP: D

12. A, B, D ve E seçenekleri, Kavimler Göçü'nün siyasi sonuçları arasındadır. Skolastik anlayış ise dünyayı ve olayları kilise mantığıyla açıklamaktadır. Bu anlayışta deney ve gözlem yoktur. Skolastik anlayış, siyasi değil, düşünce ile ilgilidir.

CEVAP: C

1. Hz. Ömer Devrinde sınırlar genişleyince buraların yönetimi, adaletin sağlanması ve güvenlik konuları yeni görev ve görevlilerin ortaya çıkmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

2. İslam Devleti'nin sınırları genişleyince devletin gelirleri artmış(ganimet, haraç, cizye, öşür vergileri vb), harcama ve gelirlerin kontrolü ihtiyacı hazinenin kurulmasını zorunlu hâle getirmiştir.

CEVAP: C

3. Devletin sınırlarının genişlemesi, gelirleri artırdığı gibi giderleri de artırmıştır. Zira sınırların genişlemesi çok sayıda memur ve asker ihtiyacını da ortaya çıkarmıştır.

CEVAP: A

4. Müslümanların farklı uygarlıklardan yararlanarak yeni bir uygarlık meydana getirmelerinde devlet gelirlerini artırma gibi bir amaç söz konusu değildir.

CEVAP: C

5. Emeviler Döneminde sınırlar doğuda ve batıda alabileceğine genişlemiş, buna bağlı olarak imparatorluk sınırları içinde yaşayan Müslüman ve gayrimüslim sayısı da artmıştır. Bu durum Emeviler Döneminde öşür, haraç ve cizye gelirlerinin ekonomiye katkısını artırmıştır.

CEVAP: B

6. Emeviler Döneminde halifelik saltanat hâline dönüşürülünce devlet, Emevi ailesine mensup hükümdarlar tarafından yönetilmeye başlanmıştır.

CEVAP: A

7. Hz. Ömer Döneminde, sınırların genişlemesi düzenli orduya geçilmesini zorunlu hale getirmiştir. Zira sınırların güvenliği ve merkezi otoritenin korunması için düzenli ordu birlikleri gerekmektedir.

CEVAP: A

10. Müslümanların Akdeniz, Hint Okyanusu ve Orta Asya'da egemenlik kurmaları aynı zamanda İpek ve Baharat Yollarını kontrol altına almalarını sağlamıştır. Böylece Arapların ticari faaliyetleri uluslararası bir boyut kazanmıştır.

CEVAP: D

8. Sınırların genişlemesinin ortaya çıkardığı bir güçlük merkeziyetçi devlet yapısının korunmasıdır. Özellikle uzak eyaletlerin ve bölgelerin elde tutulması ve merkeze bağlılıklarının sürdürülmesi zorlaşmaktadır.

CEVAP: C

11. Hz. Ömer döneminde sınırlar genişlemiş, Sasani ve Bizans imparatorluklarıyla komşu olunmuştur. Başkentten buralara gönüllü asker gönderilmesi zor olduğu için düzenli ordu ve ordugâhlar kurulmuştur. Hz. Ömer Döneminde iç karışıklık görülmez.

CEVAP: D

9. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Dört Halife Dönemi'nde meydana gelmiştir. Arapça'nın resmî dil ilan edilmesi ise Emeviler Dönemi'nde olmuştur.

CEVAP: C

12. Bir devletin sınırları içerisinde, resmî işlemlerde farklı alfabelerin kullanılması karışıklığa neden olduğu gibi yazışmalarda birlik sağlanmasını önler. Rumca ve Farsça alfabeden Arapça'ya geçilmesi, bu dillerin konuşulmasını engellemeye yönelik değildir.

CEVAP: C

1. Bedir, Uhut ve Hendek savaşlarında ilk saldıranlar Mekkelilerdir. Dolayısıyla Müslümanlar savunma durumundadırlar. Hendek Savaşı'ndan sonra Mekkelilerin savunmaya çekilmeleri artık Müslümanların çekilecek bir güç hâline geldiklerini göstermektedir.

CEVAP: B

2. Dört Halife Döneminden sonra Emeviler, halifeliği saltanata dönüştürmüşlerdir. Böylece halifeler aynı aileden gelmiştir. Bu durum, Abbasiler Dönemi'nde de devam etmiştir. Bu nedenle İslam tarihinde Emeviler ve Abbasiler denilen dönem yaşanmıştır.

CEVAP: C

3. Küçük şehir devletleri ve çok sayıda başka devletlerin varlığı Arap Yarımadası'nda siyasi birliğin olmadığını göstermektedir.

CEVAP: A

4. Soru kökünde verilenler incelendiğinde, Arapçanın resmi dil ilan edilmesi Arapça'nın kullanıldığı alanı genişletmiş, Arapça'ya uluslararası bir boyut kazandırmış ve Arapça yerel dilleri etkilemiştir.

CEVAP: E

5. Müslümanlar sınırlarını genişletince eski Mısır, Mezopotamya ve Anadolu'dan bilgi ve kültür birikimini de ele geçirdiler. Bu eserlerin Arapça'ya çevrilmesi ve bilgilerin himaye edilmesi, Emeviler ve Abbasiler dönemlerinde önemli eserlerin ortaya çıkmasına ortam hazırladı.

CEVAP: E

6. Emevilerin Arap milliyetçiliği politikaları Arap olmayanların tepkisini çekmiş bu ise iç karışıklıklara ve toplumsal huzurun bozulmasına yol açmıştır. Bu durum Arap olmayanlar arasında ulusal bilinci artırdığı gibi, Emevilere karşı sert bir muhalefet doğurmuştur. Bu uygulamanın bilimsel çalışmaları durdurduğu söylenemez.

CEVAP: D

7. Abbasiler'de büyük fetih hareketlerinin görülmemesi ve toprakları üzerinde Tavaif-i Müluk adı verilen küçük devletlerin kurulması, onların askerî ve siyasi açıdan başarılı olamadıklarını göstermektedir.

CEVAP: D

8. İslamiyet ile birlikte Arap Yarımadası'nda dini inanış, insan hakları, sosyal yapı ve yönetim biçimi değişmiştir. Etnik yapıda bir değişiklik söz konusu değildir.

CEVAP: A

9. Müslümanların fethettikleri yerlerdeki halkın din ve inancına, geleneklerine, kültürüne müdahale etmemeleri ve hoşgörülü bir politika izlemeleri, halkın göç etmesini önlemiştir.

CEVAP: C

10. A, C ve D seçeneklerinde verilenler Emeviler, E seçeneğinde verilen gelişme Dört Halife Dönemi'nde meydana gelmiştir. Kâğıt yapımı ise (Talas Savaşı'ndan sonra) Abbasiler Dönemi'nde meydana gelmiştir.

CEVAP: B

11. İslam Devleti'nin sınırları Suriye, Mısır ve Kuzey Afrika kıyıları fethedilince denizlere ulaşmıştır. Bu durum kıyı kentleri ve limanların güvenliğini öne çıkarmıştır. Bu nedenle Hz. Osman Dönemi'nde donanma kurulmuş ve denizcilik faaliyetlerine önem verilmiştir.

CEVAP: A

12. Kur'an-ı Kerim, Hz. Ebubekir Dönemi'nde meydana gelen iç karışıklıklar sırasında pek çok hafızın ölümü üzerine kitap hâline getirilmiştir. Bu gelişmenin sınırların genişletilmesiyle ilgisi yoktur. Kur'an-ı Kerim'in çoğaltılması sınırların genişletilmesi ile ilgili değildir.

CEVAP: D

1. Emeviler, Arap milliyetçiliği politikası takip ettikleri için Arap olmayanları idari ve askerî görevlere getirmişlerdir. Abbasiler ise bu uygulamaya son vermişlerdir.

CEVAP: C

2. Sınırların genişlemesi, savaşların kazanılması ile olmuş, bu da ganimet gelirlerinin artmasını sağlamıştır. Ele geçirilen yerlerdeki gayrimüslim halktan haraç ve cizye vergisi alınmıştır. Dolayısıyla sınırların genişlemesi hazinenin ganimet gelirleri, haraç ve cizye vergi gelirlerinde artış sağlamıştır.

CEVAP: E

3. İspanya, Emevi Halifesi I. Velid Devri'nde, Tarık bin Ziyad tarafından fethedilmiştir.(711)

CEVAP: E

4. Yeni mezheplerin ortaya çıkması devlet otoritesi ve etkinliğini artırmamış, aksine mezheplerin farklı hali-feleri kabul etmesi siyasi parçalanmaya yol açmıştır.

CEVAP: A

5. İslamiyetten önce Arapların putlara tapması, çok tanrılı bir inancı benimsediklerini göstermektedir.

CEVAP: A

6. Emeviler, İslamiyetin eşitlik ilkesine rağmen Arap soyunu Arap olmayan Müslümanlar'dan üstün görmüş ve onlara köle gözüyle bakmıştır. Bu ise toplumsal bütünlüğü bozmuş, İslam Devleti'ni Arap devleti hâline getirmiş ve Emeviler'e yönelik tepkileri artırmıştır.

CEVAP: E

7. Hz. Muhammed'in Medine'ye hicretinden sonra gayrimüslimlerle sözleşme yapması, yabancı devletlere elçiler göndermesi ve ordunun başında seferlere katılması aynı zamanda bir devlet kurucusu olduğunu da göstermektedir.

CEVAP: E

8. Müslümanların Mekke'yi fethederek Arabistan'da en büyük askerî ve siyasi güç hâline gelmeleri, onların Arap Yarımadası'nda siyasi birliği sağlamalarını kolaylaştırmıştır.

CEVAP: B

9. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Emeviler ve Dört Halife Dönemi'nde görülen ortak gelişmelerdir. Emeviler, halifeliği saltanat hâline dönüştürerek Dört Halife Dönemi'ndeki seçim uygulamasına son vermişlerdir.

CEVAP: A

10. Abbasiler, yönetici kadrolara farklı etnik kimlikten görevliler atayarak Emevilerin, Arap milliyetçiliği uygulamasına son vermişlerdir.

CEVAP: C

11. Abbasilerin hoşgörülü politikaları ve Türklere değer vermeleri Türk-Arap ilişkilerini de olumlu etkilemiştir.

CEVAP: A

12. Tavaif-i Müluk devletleri, Abbasiler Dönemi'nde merkezi otoritenin bozulması üzerinde çıkmıştır. Soru kökünde belirtilen gelişmeler fetihlerin durmasına ve İslam dünyasında ayrılıklara neden olmuştur.

CEVAP: D

1. Talas Savaşı sonucunda Çinlilerin Orta Asya'yı ele geçirmeleri engellenmiştir. Bunda Türklerin Müslüman Arap ordularına destek vermesi belirleyici olmuştur. Müslümanlar Çinlileri yenmişler, ancak eskiden olduğu gibi Orta Asya Türk egemenliğinde kalmıştır.

CEVAP: E

2. Öşür, tarımla uğraşan Müslümanlardan alınan vergidir. Göçebe Türkmen toplulukları yerleşik hayata geçince tarımla uğraşmışlar ve bunun sonucunda devletin öşür vergi gelirleri artmıştır. Yerleşik hayatta beraber yeni yerleşim merkezleri de kurulmuştur.

CEVAP: D

3. Türklerin Anadolu'da etkinlik kurmaları Bizans'ın İslam dünyası üzerindeki baskısını sona erdirmiştir. Diğer taraftan Haçlı Seferleri sırasında İslam dünyasını Avrupalılara karşı müdafaa etmişlerdir. Bu durum Türklerin askerî yetenekleriyle ilgilidir.

CEVAP: C

4. Eski Türk devletlerinde ülke ikili sistem (doğu-batı) ile yönetilirdi. Kağan doğuda otururken, kardeşi veya aileden biri batı kanadının yönetimi ile görevlendirilirdi. Dolayısıyla Karahanlıların Orta Asya Türk devlet geleneklerini sürdürdüklerini söyleyebiliriz.

CEVAP: A

5. Selçuklu hükümdarlarının, halifeye hükümdarlıklarını onaylatmaları, hutbede önce onun ismini okutmalarına karşın, siyasi hakimiyetlerini hiçbir şekilde paylaşmamaları, onların bağımsız devlet anlayışıyla hareket ettiklerini göstermektedir.

CEVAP: B

6. Selçukluların, Anadolu'da Bizans'tan ele geçirdikleri yerlerin uç bölgelerine Türkmenleri yerleştirmeleri, Bizans'ın Anadolu'daki egemenliğinin daraldığını gösterir. Ancak Anadolu'daki egemenliklerinin sona erdiği söylenemez.

CEVAP: C

7. Türkler İslam uygarlığına bilim ve sanat alanında önemli katkılarda bulunmuşlardır. Ancak soru kökünde bundan bahsedilmemiştir.

CEVAP: D

8. Karahanlıların ordularını Türklerden oluşturmaları ve Türkçe'yi resmî dil olarak kullanmaları milliyetçi bir anlayışla hareket ettiklerini göstermektedir.

CEVAP: D

9. Mısır tarih boyunca zenginliği ile meşhurdur. Bunda tarımsal potansiyeli ve ticaret yolları üzerinde bulunması başlıca etkidir. Türk devletlerinin Mısır'da güvenliği sağlamaları da ekonomiyi olumlu yönde etkilemiştir. Çünkü ticari faaliyetlerde öncelik, can ve mal güvenliğinin sağlanmasıdır.

CEVAP: E

10. İktisat sisteminde toprakların mülkiyeti devlete aittir. Bu sistem ile üretim denetlenmiş ve sürekliliği sağlanmıştır. İktisat sahiplerinin beslediği askerler orduya güç kazandırmışlar ve bölgenin güvenliğini sağlamışlardır. İktisat sisteminde özel mülkiyetin teşvik edilmesi söz konusu değildir. Çünkü, yukarıda da belirttiğimiz gibi, toprakların mülkiyeti devlete aittir.

CEVAP: A

11. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Karahanlıların, Orta Asya Türk devlet geleneğini sürdürdüğünü göstermektedir. Yargıcuların(eski Türk devletlerinde yargıç) yerlerini kadınlara bırakması, İslam devlet teşkilatının Türkleri etkilemeye başladığını göstermektedir.

CEVAP: D

12. Verilen öncüllerin tamamı Büyük Selçukluların merkezî devlet anlayışını sürdürmemişlerinin birer sonucudur. Çünkü; iki başlı yönetim, devlet içinde devlet kurulması, hükümdar olma mücadeleleri merkezî devlet yapısına zarar vermiştir.

CEVAP: E

1. Karahanlılar bu uygulamaları ile ticarete ve ticari faaliyetlere ne denli önem verdiklerini göstermişlerdir. Ancak bu durum ekonomilerinin temelini ticarete dayalı olduğunu göstermez.

CEVAP: D

2. Resmi yazışmalarda Farsça, medreselerde bilim dili olarak Arapça kullanılması, Türkçe'nin gelişimini olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: C

3. Monarşik yönetimlerde devleti, aynı aileden gelen kral veya hükümdarlar yönetirler. Emevi, Abbasi, Selçuklu, Osmanlı, Habsburglar(Avusturya), Romanoflar(Çarlık Rusyası) gibi. Memlük Devleti'nde her komutana ve emire sultan olabilme hakkının verilmesi sık sık taht değişikliklerine, dolayısıyla da taht kavgalarına neden olmuştur. Bu yüzden monarşik devlet anlayışı yerleşmemiştir.

CEVAP: B

4. Selçukluların, Abbasi halifelerini himayeleri altına almalarının ticari faaliyetlerin gelişmesi ve hızlanması ile bir ilgisi yoktur. I. ve II. öncülde verilenler ticaretin gelişmesine önemli katkı sağlamıştır.

CEVAP: C

5. İlk defa "Sultan" unvanını kullanan Türk hükümdarı Gazneli Mahmut'tur. Daha sonra Abbasi halifesi kendisini Büveyhoğullarının baskısından kurtaran Tuğrul Bey'e "Doğunun ve Batının Sultanı" unvanını vermiştir. Bu durum Türklerin İslam dünyasındaki saygınlıklarının arttığını gösterir.

CEVAP: A

6. Alp Arslan'ın fethedilen yerleri komutanlarına iktidar olarak vermesi, Anadolu'nun fethini ve Türkleşmesini hızlandırmış, Bizans'ın ise egemenlik alanını daraltmıştır.

CEVAP: E

7. Türk-İslam devletleri de tıpkı Orta Asya'da olduğu gibi ülkeyi hanedanın ortak malı saymışlar, hanedana mensup kişileri ülkenin değişik bölgelerine yönetici olarak atamışlardır. Bu kişiler güçlü olduklarını düşündükleri anda ve merkezi otorite zayıflayınca buldukları bölgede bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir.

CEVAP: A

8. İslami Dönem Türk edebiyatı ile ilgili verilen eserlerden Divan-ı Hikmet'in yazarı Hoca Ahmet Yesevi'dir.

CEVAP: D

9. İslamiyetin belirtilen özellikleri Türklerin eski inanç ve yaşantılarına benzediği için Türklerin İslamiyeti kabullenmelerini de kolaylaştırıcı olmuştur.

- ⇒ Türklerdeki Gök Tanrı inancı ile İslamiyetteki tek tanrı inancının benzerliği
- ⇒ Türklerde de İslamiyette de kurban kesme geleneğinin olması
- ⇒ Her iki kültürde de cennet ve cehennem inancının olması vs. de Türklerin İslamiyeti kabul etmelerindeki diğer unsurlardır.

CEVAP: E

10. Verilen devletlerden sadece Karahanlıların kurulduğu bölgede Türkler yoğunluktadır. Dolayısıyla Türkçe'nin konuşma dili olarak kullanımı yaygındır.

CEVAP: A

11. Öncüden hareketle Selçukluların, Bizansa karşı üstünlük sağladığı söylenebilir. Ancak anlaşma maddeleri, Bizans'ın Anadolu'daki varlığının sona erdiğini göstermez.

CEVAP: B

12. Türgişler, Türklerin İslamiyeti kabulünden önce kurulan devletlerden biridir.

CEVAP: A

1. Gazneli Mahmut, bu faaliyetleriyle İslam dünyasında saygınlığını artırmış, Abbasi Devleti'ni tehditte koruyarak Abbasilerin varlıklarını devam ettirmelerine katkı yapmıştır.

CEVAP: D

2. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler, Türklerin İslam dünyasındaki saygınlıklarını artırmıştır. Askerî iktidarı tamamen içe dönük bir uygulamadır.

CEVAP: A

3. Türk-İslam devletlerinde halkın hastane ve eczanelerden ücretsiz yararlanabilmesi sosyal devlet anlayışını gösterir. Bu uygulamalar halkın devlete olan bağlılığını da artırmıştır. Öncülde siyasi bir duruma yer verilmediği için demokratik yönetim anlayışının güçlenmesi gibi bir sonuca varılamaz.

CEVAP: E

4. Türkler, Müslüman olmalarına karşın köklü bir uygarlığa sahip oldukları için Türk kimliklerini korumuşlar, Araplaşmamışlardır. Talas Savaşı sırasında gelişen Türk-Arap ilişkileri, Türklerin İslamiyete girişlerini hızlandırmış, onların Abbasi Devleti hizmetinde görev almalarını sağlamıştır.

CEVAP: C

5. Medreseler, halkın eğitim-öğretim ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Kervansaray, ticaret yolları üzerinde yolcu ve tüccarların konakladığı mekânlardır. Kümbet ise hükümdarlar ve önemli devlet adamları için yaptırılan anıt mezarlardır.

CEVAP: C

6. Selçuklu sultanlarının halka toprak ve tarım araç geçişleri dağıtmaları üretimi artırmış, üretimin artmasıyla toprak vergisi olan haraç ve öşür vergileri de artmıştır.

CEVAP: D

7. Büyük Selçuklu hükümdarları, Abbasi halifelerini İslam dünyasının dini lideri olarak gördükleri için onları Büveyhi ve Fatimi tehditlerine karşı korumuşlardır.

CEVAP: A

10. Abbasilerin farklı etnik kimliklere sahip kimseleri yönetimde görevlendirmeleri; Emevilerin ırkçı uygulamalarına son verdiklerini, toprakları üzerinde bağımsız bir devletin kurulması ise egemenlik alanlarının daraldığını göstermektedir.

CEVAP: D

8. Nizamiye medreselerinin yaygınlaştırılması ve kâğıt üretiminin yapılması bilimsel faaliyetlerin gelişmesine önemli katkı sağlamıştır. I. öncülün bilim ve kültürle ilgisi bulunmamaktadır.

CEVAP: D

11. Gazneli Mahmut'un Hindistan seferleri A, B, D ve E seçeneklerinde verilene yol açmıştır. Kast sistemi Gazneli Mahmut'tan çok önce MÖ 1500'lerde Ariler tarafından Hindistan'a getirilmiştir.

CEVAP: C

9. İktisat sisteminde tarımsal üretim devletin kontrolünde yapılır, toprak devletin olduğu için boş bırakılamazdı. Böylece üretimin düzenli ve sürekli olması sağlanmıştır. Bu sistem ticari değil, tarımsal faaliyetlerle ilgilidir.

CEVAP: B

12. Tolunoğulları ve Akşitler, Abbasilerin Mısır'a atamış olduğu Türk valiler tarafından kurulmuştur.

CEVAP: A

1. Türkiye Selçuklularında, farklı etnik köken ve dinden insanların bir arada yaşaması, hoşgörülü yönetim anlayışını ve toplumun çok uluslu bir yapıda olduğunu gösterir. Nüfus oranları verilmediği için bu konuda bir şey söylenemez.

CEVAP: C

2. Türkmenlerin, Moğolların önünden kaçarak Anadolu'ya sığınmaları, XIII. yüzyılın ilk yarısında olmuştur. Haçlı Seferleri bu olaydan önce XI. yüzyılın sonlarında başlamıştır. Bizans'ın Anadolu'daki varlığı sarsılmasa bile devam etmektedir. Göçler, Anadolu'daki Türk nüfusunun artmasına yol açmıştır.

CEVAP: C

3. Türkmen boylarının bağımsız hareket etmeye başlaması, siyasi alanda değişikliğe neden olmuştur. Bu gelişme Türkiye Selçuklu Devleti'nin otoritesini sarsarken, bağımsız yeni oluşumların ortaya çıkmasına yol açmıştır.

CEVAP: A

4. Türkiye Selçuklularının denizcilik faaliyetleri, liman ve kıyıların güvenliğini artırmış, aynı zamanda denizciliğin gelişmesini sağlamıştır. Bu durum ordunun en önemli kısmı olan tımarlı sipahilerin önemini azaltmamıştır.

CEVAP: E

5. Halkın doyurulması, giydirilmesi ve korunması sosyal devlet olmanın gereğidir.

CEVAP: B

6. Şehirli Türk toplulukların mal ve servetiyle Anadolu'ya gelmesi, Anadolu'da sosyal ve ekonomik hayatın güçlenmesine ortam sağlamıştır.

CEVAP: A

7. Anadolu'dan Kırım'a sefer düzenlemek, ancak deniz yoluyla olabilir. Türkiye Selçuklularının böyle bir sefer yapmaları ve Suğdak'ı fethetmeleri, önemli bir deniz gücüne sahip olduklarını göstermektedir.

CEVAP: D

10. Büyük Selçuklular, Bizans'ın, Anadolu'daki etkinliğini büyük ölçüde sonlandırmışlar ve Haçlı ordusuyla başarılı savaşlar yapmışlardır. Bu gelişmeler Türklerin, İslam dünyasındaki saygınlığını artırmıştır.

CEVAP: C

8. Bir coğrafi bölgede birden fazla beylik, devlet ve yönetimin varlığı, siyasal birliğin olmadığını gösterir. Türkiye Selçuklularının belirtilen beyliklere son vermeleri, Anadolu'da siyasal birliği sağlamaya yöneliktir.

CEVAP: C

11. Selçukluların, öncüllerdeki uygulamaları, gayrimüslim halkın göç ettikleri yerlere geri dönmesini sağlamıştır. Çünkü; Selçuklular, bölgeye sömürü amacıyla değil yerleşme ve İslamiyeti yayma amacıyla gelmişlerdir. Ancak yerel halka saygılı davranmışlar, onların yasalarına ve inançlarına müdahale etmemişlerdir.

CEVAP: E

9. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Türklerin Anadolu'yu fethetmelerinin birer sonucudur. Akdeniz limanlarının öneminin azalması ise Yeni Çağ'da meydana gelen coğrafi keşiflerle ilgilidir.

CEVAP: E

12. Ticari faaliyetlerde öncelik can ve mal güvenliğidir. Selçuklular bunu sağlamışlar, diğer taraftan gümrük indirimi getirmişler ve ticari anlaşmalar imzalamışlardır. Bu tedbirler kısa sürede Anadolu'yu uluslararası bir ticaret merkezi yapmıştır.

CEVAP: E

1. Önce, Türkmen topluluklar Anadolu'ya gelmişler, peşinden Köseadağ Savaşı yapılmış. Bu savaşın kaybedilmesi ise Anadolu'da Türk siyasi birliğinin bozulmasına neden olmuştur.

CEVAP: E

2. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler iki devlet için de geçerlidir. Büyük Selçuklu Devleti, denize kıyası olmadığı için denizcilik faaliyetlerinde bulunmamıştır.

CEVAP: A

3. Kervansaraylar ticari amaçla yapılan yapılardır. Dolayısıyla sınırların güvenliği ile ilgisi yoktur.

CEVAP: D

4. Orta Çağ'da kralların egemenliklerini dine dayandırmaları, laik devlet anlayışının benimsenmesini güçleştirmiştir.

CEVAP: C

5. Soru kökünde Haçlı seferlerinin siyasal (Türkleri Anadolu'dan çıkarmak) ve dinsel (Kutsal saydıkları Kudüs'ü ve çevresini geri almak) nedenlerinden bahsedilmiştir. Sosyal neden ile ilgili bir bilgi söz konusu değildir.

CEVAP: A

6. Haçlı Seferleri sırasında birçok derebeyin ölümü, kralların gücünü artırmış, feodalitenin zayıflamasına neden olmuştur. Kilise, Orta Çağ boyunca kralların ve derebeylerin üzerinde bir etkiye sahip olmuştur.

CEVAP: E

7. Papaların, krallara taç giydirmesi ve okulları kontrolleri altında tutmaları laik devlet anlayışına aykırıdır. Diğer taraftan skolastik anlayış, düşünce özgürlüğü ve bilimsel düşünceyi olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: E

8. Sorudaki öncüller incelendiğinde doğru sıralama,
I. öncül → siyasal
II. öncül → sosyal
III. öncül → dinsel
şeklindedir.

CEVAP: B

9. Türkiye Selçukluları öncüllerde verilen uygulamalarıyla Anadolu'da ticaretin gelişmesine katkı sağlamışlardır.

CEVAP: E

10. Kralların güçlenmesi → siyasal

Köylülerin toprak sahibi olması → sosyal (Feodalite döneminde köylüler derebeylerin topraklarında çalışan, alınıp satılan bir mal durumdaydılar. Özgürlüklerini kazanarak toprak sahibi olmaları sosyal bir değişimdir.)

Dini alanda bir değişiklikten bahsedilmemiştir.

CEVAP: D

11. Avrupa'da, kâğıt ve matbaanın kullanımı ile kültür hayatta önemli gelişmeler meydana gelmiştir. Yeni Çağ Avrupa tarihinde meydana gelen Rönesans ve Reform hareketleri bu gelişmelerle ilgilidir.

CEVAP: D

12. Haçlı Seferleri sırasında doğu ticaret yollarıyla gelen malların Avrupa'ya taşınması Akdeniz'in ticari önemini artırmıştır. Ticari hayatın gerilemesi söz konusu değildir.

CEVAP: B

1. Toprakların düzenli ve kontrollü işlenmesi tarım, toplanan vergilerle tımarlı sipahi yetiştirilmesi ise askerî alanlarla ilgilidir.

CEVAP: E

2. 1240 yılında Adıyaman'dan Amasya'ya kadar geniş bir alanda ekili olan Baba İshak İsyanı, Selçukluları oldukça uğraştırmış ve Selçuklu ordusunu yıpratmıştır. Bu durumu iyi gözlemleyen Moğollar, Anadolu'yu işgale başlamışlardır.

CEVAP: A

3. Moğol saldırısı ihtimaline karşı Erzurum'a gönderilen Selçuklu birliklerinin geri çekilmesi Moğol ilerleyişini kolaylaştırmıştır. Bu durum iç sorunların dış politika da olumsuzluklara yol açtığını da göstermektedir.

CEVAP: E

4. Konar - göçer Türkmenlerin geçim kaynağı hayvancılıktır. Yerleştirdikleri yerler bu yaşantının sürdürülmesini sağlamıştır.

CEVAP: C

5. Pasinler(1048) ve Malazgirt(1071) Savaşları Büyük Selçuklu Devleti ile Bizans İmparatorluğu arasında olmuştur. Miryokefalon Savaşı(1176) ise Türkiye Selçuklu Devleti ile Bizans arasında olmuştur.

CEVAP: C

6. Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri(Saltuk, Artuk, Mengücek, Danişment, Çaka vb.) B, C, D ve E seçeneklerinde verilen gelişmelere ortam hazırlamışlardır. Bu beyliklerin siyasal birliğe katkısı söz konusu olmaz. Türkiye Selçukluları bu beyliklere son vererek Anadolu'da siyasal birliği sağlamaya çalışmışlardır.

CEVAP: A

7. İzmir ve civarında 1081 yılında Çaka Bey tarafından kurulan Çaka Beyliği, denizcilik faaliyetlerinde ciddi öneme sahiptir. Çaka Bey, ilk Türk donanmasını kurmuş ve ilk deniz komutanı olan Türk Bey'dir.

CEVAP: A

8. Tersane → askerî mimari
Darüşşifa → sivil mimari
Külliyeye → dini mimari

CEVAP: A

9. II. Kılıç Arslan'ın ülkeyi on bir oğlu arasında taksim etmesi, kendisi henüz hayatta iken taht kavgalarına neden olmuş; bu ise merkezi otoritenin bozulmasına yol açmıştır. Uç beyliklerinin ortaya çıkması 1243 Köse Dağı Savaşı'ndan sonradır.

CEVAP: D

10. Türkiye Selçukluları Dönemi'nde farklı dinden insanların bir çatışma yaşamadan bir arada yaşaması, Anadolu halkının inanç özgürlüğüne saygı duyduğunu göstermektedir.

CEVAP: D

11. İktisadi sistemi, bütçeden para ayrılmadan iktisadi topraklarında asker yetiştirilmesini sağlamıştır. Halka hizmet veren bir takım sosyal kurumların ve medrese giderlerinin vakıflar tarafından karşılanması da bütçeden harcamaları azaltmıştır.

CEVAP: C

12. Ahilik, 13. yüzyılda Ahi Evran önderliğinde kurulmuş esnaf birlikleri örgütlenmesidir. Ahilik, sosyo-ekonomik yönü ağır basan bir örgütlenmedir. Öncüllerde verilenler ahilik teşkilatının üstlendiği işlevlerdendir.

CEVAP: E

1. Osmanlılar, Karesioğulları Beyliği'nin donanması ve askerî gücünü kullanarak Rumeli'ye geçmişler ve egemenlik alanlarını genişletmişlerdir.

CEVAP: D

2. Osmanlıların; zayıf bir Bizans sınırlarına yakın bir yerde kurulması, Türkmen göçlerinin sağladığı insan gücü ve enerji, Balkanların iç karışıklık içinde olması kısa sürede genişlemelerini sağlamıştır.

CEVAP: E

3. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler soru kökü ile bağlantılıdır. Osmanlıların son verdiği bu beyliklerin beyleri, Timur'a sığınmışlar ve onu Osmanlılara karşı kıskırtmışlardır. Bu da Osmanlı-Timur ilişkilerini bozmuştur.

CEVAP: B

4. Timur'un Anadolu beyliklerini yeniden kurması, Anadolu'da büyük ölçüde sağlanan siyasi birliği bozmuş, siyasi sınırların değişmesine neden olmuştur.

CEVAP: B

5. Hristiyan nüfusun giderek artması, fetihlerin Hristiyan halkın yaşadığı bölgelerde yapıldığını göstermektedir. Bu, devletin çok uluslu olduğunu göstermektedir. Haraç ve cizye vergisi gayrimüslimlerden alınan vergilerdir.

CEVAP: E

6. Dündar Bey'in, Osman Bey'in beyliğin başına geçmesine karşı çıkması, tahtın sadece hükümdar çocuklarına ait olmadığını göstermektedir. Yani ülke sadece padişah ve oğullarının değil hanedanın ortak malıdır.

CEVAP: A

7. Osmanlıların Osman ve Orhan Bey dönemlerinde İlhanelilere vergi ödemeleri, onlara bağımlı olduklarını ve güçlerinden çekindiklerini göstermektedir.

CEVAP: C

10. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler, Osmanlıların uzunca bir süre Balkanlarda egemenliklerini sürdürmelerini sağlamıştır. Ülke hanedanının ortak malıdır anlayışının bu süreçle bir ilgisi yoktur.

CEVAP: B

8. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler beylikten devlete geçildiğine kanıttır. Hoşgörülü yönetim toplumsal barışa katkı yapmış ve devletin uzun ömürlü olmasında etkili olmuştur.

CEVAP: A

11. Verilen seçeneklerin tamamı Osmanlıların, Bizans'ın tüm Marmara topraklarını ele geçirmesinde etkili olmuştur.

CEVAP: E

9. Osmanlıların Balkanlarda Haçlılarla yaptıkları savaşları kazanmaları ilerleyişlerini hızlandırmış, ele geçirilen yerlerde Türk-İslam kültürünün yaygınlaşmasını sağlamıştır.

CEVAP: D

12. Osmanlılar fethettikleri hiçbir bölgede halkın bölgeden ayrılmasını istememişlerdir. Yerel halkın, daima, dini - sosyal vb. yaşantılarına daima saygı duymuşlardır. İskan politikası da aynı amacı taşır.

CEVAP: D

1. Gaza ve cihat(din ve devlet için savaşmak) düşüncesi sınırların genişlemesini sağlamıştır. Dolayısıyla bu düşüncenin sınırların genişlemesiyle ortaya çıktığı söylenemez.

CEVAP: C

2. I. öncül → yönetimde merkeziyetçilik
II. öncül → merkezi otoritenin askerî gücü
III. öncül → merkezi otoritenin köylere kadar uzanması

CEVAP: E

3. Ülke sınırları genişleyince eyalet sayısı, vezir ve asker sayısında da artış gözlenmiştir. Yani sınırların genişlemesi, devletin teşkilatlanmasını da beraberinde getirmiştir.

CEVAP: A

4. Haraç ve cizye gelirlerindeki artış, fetihlerin Hristiyan halkın yaşadığı batı yönünde yoğunlaşması ve gayrimüslim nüfus sayısındaki artışla ilgilidir. Bu vergi gayrimüslimlerden alındığı için toplumun farklı etnik ve dinsel gruplardan oluştuğunu göstermektedir.

CEVAP: E

5. Gönüllü askerlerin yetersiz kalması ve kuşatmaların uzun sürmesi sürekli bir orduyu zorunlu hâle getirmiştir. Haçlı ordularıyla savaşlar Orhan Bey'den sonra I. Murat Dönemi'nde olmuştur.

CEVAP: C

6. Ülkesine dönmeden önce Osmanlı Devleti'ni zayıflatmak isteyen Timur, bu amaçla Osmanlı ülkesini Yıldırım'ın oğulları arasında paylaşmış ve beyliklerin yeniden kurulmasını sağlamıştır.

CEVAP: D

7. Osmanlılar topladıkları vergileri yine o bölgede harca-
yarak fetihleri kalıcı hâle getirmeyi amaçlamışlardır.

CEVAP: A

10. Osmanlı Devleti kurulduğu andan itibaren gayrimüs-
lim toplulukları bünyesinde barındırmıştır. Bilecik,
Bursa ve İznik'in fethinde gayrimüslimlerin bölgede
kalmaları sağlanmıştır. Bu uygulama Rumeli'ye geçil-
dikten sonra da sürdürülmüştür.

CEVAP: A

8. Bedesten ve kapanhanları → ekonomik
Pençik sistemi → askerî
Türkmenlerin yerleşik hayata geçirilmesi → sos-
yal

CEVAP: B

11. Öncüllerde verilenlerin tamamı istimâlet politikasının
bir gereğidir. Bu politika sonucunda Osmanlı Devleti
yüzyıllarca Balkanlarda tutunmayı başarmıştır.

CEVAP: E

9. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Osmanlıların
kısa sürede gelişip güçlü bir devlet hâline gelmelerin-
de etkili olmuştur. Ekber ve erşet sistemi 17. yüzyılda
uygulamaya konan, tahta ailenin en büyük ve akıllı
olanın geçmesini öngören bir yönetim anlayışıdır.

CEVAP: C

12. Osmanlılar, Bizans'taki saltanat mücadelelerine karı-
şarak Kantakuzenos'un tahta geçmesini sağlamışlar,
buna karşılık olarak da Gelibolu'da Çimpe Kalesi'ni
almışlardır. Merkezi Balıkesir ve Çanakkale olan Ka-
resi Beyliği'nin alınması ise Osmanlıların bu bölge-
den Rumeli'ye geçmesine ortam sağlamıştır. Ankara
Savaşı'nın bu sürece olumlu bir katkısı olmamıştır.

CEVAP: C

1. Soru metninde tımar sisteminin özellikleri ve işleyişinden bahsedilmektedir. Verilen öncüllerin tamamı tımar sisteminin özelliklerindedir.

CEVAP: E

2. Tımar sisteminde tımar sahibinin hukuki davalara bakma gibi yetkisi yoktur. Bu yetki kadınlara aittir.

CEVAP: A

3. Dirlik sisteminde yapılan usulsüzlükler sipahilerin sayısının ve öneminin azalmasına yol açmıştır. Diğer taraftan XVII. yüzyılda Avrupa ordularında ateşli silah kullanımının yaygınlaşması karşısında tımarlı sipahiler yetersiz kalmış, bu da yeni askeri arayışlara yol açmıştır.

CEVAP: D

4. Pençik → savaş esirlerinin 1/5'inin devlet tarafından alınarak asker olarak yetiştirilmesi

Devşirme → Osmanlı tebaası Hristiyan çocuklarının Türk aileler yanında Türk - İslam kültürünü öğrendikten sonra Kapıkulu Ocaklarına verilmek üzere Acemi-oğlanlar Ocağına alınması

İkta: Maaş karşılığı olmak üzere miri toprakların bazı görevlilere verilmesi. Bu görevliler topladıkları vergi ile geçimlerini sağlarlar ve tımarlı sipahi denenen asker yetiştirirlerdi.

CEVAP: E

5. Tımar sisteminin temel özelliklerinden biri üretimin sürekliliğini sağlamaktır. Tımar sistemi bozulunca üretim azaldığı için vergi gelirleri de azalmıştır. Kapıkulu askerleri maaşlı oldukları için bu ocaktaki asker sayısının artması ekonomiyi olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: D

6. Tımar toprakları devletin olup hizmet karşılığında verilir. Köylü bu toprakların kiracısı durumunda olup toprağı ekip biçmek ve vergi vermek zorundadır. Aynı şekilde sipahi de sefere gitmek zorundadır. Sefere gitmediği zaman dirliği elinden alınır.

CEVAP: C

7. Osmanlı Devleti, Türkiye Selçuklularının bir uç beyliği olup daha önce kurulan Türk - İslam devletlerini örnek almıştır. Devlet teşkilatındaki benzerliğin nedeni budur.

CEVAP: C

8. Ülke sınırlarının genişlemesi, merkezi otoritenin sağlanmak istenmesi, kuşatmaların uzun sürmesi gönüllü birliklerden, düzenli orduya geçilmesine yol açmıştır. Bunun konargöçerlerin yerleşik hayata geçirilmek istenmesiyle ilgisi yoktur.

CEVAP: C

9. Gulam sisteminin özellikleri Osmanlı Devleti'ndeki pençik ve Kapıkulu askeri oluşturulması ile benzerdir. Tımar sisteminde ise tımarlı askerlerin tamamı Türklere olmaktadır.

CEVAP: D

10. Orhan Bey zamanında kurulan Yaya ve Müsellem kuvvetleri Osmanlı Devleti'nin ilk düzenli ordusudur. I. Murat Dönemi'nde , devletin sınırları özellikle Balkanlarda genişleyince bu kuvvetler yetersiz kaldı. Bu, Yeniçeri Ocağı'nın kurulmasının en önemli nedenidir.

CEVAP: A

11. Osman Bey'in diğer aşiret Türkmenlerine ganimetten pay vermesi, dirlikler vermesi ve fethedilen yerlere yerleşme hakkı tanınması çok sayıda Türkmen'in, Osmanlı Beyliği'ne katılmasını sağlamıştır.

CEVAP: E

12. Fethedilen yerlere hanedana mensup kişilerin atanması, eski Türk devletlerindeki "ülke hanedanının ortak malıdır." anlayışının devam ettiğini göstermektedir.

CEVAP: A

1. sancak beyi → seyfiye
kadı → ilmiye
defterdar → kalemiye

CEVAP: A

2. Osmanlı Devleti'nde iç ve dış yazışmaların, padişah buyruklarının Türkçe yazılması devletin resmi dilinin Türkçe olması ile ilgilidir.

CEVAP: A

3. Soru kökünde verilen tanım çinicilik ile ilgilidir. İznik, Kütahya, Bursa, İstanbul ve Diyarbakır önemli çini atölyelerine sahiptirler. Bursa Yeşil Cami, Yeşil Türbe ve Topkapı Sarayı çini sanatının en güzel örneklerine sahiptir.

CEVAP: A

4. Divan-ı Hümayun üyelerinden olan şeyhülislam ve kazaskerler ilmiye sınıfına mensupturlar. Nişancı ise kalemiye (sivil bürokrasi) mensubudur.

CEVAP: C

5. Osmanlıların fethettikleri yerlere Türk - İslam kültürünü yansıtan eserler yapmaları kentlerin kısa bir süre sonra dönüşüm yaşamasına ortam hazırlamıştır. Cami, medrese ve imaretler (fakir halk, yolcu ve öğrencilerin ücretsiz yemek yediği mekânlar) bu dönüşümde önemli bir yere sahiptir.

CEVAP: E

6. Özellikleri verilen bilgin Ali Kuşçu'dur. Beş matematik eseri yazan Ali Kuşçu'nun eserleri Osmanlı medreselerinde temel matematik kitabı olarak okutulmuştur. Astronomi ders kitapları da yazmıştır. Fatih Dönemi'nin bu önemli bilgini 1474 yılında İstanbul'da ölmüştür.

CEVAP: A

7. Cami, tekke ve zaviyeler dini fonksiyonlarının yanı sıra birer yaygın eğitim kurumu gibi işlev görürlerdi. Enderun, saray okulu olup, devletin ihtiyaç duyduğu yöneticilerin yetiştirilmesinde önemli bir yere sahiptir.

CEVAP: C

8. Ahşap ve taş işçiliği, hat ve çinicilik cami mimarisinde önemli sanat dallarıdır. Minyatür; el yazması eserleri süslemek ve metin aydınlatılmasını sağlamak için perspektif olmadan yapılan resimlerdir.

CEVAP: C

9. II. Murat'ın şair ve bilginlerle birlikte olması, onlara sarayda yer vermesi, bilgin ve şairleri himaye ettiğini gösterir. Çeşitli eserleri Türkçe'ye kazandırması, Türkçe'nin gelişimine katkı sağladığı gibi milli kültürün gelişimine de katkı sağlamıştır.

CEVAP: E

10. İlimiye sınıfı eğitim - öğretim, yargı ve fetva konularıyla ilgilidir. Müftü, kadı, müderris, cami görevlileri ilmiye sınıfına mensupturlar. Beylerbeyi ise seyfiye (askeri bürokrasi) mensubudur.

CEVAP: A

11. Verilen isimlerin tamamı tasavvuf tarihinde önemli bir yere sahip olup, Türkler arasında İslamiyet'in ve tasavvufun yayılmasında etkili olmuşlardır. Ancak verilen isimlerden Ahmet Yesevi Anadolu'da yaşamamıştır.

CEVAP: A

12. Osmanlıların Balkanlarda yol - köprü gibi alt yapı çalışmaları ve bölge halkının can - mal güvenliğini sağlamaları bu küçük yerleşim yerlerinin zamanla büyük şehirler olmasını sağlamıştır. Diğer taraftan bu yerleşim yerleri aynı zamanda Osmanlıların idari - askeri merkezleridir. Bu da büyümeye olumlu etki yapmıştır.

CEVAP: E

1. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Anadolu'da siyasal birliği sağlamaya yöneliktir. Akkoyunluların, Anadolu'ya egemen olmak istemesi ise Otlukbeli Savaşı'na yol açmıştır. Bu nedenle Otlukbeli Savaşı Anadolu'da siyasal birliği korumaya yöneliktir.

CEVAP: C

2. Osmanlıların, İstanbul'u fethetmek istemelerinin bir nedeni de Hz. Muhammed'in İstanbul'un fethini müjdeleyen hadisidir. Nedenler arasında dini nedenlerden bahsedilmemiştir.

CEVAP: A

3. İlk dört seçenek, Avusturya'nın Osmanlı Devleti'nin üstünlüğünü tanıdığını göstermektedir. Barış sürecinin Avusturya'nın arzusuna bırakılması, üstünlüğü tanımakla ilgili değildir.

CEVAP: E

4. Cem Sultan'ın II. Beyazıt'e karşı başlattığı mücadele aralarında taht kavgası olduğunu gösterir. Cem Sultan'ın Avrupalıların elinde olması, Osmanlıların Avrupa'ya yönelik fetih hareketlerini yavaşlatmıştır. Cem, II. Bayezit mücadelesi veraset sisteminde herhangi bir değişikliğe neden olmamıştır.

CEVAP: D

5. Fatih'in Karadeniz kıyılarından sonra Kırım'ı da fethetmek istemesi, Karadeniz'i bir Türk gölü hâline getirmek istemesiyle ilgilidir.

CEVAP: B

6. Memlük Devleti'nin topraklarının ele geçirilmesi Türk-İslam dünyasının birleştirilmesine yönelik bir adımdır. Ancak Türk-İslam dünyasının birleştirildiği söylenemez.

CEVAP: E

7. Cem Olayı iç karışıklıklara, fetih hareketlerinin duraklamasına, II. Bayezit'in pasif bir dış politika izlemesine yol açmıştır. Aynı zamanda bir iç sorun iken Cem'in Avrupa'ya gidişi ile bir dış sorun hâline gelmiştir. Bu olumsuzluklara rağmen bu dönemde bir toprak kaybı yaşanmamıştır.

CEVAP: A

10. Kırım'ın ve Mısır'ın alınması İpek ve Baharat Yolu üzerinde Türk etkinliğini artırmış, bu durum aynı zamanda hazine gelirlerini ve Türk tüccarların faaliyet alanını da artırmıştır. Bu başarıların, Akdeniz'de üstünlük sağlandığını gösterdiği söylenemez.

CEVAP: B

8. Kanuni'nin belirtilen faaliyetlerinin amacı Avrupa devletleri arasında siyasi ve dini kavgaları canlı tutmak ve Avrupa'nın gücünü azaltmaktır.

CEVAP: B

11. II. Bayezit Dönemi'nde şehzadeler arasındaki taht kavgaları ve Safevilerin çıkarttığı ayaklanmalar, bu dönemin bir tür "Duraklama Dönemi" olarak görülmesine yol açmıştır.

CEVAP: C

9. Yavuz Sultan Selim, tahta çıktığında Anadolu, Safevilerin neden olduğu karışıklıklar ve ayaklanmalar içinde çalkalanmaktaydı. Bu nedenle Yavuz, ilk seferini Safeviler üzerine yapmıştır. Bu dönemde İran'da iç karışıklık ya da İran-Memlük ittifakı yoktur.

CEVAP: C

12. Kırım'ın fethi Karadeniz; Rodos'un fethi Ege; Kıbrıs'ın fethi ise Doğu Akdeniz'de egemenlik kurulmasını sağlamıştır.

CEVAP: D

1. A, B, C ve D seçenekleri, Osmanlıların Hint Deniz Seferlerinde başarılı olamayışlarının nedenlerindedir. Hint Seferlerinde Portekizliler, Haçlı desteği almamışlardır.

CEVAP: E

2. Osmanlı Devleti'nin çok uluslu bir yapıya kavuşması Kuruluş Dönemi'nden itibaren görülen bir özelliktir. Diğer seçeneklerde verilenler ise Yükselme Dönemi'nde meydana gelmiştir.

CEVAP: A

3. Osmanlıların, Macaristan, İspanya ve Hindistan gibi farklı bölgelerde yardım isteyenlere destek vermesi, uluslararası politikalarda etkinliklerini artırdıklarını göstermektedir.

CEVAP: E

4. I. öncül → siyasi
II. öncül → ekonomik
III. öncül → dini

CEVAP: C

5. Kanuni, coğrafi keşiflerin etkisiyle zayıflayan Akdeniz'deki ticari faaliyetlerin tekrar canlanmasını sağlamak ve Fransa'yı kendi yanına çekerek Avrupa'nın birleşmesini önlemek için Fransa'ya kapitülasyonlar vermiştir. Bu dönemde Osmanlıların, Fransızların askerî ve diplomatik desteklerine ihtiyaçları söz konusu değildir.

CEVAP: C

6. Osmanlı Devleti'nin kurulduğu yıllarda Ege ve Karadeniz ticareti İtalyan kent devletlerinin (Venedik, Ceneviz) elindeydi. Osmanlıların bu bölgelerde etkinlik kurmaları, bu devletlerin ekonomik çıkarlarına büyük zarar vermiştir. Bu dönemde Rusya'nın henüz Karadeniz'e kıyısı olmadığı gibi, Karadeniz'de ticari faaliyeti de yoktur.

CEVAP: C

7. İspanyollar, bölgede yaşayan Müslümanlara olduğu kadar Yahudilere de baskı uygulamışlar, bu nedenle çok sayıda Yahudi, Osmanlı topraklarına sığınmıştır. Bu durum Avrupa'da din ve vicdan özgürlüğü ile dinsel hoşgörünün olmadığını göstermektedir.

CEVAP: D

8. İsfendiyaroğulları, Sinop ve Kastamonu civarında hâkimiyet süren bir Türk beyliğidir. Osmanlıların bu beyliğe son vermesi bahsedilen şehirlerin Osmanlı hâkimiyetine girmesini sağlamıştır. Keza Cenevizlilerden Amasra'nın alınması ve Kırım'ın fethi Karadeniz kıyılarında Osmanlı egemenliğini artırmıştır.

CEVAP: E

9. Mora Despotlukları ve Pontus Devleti, Bizans ile akraba idi. Bunlara son verilmesi, Bizans'ın yeniden canlandırılması umutlarını sona erdirdiği gibi, Ege ve Karadeniz'de Osmanlı etkinliğini artırmıştır. Baharat Yolu ise Mısır ve Suriye limanlarında sonra ermektedir.

CEVAP: C

10. Feodalitenin özelliklerinden biri derebeylerin yaşadığı şato ve kalelerdir. Topların sur ve şatoları yıkabilmesi ile Avrupa'da derebeylik sona ermiş, merkezi krallıklar güçlenmiştir.

CEVAP: A

11. Baharat Yolu'nun rotasının değişmesi, Osmanlı Devleti'nin önemli ölçüde ekonomik kayba uğramasına yol açmıştır. Verilen öncüllerin hepsi bu olumsuzluğu gidermeye yöneliktir.

CEVAP: E

12. İstanbul'un fethi, Avrupa'da derebeyliğin yıkılması ve yeni ticaret yollarının aranmasına neden olmuştur. İstanbul'dan ayrılan sanatçı ve bilginler İtalya'ya giderek Rönesans hareketlerinin başlamasına etki etmişlerdir. Ancak reform hareketleri daha sonra olan bir gelişmedir. Reform hareketleri, Rönesansın etkisiyle skolastik düşüncenin zayıflaması üzerine ortaya çıkan bir harekettir.

CEVAP: D

1. İstanbul, Rodos ve Kıbrıs'ın fethinde kara ve deniz kuvvetleri işbirliği yapmıştır.

CEVAP: E

2. Halifelik ve kutsal şehirlerin(Mekke, Medine ve Kudüs) İslam dünyasında önemli bir yeri vardır. Bunların Mısır Seferi sonunda Osmanlıya geçmesi onları İslam dünyasının lideri hâline getirmiştir.

CEVAP: C

3. II. Mehmet'in(Fatih) İstanbul'u kuşatmadan önce yaptığı hazırlıklardan biri de kuşatma esnasında kente dışarıdan yardım gelmesini önlemek olmuştur. Verilenlerin hepsi bu amaca yöneliktir.

CEVAP: E

4. Cem Olayı, Osmanlı Devleti'ni siyasi ve askerî açıdan hareketsiz hâle getirmiştir. Bu nedenle Fransa ve Papalık Cem'e destek vererek Osmanlı Devleti'ni zayıflatmak istemişlerdir.

CEVAP: B

5. İstanbul'daki gayrimüslim nüfusun varlığı Osmanlı Devleti'nin çok uluslu, hoşgörülü, dini barışa sahip olduğunu gösterir. Bu durum gayrimüslim halkın yönetime katıldığını göstermez. Gayrimüslimlerin yönetime katılmaları Islahat Fermanı ve I. Meşrutiyet'in ilanı ile sağlanmıştır.

CEVAP: A

6. Venedikliler, Osmanlılarla yaptıkları mücadeleyi bir Haçlı Seferi gibi göstererek Avrupalıların desteğini almak istemişlerdir.

CEVAP: B

7. Fatih'in bilginlere destek vermesi, onlara uygun çalışma ortamı sağladığını; dünya haritası yaptırması doğa bilimlerine destek verdiğini, haritaya Türkçe isimler koydurması millici bir anlayışa sahip olduğunu gösterir.

CEVAP: E

10. Kıbrıs'ın fethi, Doğu Akdeniz'in güvenliğini ve ticaret rotasının güvenliğini sağlamıştır. Bu gelişme Osmanlılara karşı yeni bir Haçlı Seferine (İnebahtı Savaşı) yol açmıştır.

CEVAP: C

8. I. öncül → iç güvenlik
II. öncül → ekonomi
III. öncül → dış güvenlik

CEVAP: D

11. I. öncül → millici
II. öncül → millici
III. öncül → ekonomik

CEVAP: D

9. Cem Olayı'nın belirtilen sonuçları, Osmanlı Devleti'nin dış politikasındaki olumsuzluklara sebep olduğunun kanıtıdır.

CEVAP: E

12. Osmanlıların, Maraş ve civarında egemenlik süren Dulkadiroğulları Beyliği'ne son vermesi, Anadolu'da siyasi birliği sağlamaya yöneliktir.

CEVAP: A

1. Taşrada kadınların verdiği karara Divan'da itiraz edilebilmesi vatandaşların haklarını özgürce arayabilmesini ve Divan'ın bir üst mahkeme olmasını sağlamıştır. Divanın halka açık olması, devletin adaletin sağlanmasına önem verdiğini de gösterir.

CEVAP: E

2. Divan toplantılarının sadrazamın başkanlığında yapılmasına başlanması, sadrazamların devlet yönetiminde önemlerinin artmasına yol açmıştır.

CEVAP: B

3. Osmanlı Devleti'nde sınırların genişlemesiyle yeni sancak ve eyaletler, özel yönetime sahip hükümetler kurulmuş; işlerin artması ise Divan üyelerinin sayısında artışa yol açmıştır.

CEVAP: D

4. "Ülke padişah ve oğullarındır." anlayışı taht kavgalarını önleme ve merkezi otoriteyi güçlendirmeye yöneliktir. Merkeziyetçi bir devlet anlayışını benimseyen Osmanlılarda federatif yapı söz konusu değildir.

CEVAP: C

5. Osmanlıların bu uygulaması devlete merkeziyetçi bir özellik kazandırmış, bu ise Osmanlıların diğer Türk devletlerine göre daha uzunlu olmasını sağlamıştır.

CEVAP: C

6. Türk kökenli devlet adamları yerine Enderun'da yetişen devşirmelerin getirilmesi, merkezi otoriteyi artırmaya yöneliktir.

CEVAP: A

7. Fatih devrinde tahta geçen padişahın taht kavgalarını önlemek ve devletin bekasını sağlamak için kardeşlerini öldürme yetkisi verilmesi devletin cezalandırdığı devlet adamlarının mallarına el koyması (müsadere) merkezi otoriteyi güçlendirmeye yöneliktir. Eyüp Sultan'da kılıç kuşanma ise bu isme duyulan saygının ifadesidir ve Fatih'te başlayan bu uygulama gelenek hâlini almıştır.

CEVAP: C

8. Enderun, saray okulu olup devletin ihtiyaç duyduğu yöneticilerin eğitimi sağlanırdı.

CEVAP: B

9. Osmanlı Devleti'nin sınırlarının genişlemesi gelirleri artırdığı gibi giderleri de artırmıştır. Bu nedenle mali işlerde düzen ve kontrolü sağlamak için Fatih Döneminde defterdar sayısı ikiye çıkarılmıştır.

CEVAP: A

10. Osmanlı Devleti'nde sınırların genişlemesiyle yeni sancak ve eyaletler, özel yönetime sahip hükümetler kurulmuş, işlerin artması ile de Divan üyelerinin sayısında artış olmuştur.

CEVAP: D

11. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler şehzadelerin devlet yönetiminde tecrübe kazanmalarını ve tahta geçtiklerinde devleti kolay yönetmelerini sağladı. Ancak 17. yüzyılın başında ekber ve erşet uygulaması ile şehzadelerin sancağa çıkma uygulamasına son verilmiş (kafes hayatı) bu durum, şehzadelerin devlet idaresinde tecrübesiz olmalarına neden olmuştur.

CEVAP: A

12. E seçeneğindeki açıklamadaki bilgiler nişancıya aittir. Vezirler, devlet işlerinde veziriazama yardımcı olurlardı.

CEVAP: E

1. Soru metnindeki özellikler vakıf sistemi ile ilgilidir.

CEVAP: D

2. Konargöçer Türkmenlere toprak ve ziraat aletleri verilmesi onların yerleşik hayata geçmelerini sağlamıştır. Bu uygulama aynı zamanda Balkanların Türkleşmesine ve bölgedeki Osmanlı egemenliğinin kalıcı olmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

3. Osmanlı Devleti'nin bu uygulaması, fethedilen ülke uluslarının Osmanlı yönetimini benimsemeleri dolayısıyla Osmanlı egemenliğinin uzun sürmesine ortam sağlamıştır. Uygulama ile yerli halk milli kültürlerini korumuşlardır.

CEVAP: E

4. Gayrimüslimlerin hukuki davalarına kendi kilise mahkemelerinin bakması, hukuk uygulamalarının din temelli olduğunu ve ülkede hukuk birliği olmadığını göstermektedir.

CEVAP: D

5. Osmanlı Devleti'nin gayrimüslimlere yaklaşımı hoşgörülü bir yönetim anlayışının varlığını göstermektedir. Belirtilen uygulamalar gayrimüslimlerin dini hayatlarını serbestçe yerine getirmelerini ve milli kimliklerini korumalarını sağlamıştır.

CEVAP: E

6. Osmanlı Devleti'nin ülkesinde yaşayan toplulukları din ya da mezhep esasına göre teşkilatlandırarak yönetim biçimine, millet sistemi denilmektedir.

CEVAP: B

7. Eğitim ve öğretim faaliyetleri → kültürel
Yol, han, kervansaray yapımı → ekonomik
Yoksulların ihtiyaçlarının karşılanması → sosyal

CEVAP: E

10. Osmanlı Devleti'nin Yahudilere kucak açması, ekonomik faaliyetlerine izin vermesi dini hoşgörü ve ekonomik serbestliğin göstergesidir. Bu aynı zamanda insan hakları konusunda Avrupa'dan ileri olduklarını da gösterir.

CEVAP: E

8. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler ticari faaliyetlerin sürdürülmesi ve geliştirilmesi için alınan önemlerdendir. Üç yıl üst üste ekilmeyen dirliklerin, başkasına verilmesi ise tarımla ilgilidir.

CEVAP: C

11. Narh sisteminde temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarının devlet tarafından belirlenmesi, öncelikle halkın artışlardan korunmasını ve fiyatların denetim altında tutulmasını sağlamıştır. İhtiyaç maddelerinin asgari ve azami artış fiyatlarının belirlenmesi ile haksız rekabeti önlemeye yöneliktir.

CEVAP: E

9. Kervansaraylar ilk kez Karahanlılar tarafından yapılmıştır. Ribat adı verilen bu kervansaraylar güvenlik ve konaklama amacıyla yapılmıştır. Ribat kavramı Karahanlılarla ilgilidir.

CEVAP: A

12. Vakıf, kişilerin taşınır ya da taşınmaz mallarını toplum yararına ebedî olarak bağışlamasıdır. Öşri ve haraci topraklar mülk arazi grubundadır. Mülkiyeti kişilere ait topraklardır. Mülk arazi sahipleri arazilerini satma, hibe etme hakkına sahiptir.

CEVAP: D

1. Hazinenin nakit para ihtiyacı tımar toprakların iltizama verilmesine neden olmuştur. Olağanüstü durumlarda alınan avarız vergisinin sürekli hâle getirilmesi de bütçe açıklarıyla ilgilidir.

CEVAP: C

2. İngiltere ve Fransa'nın yanı sıra Hollanda'ya da kapitülasyon verilmesi kapitülasyonların yaygınlaşmasına, dolayısıyla vergi kayıplarının artmasına ve Osmanlı pazarlarının Avrupa mallarıyla dolmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

3. Osmanlı Devleti tımar sistemi ile taşrada otoritesini koruyor, üretimi kontrol ediyor, bölgenin güvenliğini sağlıyordu. Tımar sistemi bozulunca bu alanlarda olumsuzluklar yaşanmış ve Anadolu'da Celali isyanları yaygınlaşmıştır. Miri toprakların özelleştirilmesi söz konusu değildir.

CEVAP: A

4. İç neden: Devletin kendi politikaları sonucunda ortaya çıkan sorunlardır.

Dış neden: Devletin kendi politikalarının dışında yani devletin mevcut yapısından kaynaklanmayan sorunlardır.

Osmanlı Devleti'nin doğal sınırlara ulaşması duraklamanın dış nedenlerindedir.

CEVAP: B

5. XVII. yüzyılda gelir-gider dengesi bozulduğu için bütçe açık vermiştir. Savaşların uzun sürmesi savaş giderlerinin artmasına; Kapıkulu Ocaklarının asker sayısının artması(maaşlı asker oldukları için) ise bütçeye ek yük getirmiştir. Tımar sisteminin bozulması ve vergilerin Celali isyanları nedeniyle düzenli olarak toplanmaması da gelir-gider dengesine olumsuz etki yapmıştır.

CEVAP: E

6. Eğri, Kanije ve Estergon Kalelerinin Osmanlı Devleti'ne verilecek olması, Osmanlı Devleti'nin Avusturya üzerinde etkinlik kurduğunu gösterir.

CEVAP: A

7. Kapitülasyonların yaygınlaşması yerli sanayinin zayıflamasına, bu ise işsizliğin artmasına yol açmıştır. Çünkü kapitülasyonlarla birlikte Osmanlı, Avrupalının açık pazarı haline gelmiştir. Ülkeye, Osmanlıdakinden daha ucuza giren mallar Osmanlı esnafının ve üreticisinin iflasına neden olmuştur. Dolayısıyla kapanan tezgahlar ve atölyelerin etkisi ile yerli sanayi çökmüş, işsizlik artmıştır.

CEVAP: C

8. Sonuç alınamayan uzun savaşlar hazinenin giderlerinin artmasına yol açmıştır. Tımarlı sipahilerin uzun süre cephede kalması ise taşrada güvenlik sorunlarının doğmasına neden olmuştur.

CEVAP: D

9. Şehzadelerin sancağa gönderilmemesi onların devlet yönetiminde tecrübe kazanmalarına engel olmuş, bu ise padişahların devlet işleriyle yeterince ilgilenmesine yol açmıştır. Padişah anneleri ve saray görevlilerinin bu boşluktan yararlanmaları ise merkezi otoriteyi olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: E

10. Osmanlı Devleti'nde sosyal amaçlı kurumların giderlerini vakıflar karşıladı. Böylece bütçeden para çıkmadan bazı hizmetler yerine getirilmiş olurdu. Bu nedenle vakıfların çoğalmasının bütçeye herhangi bir yük getirmesi söz konusu değildir.

CEVAP: B

11. Tımar sistemi üretimin sürekliliğini sağlıyor, toplanan vergi ile de asker besleniyordu. Tımar sisteminin bozulması ve iltizam sisteminin yaygınlaşması tarım ve askerlik alanlarında olumsuzlukların yaşanmasına neden olmuştur.

CEVAP: D

12. I. ve II. öncülde verilenler Osmanlı Devleti'nin bilim ve teknoloji alanlarında Avrupa'dan geri kalmasına neden olmuştur. III. öncül devlet yönetimindeki bozulma ile ilgilidir.

CEVAP: C

1. Tımar sisteminin bozulması; tımarlı asker sayısının azalmasına, dolayısıyla taşrada güvenliğinin bozulmasına yol açmıştır. Yeniçeri Ocağına kanuna aykırı asker alımı ise hem ocağın bozulmasına hem de maaşlı asker sayısının artmasına neden olmuştur

CEVAP: E

2. Ekber ve Erşed anlayışı, Duraklama Dönemi padişahlarından I. Ahmet zamanında, veraset sisteminde yapılan bir değişikliktir. Bu sistem, tahta, en yaşlı ve en tecrübelinin geçmesini öngören bir sistemdir. Dolayısıyla soru öncülü incelendiğinde, Osmanlının, doğuda ve batıda uzun savaşlar yapmasıyla bu sistemin bir ilgisi yoktur.

CEVAP: C

3. Verilen tarihler Duraklama Dönemi'ne aittir. Bu sınırların Duraklama Dönemi'nde de genişlediğini göstermektedir. Bu dönemde askerî ıslahat yoktur. (Genç Osman'ın Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmak istemesi girişim aşamasında kalmıştır.)

CEVAP: A

4. Osmanlı Devleti'nin Karlofça Antlaşması ile kaybettiği toprakların bir kısmını XVIII. yüzyılın başlarında geri alması, XVIII. yüzyılda kaybettiği toprakları geri alma politikası izlediğinin kanıtıdır.

CEVAP: B

5. 1740 yılına kadar kapitülasyonlar padişahların hayatları ile sınırlı idi. Bu tarihten itibaren sürekli hâle gelmiştir. Osmanlı Devleti'nin Belgrad Antlaşmalarında arabulucu rolü oynayan Fransa'ya bu hakları vermesi, eski gücünü kaybettiğini ve Fransa'nın desteğine ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

CEVAP: D

6. Rusya'nın Karadeniz'de donanma ve ticaret gemisi bulunduramayacak olması, Karadeniz'de Osmanlı üstünlüğünü tanıdığını gösterir.

CEVAP: C

7. Rusya'nın takip ettiği bu politikaların tamamı Osmanlı Devleti ile savaşmasını gerekli kılmıştır.

CEVAP: E

8. Osmanlı Devleti'nin kaybettiği toprakları geri alma umutlarını kaybetmesi verilen öncüllerin tamamı için kanıt oluşturur.

CEVAP: E

9. II. Osman'ın Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmak istemesinde bu ocağın askerî disiplinini kaybetmesi etkili olmuştur. Batılı tarzda bir ordu kurma düşüncesi XVIII. yüzyılda ortaya çıkmıştır. XVII. yüzyılın sonlarına kadar topraklarını geri alma politikası da olmamıştır. (Bu politika XVIII. yüzyılın başında takip edilecektir.)

CEVAP: A

10. XVII. yüzyılda şu alanlarda ıslahat yapmıştır:

- Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmak istenmesi (askeri)
- Ekber ve Erşet sisteminin benimsenmesi (yönetim)
- Denk bütçe çalışmaları (bütçe)
- Giderlerin ve bütçe açığının azaltılması (Ekonomi)

XVII. yüzyılda hukuk alanı ile ilgili bir ıslahat yapılmamıştır.

CEVAP: B

11. XVII. yüzyılda isyanlar ülke geneline yayılmış, bu ise ıslahatların öncelikle merkezi otoriteyi korumaya yönelik olmasına yol açmıştır.

CEVAP: B

12. ıslahatların toplumsal ihtiyaçlar ve halkın isteğiyle değil de devlet adamlarının isteği doğrultusunda yapılması, verilen öncüllerdeki olumsuzlukların devam etmesine yol açmıştır.

CEVAP: E

13. Ekber ve Erşet sistemi Batı'dan alınmamıştır. Ege-menlik anlayışında da herhangi bir değişiklik getirilmemiştir. Devlet yine Osmanoğulları ailesince yönetilmiştir. Sistem sadece tahta kimin geçeceği ile ilgili kural koymuştur. Ekber ve Erşet sistemi tahta, en yaşlı ve en tecrübelinin geçmesini öngörmüştür.

CEVAP: B

1. İslahat, devlet işleyişinde görülen aksaklıkların köklü değişiklikler yapılmadan düzeltilmesi girişimidir. XVII. yüzyılda ıslahat ihtiyacının ortaya çıkmasının temel nedeni devlet düzeninde aksaklıkların görülmeye başlamasıyla ilgilidir.

CEVAP: B

2. Bu iki devlet adamı da güç kullanarak ve zora başvurarak devlet otoritesini kurmaya çalışmışlardır. Ancak isyanların ortaya çıkış nedenlerini ortadan kaldırmadıkları için isyanlar yeniden çıkmıştır.

CEVAP: C

3. Şehzadeler sancağa çıktıklarında başlarındaki lalalar aracılığıyla devlet yönetimi tecrübesi kazanırlardı. Buldukları sancak şehrinde sürekli halkla ilişki içinde olurlardı. Sancağa çıkma uygulamasının sona ermesiyle bu özellikleri kaybıldı. Bu ise saray kadınları ve ağalarının etkisinde kalmalarına yol açmıştır.

CEVAP: E

4. XVII. yüzyıl ıslahatları sınırlı etki yapmış, beklenen faydayı sağlayamamıştır. Bu durumun en önemli nedeni kişilere bağlı kalması, bir devlet politikası hâline gelmemesidir.

CEVAP: A

5. Tarhuncu Ahmet Paşa, Osmanlı Devleti'nde modern anlamda ilk bütçeyi yapan devlet adamıdır. Onun belirtilen uygulamaları denk bütçe oluşturulmasına yöneliktir.

CEVAP: E

6. Gerek Kuyucu Murat Paşa gerekse IV. Murat çok sert önlemler alarak, baskı ve şiddet yoluyla devlet otoritesini sağlamak istemişlerdir. Ancak bu geçici bir çözüm olmuştur. Sorunun temeline inilmediği için bir süre sonra isyanlar yeniden başlamıştır.

CEVAP: C

7. Osmanlı Devleti Duraklama Dönemi'nde iken Avrupa'da çok önemli bilimsel, teknolojik ve idari gelişmeler yaşanıyordu. Osmanlı Devleti'nin bu gelişmeleri takip edemeyişi büyük bir eksiklikti. Diğer taraftan ıslahat programları bir devlet politikası hâlini almamış, halka benimsetilerek halk desteği de sağlanmamıştı. Bütün bunlar Duraklama Dönemi ıslahatlarının başarılı olmasını önlemiştir.

CEVAP: E

8. IV. Murat, aldığı önlemlerle, devlet otoritesini ve iç istikrarını sağlamış, Safevileri yenilgiye uğratarak başarılı bir antlaşma yapmıştır (III. öncül). Ancak bu durum, duraklamanın iç nedenlerinin ortadan kaldırıldığını göstermez.

CEVAP: C

9. I. ve II. öncülde verilenler II. Osman'ın yetki ve otoritesini artırmak istemesiyle ilgilidir. Saray dışından evlilik yapması bu amaca uygun değildir. Genç Osman saray dışından evlilik yaparak sarayı halka açmak istemiştir.

CEVAP: C

10. Islahat çabalarına rağmen sorunların devam etmesi ıslahat girişimlerinin başarılı olamadığını, sorunların kökenine inilemediğini gösterir. Bu dönemde dış devletlerin, ıslahatları engellemeye yönelik bir girişimleri olmamıştır.

CEVAP: D

11. II. Osman bu girişimleriyle padişah otoritesini artırmayı düşünmüştür. Ancak bu durum daha sonra kendi sonunu hazırlamıştır.

CEVAP: B

12. IV. Murat bu girişimleriyle devlet otoritesini sağlamayı, başkentte huzur ortamı oluşturmayı, Kapıkulu Ocaklarını denetim altına almayı amaçlamıştır.

CEVAP: E

1. Rusya'nın belirtilen hedeflerine ulaşması için Karadeniz'e inmesi gerekmektedir. Bunun için de öncelikli olarak Kırım'ı ele geçirmesi gerekmektedir.

CEVAP: B

2. Rusya, Küçük Kaynarca Antlaşması'yla Ortodoks Osmanlı vatandaşlarının himayesini üstlenmiş, istediği yerde konsolosluk açma hakkını elde etmiştir. Bunlar Ortodoks halkın isteklerini Rusya'ya iletme imkânı sağlamıştır.

CEVAP: C

3. Ruslar 1770 yılında Çeşme Baskını ile Osmanlı donanmasını yakmışlardır. Bu durum, Osmanlı Devleti'nin donanmasını modern hâle getirmeye ve modern bir denizcilik okulu(Mühendishaneibahrihûmayun) açmasına yol açmıştır.

CEVAP: A

4. Halkı Türk ve Müslüman olan Kırım'ın Rusya'ya bağlanması Rusya'daki Müslüman Türklerin sayısını artırmış, diğer taraftan Rusya'nın Karadeniz'de etkinlik kurma ve sıcak denizlere inme politikalarını güçlendirmiştir.

CEVAP: E

5. Lehistan, Osmanlı Devleti ile Rusya arasında tampon devlet özelliğine sahiptir. Bu nedenle Osmanlı Devleti, Lehistan'ın bağımsızlığına önem vermiştir.

CEVAP: B

6. Osmanlı Devleti, Balkan uluslarının devlete bağlılığının devamını sağlamak için vergileri azaltmış, diğer taraftan sınır kalelerini ve merkezi otoriteyi güçlendirmeye önem vermiştir.

CEVAP: E

7. Fransa'ya verilen kapitülasyonların sürekli hâle gelmesi, Fransa'nın, Osmanlı Devleti üzerindeki etkisini artırdığı gibi Fransız tüccarların faaliyetlerinin genişlemesini sağlamıştır.

CEVAP: E

8. Osmanlı Devleti'nin askerî ve siyasi açıdan zayıflaması, denge politikası izlemesine yol açtığı gibi, büyük devletlerin rekabet alanı haline gelmesine yol açmıştır.

CEVAP: E

9. Yeniçerilerin sayısının artması, bütçedeki askerî harcamaların artmasına yol açmıştır. Disiplinlerini ve askerî özelliklerini kaybettikleri için sık sık ayaklanmışlar, savaşlarda varlık gösterememişlerdir.

CEVAP: C

10. XVII. yüzyıl ıslahatlarının amacı Osmanlı Devleti'ni Yükselme Dönemi'ndeki gücüne ulaştırmaktır.

CEVAP: B

11. Şinasi, XIX. yüzyılda yaşamıştır. Osmanlı Devleti'nde Türkler tarafından çıkarılan ilk özel gazete olan Tercümanı Ahval'ın başyazarıdır.

CEVAP: A

12. Sömürgeci bir devlet olan Fransa, İngiltere ile rekabet hâlinde olduğu için Amerika'daki kolonilerin mücadelesine destek vermiştir. Meternik sistemi, ABD'nin kuruluşundan sonra(1815) oluştuğu için doğru kabul edilemez.

CEVAP: A

1. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda toprak kayıplarının önüne geçmek istemesi, Batılı tarzda eğitim veren okullar açması, Batı teknolojisini alınmasını zorunlu hâle getirmiştir.

CEVAP: D

2. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyılda Avrupa'dan bilim ve teknoloji alanında geri kaldığını kabul etmiştir. Öncül-lerde verilenler hepsi bu duruma kanıt oluşturur.

CEVAP: E

3. Osmanlı Devleti'nin savaşlarda aldığı yenilgiler, Batı'ya göre geri kaldığını anlamasında daha etkili olmuştur.

CEVAP: C

4. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Osmanlı Devleti'nin ıslahat hareketlerinde başarılı olamayışının nedenlerindedir. Islahatların daha çok azınlıkların haklarını gözettiği doğru değildir.

CEVAP: B

5. Lale Devri'nde açılan matbaanın zamanla unutulmaya yüz tutması, 50 yıl sonra tekrar işler hâle gelmesi ıslahatların kişilere bağlı kaldığı, belli bir programdan yoksun olduğu ve matbaanın öneminin yeterince anlaşılamadığını göstermektedir.

CEVAP: E

6. Cizye gelirlerinin XVIII. yüzyılda azalması gayrimüslim nüfusun azaldığını, Avrupa sınırlarının daraldığını, hazine gelirlerinin azaldığını gösterir.

CEVAP: E

7. Belirtilen iki isyan, yenilik hareketlerinin kesintiye uğraması, yenilikçi bazı devlet adamlarının öldürülmesi, merkezi otoritenin zayıflaması sonuçlarını doğurmuştur. Bu dönemde demokratikleşmeden söz edilemez.

CEVAP: A

10. III. Selim kapitülasyonların olumsuz etkilerini azaltmak için yurt dışından ithal edilen mallara sınırlama getirmiştir.

CEVAP: D

8. XVII. yüzyıldan itibaren tımar sistemi iltizam ve malikâne sistemine dönüşmüştür. Yeniden işlerlik kazanması gündeme gelmemiştir.

CEVAP: C

11. Uğranılan yenilgiler ve başarısızlıklar askeri ıslahatları zorunlu hâle getirmiştir. Bu nedenle Hendesehâne kapatılsa bile askeri ıslahatlar farklı şekillerde devam etmiştir.

CEVAP: A

9. Islahat hareketleri sırasında ıslahatların lüzumu konusunda halk bilgilendirilmediği için halk desteği alamamıştır. Ayrıca ıslahatlara kaynak bulmak için vergilerin artırılması halkın tepkisine neden olmuştur.

CEVAP: D

12. Maddi yük ekonomik, yöneticilerin zevk ve eğlenceye dalması ise sosyal tepkilere neden olmuştur. Dinsel nedenden bahsedilmemiştir.

CEVAP: D

1. Haçlı Seferleri sırasında derebeylerin ölümü, derebeylerin yaşadığı şatoların topraklarla yıkılması, merkezi krallıkların güçlenmesine yol açmıştır. III. öncül reform hareketlerinin sonucudur.

CEVAP: C

2. A, B, C ve E seçeneklerinde coğrafi keşiflerin sonuçları verilmiştir. Milliyetçilik düşüncesi coğrafi keşiflerin değil, Fransız İhtilali'nin sonucunda yayılmıştır.

CEVAP: D

3. Dogmatizm belirtilen özellikleriyle bilimsel düşünceyi engellemiştir. Sanat ve ticareti engellediği söylenemez.

CEVAP: B

4. Yeni mezheplerin ortaya çıkması, Avrupa'da mezhep birliğini bozmuş, yeni mezhepler arasındaki mücadele ise 17. yüzyılda kanlı mezhep savaşlarına yol açmıştır. İslam dünyasıyla mücadeleyi öngören Haçlılık anlayışı ise hiçbir zaman bitmemiştir.

CEVAP: D

5. I. öncül → siyasi
II. öncül → sosyal
III. öncül → ekonomik

CEVAP: A

6. Ticaret yollarının okyanuslara kayması ile Akdeniz limanlarının önemi azalmış, bu ise Akdeniz'de ticari faaliyette bulunan İtalyan kent devletlerini ekonomik açıdan zarara uğratmıştır. Okyanus taşımacılığı, Batı Avrupa'da son bulunduğu için buranın limanlarının önemini ve nüfusunu artırmıştır. Skolastik anlayışın sona ermesi reform hareketleri ile ilgilidir.

CEVAP: B

7. Avrupalı kralların coğrafi keşiflere verdiği destek, yeni ticaret yollarının bulunmasını sağlamış, Avrupalılar ele geçirdikleri yerlerde sömürge imparatorlukları kurmuşlardır.

CEVAP: C

10. I. kâğıt ve matbaa → kültürel(Rönesans-Reform)
II. pusula → ekonomik(coğrafi keşifler)
III. barut → siyasi(derebeyliğin sonu)

CEVAP: C

8. Verilen gelişmelerden, önce coğrafi keşifler, ardından Rönesans ve daha sonra Reform meydana gelmiştir.

CEVAP: D

11. Reform hareketleri öncesinde eğitim faaliyetleri ve kurumları kilisenin elindeydi. Kilise anlayışını yansıtan dogmatizm bilimsel faaliyetler önündeki en büyük engeldi. Reform hareketleri ile eğitim kilisesinin elinden alınmış ve dogmatik anlayış sona ermiştir.

CEVAP: D

9. Avrupalıların yeni keşfedilen yerlere göç etmeleri, sömürge yönetimleri kurmaları ve Hristiyanlığın yeni bölgelere yayılması, Avrupa kültürünün yeni bölgelere ulaşmasını sağlamıştır. İngilizce, İspanyolca gibi diller ve Hristiyanlık coğrafi keşiflerle birlikte yeni bölgelere yayılmıştır.

CEVAP: E

12. Milliyetçiliğin yayılması coğrafi keşiflerden çok sonra, yani 1789 Fransız İhtilali'nden sonra olmuştur.

CEVAP: B

1. Eski Yunan ve Latin eserleri özgür düşünce ve aklı esas almaktaydı. Bu nedenle bu dönem eserlerinin incelenmeye başlaması ile akılcı ve özgür düşünce güçlenmeye, kilise ise gücünü yitirmeye başlamıştır.

CEVAP: D

2. Baharat Yolu güzergâhı coğrafi keşiflerle yön değiştirince Osmanlı Devleti bu durumdan ekonomik olarak zarar görmüş, Akdeniz'i tekrar canlandırmak için Avrupalı devletlere kapitülasyonlar vermiştir. Baharat Yolu üzerinde tekrar etkin olmak için de Hint Deniz Seferleri yapmıştır. Kırım'ın fethi ise İpek Yolu ticareti ile ilgilidir.

CEVAP: C

3. Uzak Doğu'dan Avrupa'ya gelen mallar birkaç kez el değiştirdiği için Avrupa'ya çok pahalıya ulaşıyordu. Bu nedenle Avrupalılar doğrudan İpek ve Baharat Yollarının kaynaklarına ulaşmak istemişlerdir. Bu durum coğrafi keşiflerin başlamasında önemli bir yere sahiptir.

CEVAP: D

4. Avrupa'da kâğıt ve matbaanın kullanımı kitapların bol ve ucuz basımını sağlamıştır. Bu ise Avrupalıların okuma yazmaya ilgisini artırmış, haber ve düşüncelerin hızla yayılmasını sağlamıştır.

CEVAP: A

5. I. sonuç → ekonomik
II. sonuç → dinsel
III. sonuç → sosyal
IV. sonuç → kültürel

Coğrafi keşiflerin siyasal sonucuna değinilmemiştir.

CEVAP: B

6. Haçlı Seferleri öncesinde, kilisenin seferlerin başarılı olacağı kehaneti doğru çıkmamıştır. Coğrafi keşiflerle beraber dünyanın, kilisenin dediği gibi düz olmadığı anlaşılmıştır. Reform hareketleri de zaten kilisedeki yozlaşmaya karşı başlamıştır.

CEVAP: .E

7. Reform hareketleri öncesinde Avrupa'da iki Hristiyan mezhebi vardı; Katoliklik ve Ortodoksluk. Yeni mezhepler reform hareketleri sonucunda ortaya çıkmıştır.

CEVAP: B

10. Avrupa'da elçilikler açılması ve Avrupa'dan danışmanlar getirilmesi, Osmanlı Devleti'nin, Avrupa'daki siyasi ve teknolojik gelişmeleri yakından takip etmek istediğini gösterir.

CEVAP: C

8. Coğrafi keşiflerden önce dünya ticaretinin merkezi Akdeniz idi. Zira İpek ve Baharat Yollarının bitimi bu denizde oluyordu. Akdeniz ticareti ise İtalyan kent devletleri ile Osmanlı Devleti'nin elindeydi. Dolayısıyla coğrafi keşiflerle Akdeniz'in öneminin kaybolması bu devletleri olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: D

11. Lale Devri'nde açılan matbaanın zamanla unutulmaya yüz tutması, 50 yıl sonra tekrar işler hâle gelmesi ıslahatların kişilere bağlı kaldığı, belli bir programdan yoksun olduğu ve matbaanın öneminin yeterince anlaşamadığını göstermektedir.

CEVAP: E

9. Osmanlı Devleti, kendisini Avrupa devletlerinden üstün gördüğü için uzunca bir süre Avrupa'da elçilik açmamıştır. Bu durum hem diplomasiye yeterince önem vermediğini, hem de Avrupa'daki gelişmeleri yeterince takip etmediğini gösterir.

CEVAP: E

12. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'nın gerisinde kaldığını kabul etmesi ve Batı tarzı yenilikler yapması; Avrupa'ya bakış açısının ve yenilik anlayışının değiştiğini gösterir.

CEVAP: D

1. Aydınlanma Çağı'nın ortaya çıkışında özgür düşünce ve akli öne çıkaran rönesans ve reform hareketleri etkili olmuştur. Sanayi İnkılabı, Aydınlanma Çağı'nın sebebi değil, sonucudur.

CEVAP: C

2. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Aydınlanma Çağı ile ilgilidir. Laik eğitim anlayışının başlaması reform hareketlerinin bir sonucudur.

CEVAP: E

3. I. öncül → üretimin azalması
II. öncül → padişah annelerinin etkinliğinin artması
III. öncül → devlet otoritesinin bozulması ve "Devlet Ocak içindir." anlayışının doğması gibi olumsuzluklara yol açmıştır.
Verilenlerden egemenlik anlayışının değiştiği bilgisi ne ulaşamayız. Burada C seçeneği çeldirici olabilir. Fakat orada, devletin yönetme yetkisi ve yönetim yapısı ile ilgili bir durumdan bahsedilmediği için doğru cevabımız E seçeneği olacaktır.

CEVAP: E

4. I. ve II. öncülde verilenler halkın devlete olan güvenine zarar vermiştir. Cülus bahşişi eskiden beri verildiği için halkla doğrudan bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

5. Celali isyanları XVII. yüzyılda Anadolu'da çıkan isyanlardır. Tımarların iltizama verilmesi, tımar sisteminin bozulmasına, dolayısıyla tımarlı asker sayısının azalmasına yol açmıştır. Merkezi otoritenin bozulması da Celali isyanlarının yaygınlaşmasına neden olmuştur. III. öncül İstanbul isyanlarıyla ilgilidir.

CEVAP: C

6. XVII. yüzyılda hazinenin açık vermesi, askerî disiplinin bozulması yani ekonomik ve askerî sorunlar ıslahat yapmayı zorunlu hâle getirmiştir. Ekber ve erşet sistemi Osmanlı veraset sistemindeki belirsizliği ortadan kaldırmış, tahta geçişin nasıl olacağını net olarak ortaya koymuştur.

CEVAP: C

7. Kapıkulu ordusunda asker alımının belirli kuralları vardır. XVII. yüzyılda bu kurallara aykırı olarak asker alımı askeri disiplini bozmuştur. Diğer taraftan yeniçerilerin askerlik mesleği dışında işlerle uğraşması da bu ocağın bozulmasına etki yapmıştır. Bunlar Kapıkulu ordusunun bozulmasının iç etkenleridir. Avrupa'daki Askeri Devrim'e (ateşli silahların etkin kullanımı, modern ve profesyonel orduların kurulması) uzak kalınması ise dış faktördür.

CEVAP: C

10. İstanbul'da çıkan bu isyanlar başkentte güven ve huzuru bozmuş, çoğu kez padişahları ve devlet adamlarını hedef aldığı için merkezi otoriteyi de sarsmıştır. Yeniçeri Ocağı'ndaki "Ocak, devlet içindir." anlayışı, yerini "Devlet, ocak içindir." anlayışına terketmiş ve bu anlayış isyanlarla yaygınlaşmıştır.

CEVAP: E

8. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Celali isyanlarının yol açtığı sonuçlardandır. İstanbul isyanları genel olarak askerler; suhte isyanları ise medrese öğrencileri tarafından çıkarılmışlardır. Bu isyanlar Celali isyanlarından bağımsız olarak, farklı nedenlerle ortaya çıkmıştır.

CEVAP: C

11. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki bu gelişmelere ayak uyduramaması ve seyirci kalması çok önemli siyasal, sosyoekonomik sonuçlara yol açmıştır. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler bu olumsuzluklardan bazılarıdır. Osmanlı Devleti merkantalist bir anlayışa sahip olmadığı için bu olumsuzlukları yaşamıştır.

CEVAP: C

9. II. ve III. öncüllerde verilenler Avrupa'daki merkantalist anlayışın yol açtığı gelişmelerdir. Oysaki coğrafi keşifler bu anlayışın doğuşundan önce, XV. yüzyılın sonlarında başlamıştır.

CEVAP: A

12. Batı dünyasında dini alanda meydana gelen bu gelişmeler, dinin (Hristiyanlığın) sosyal önemini yitirmeye başladığının kanıtlarıdır.

CEVAP: E

1. 1815 Viyana kararları, Meternik sistemi olarak bilinir. Avrupalı devletlerin milliyetçi isyanlara birlikte müdahale etmesini öngören bu sistemin Avrupa devletlerince Osmanlı Devleti'ne uygulanmaması, onların çifte standardını ve Osmanlı Devleti'ni parçalamak istediklerini gösterir.

CEVAP: E

2. Padişahın yardım isteğine valisinin şart koşarak cevap vermesi merkezi otoritenin güçsüzlüğünü gösterir.

CEVAP: A

3. Osmanlı Devleti XIX. yüzyılda askeri ve siyasi gücünü kaybettiği, karşılaştığı sorunları tek başına çözemediği için ittifak arayışları içinde olmuştur.

CEVAP: D

4. Osmanlı Devleti karşılaştığı sorunları askeri ve siyasi açıdan zayıf olduğu için çözememekte, bu nedenle büyük devletlerin desteğine ihtiyaç duymaktadır. (Denge politikası)

CEVAP: D

5. Mısır sorununa çıkarları nedeniyle müdahale etmek istemeyen İngiltere ve Fransa'nın bu tutumu, Mısır ordusunun İstanbul'a doğru ilerlemesi üzerine Osmanlı Devleti'nin Rusya'dan yardım istemesiyle değişmiştir. Bu devletler Osmanlı Devleti'nin Rusya'nın himayesine girmesinden endişe etmişlerdir.

CEVAP: A

6. Sırların isyan sonucu imtiyaz elde etmeleri, onların bağımsızlık isteklerini artırmış, diğer azınlıkları da harekete geçirmiştir. Bu ise Osmanlı Devleti'nin egemenlik alanını daraltmıştır.

CEVAP: E

7. Osmanlı Devleti, kuruluş yıllarından itibaren çok uluslu bir yapıdadır.

CEVAP: A

8. I. öncül → II. Mahmut
II. öncül → II. Abdülhamit
III. öncül → Tanzimat Fermanı (Abdülmecit)

CEVAP: C

9. Osmanlı Devleti Kırım Savaşı sırasında ekonomisi zor durumda olduğu ve savaş giderlerini karşılayamadığı için dış borç almıştır.

CEVAP: D

10. Yunanistan'ın bağımsız olması, Osmanlı Devleti'nin sınırlarının daralmasına yol açmıştır.

CEVAP: A

1. 1826 yılında Yeniçeri Ocağı kaldırılmış yerine kurulan ordu ise henüz tam olarak oluşmamıştı. Diğer taraftan Osmanlı donanması Navarin'de yakılmıştı. Mısır valisi Mehmet Ali Paşa, bu olaydan sonra söz verilen Mora valiliği verilmediği için isyan etmiştir.

CEVAP: D

2. Sırların bağımsız olmasında, Osmanlı Devleti'nin zayıflığı, Rusya'nın Sırlara verdiği destek etkili olmuştur.

CEVAP: E

3. Rusya'nın Panslavist politikaları ve Avrupalı devletlerin desteği azınlık isyanlarının başarılı olmasını sağlamıştır. Meternik sistemi azınlık isyanlarına birlikte müdahaleyi öngörmüş, ancak Avrupalılar bunu Osmanlılara karşı uygulamamışlardır.

CEVAP: C

4. Düyun-u Umumiye İdaresi, Osmanlı Devleti'ni yarı sömürge hâline getirmiştir. Sanayileşmesine katkı yaptığı söylenemez.

CEVAP: B

5. Rusya'nın Karadeniz'de savaş gemisi ve tersane bulduramayacak olması her ne kadar Osmanlı Devleti'ni koruyor gibi görünse de İngiltere ve Fansa bu madde ile Akdeniz'deki çıkarlarını korumuşlardır.

CEVAP: B

6. Avusturya da tıpkı Osmanlı Devleti gibi çok uluslu idi. Nitekim 1787 Osmanlı-Rus, Avusturya Savaşlarında üstün bir durumda olmasına rağmen Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik düşüncesinden çekindiği için Osmanlı Devleti ile 1791 yılında Zıştovi Antlaşması'nı imzalayarak savaştan çekilmiştir.

CEVAP: B

7. Antlaşmanın Osmanlı-Rus mücadelesini sona erdirdiği söylenemez. Bu mücadele Küçük Kaynarca Antlaşması'ndan sonra da devam etmiştir. Rus gemilerinin Boğazlardan geçiş hakkı elde etmesi, Rusya'nın sıcak denizlere inme imkânı elde etmesini sağlamıştır. Diğer taraftan Rusya, Ortodoks Osmanlı vatandaşlarının koruyuculuğunu üstlenerek Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışma fırsatı yakalamıştır.

CEVAP: C

8. Rusya'nın istediği yerde konsolosluk açabilecek olması ve Ortodoks Osmanlı vatandaşlarının haklarını koruması, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmasına ortam hazırlamıştır.

CEVAP: D

9. Balkan uluslarının milli kimliklerini korumuş olmaları, Slav ve Ortodoks kökenli olmaları, Rusya'nın bu topluluklar üzerinde etkin olmasını ve Panslavist politikalar izlemesini kolaylaştırmıştır.

CEVAP: D

1. Rusya'nın Karadeniz'de savaş gemisi bulunduramayacak olması, Boğazların savaş gemilerine kapalı olması Akdeniz'e inmesini engelleyecektir. Bu ise Doğu Akdeniz'de önemli çıkarları bulunan İngiltere ve Fransa'nın lehine olan bir durumdur.

CEVAP: E

2. Mısır valisinin Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanması bir iç meseledir. Osmanlı Devleti bu isyana bastırmayıp Ruslardan yardım isteyince bir Avrupa meselesi hâline gelmiştir. Zira İngiltere ve Fransa, Rus filosunun ve ordusunun İstanbul'a gelmesini çıkarları için bir tehdit olarak görmüşler ve soruna müdahâle etmişlerdir.

CEVAP: C

3. Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünün Avrupalı devletlerin garantisi altında olması, Osmanlı Devleti'nin sınırlarını koruyamayacak hâle geldiğini göstermektedir. Bu aynı zamanda o dönem için Avrupalı büyük devletlerin Osmanlı toprak bütünlüğüne önem verdiklerini gösterir. Eğer Rusya, Osmanlı topraklarını ele geçirirse Akdeniz ve Orta Doğu'daki İngiliz ve Fransız çıkarları tehlikeye girebilirlerdi.

CEVAP: D

4. Boğazların durumunun uluslararası bir konferansta kararlaştırılması B ve C seçeneklerinin, Boğazların barış zamanında bütün devletlerin savaş gemilerine kapalı olması ise D ve E seçeneklerinin göstergesidir. Antlaşmanın en çok Rus çıkarlarını koruduğu söylenemez.

CEVAP: A

5. Mısır valiliğinin Mehmet Ali Paşa soyundan gelenlere verilecek olması I. öncülün; Suriye, Girit ve Adana valiliklerinin Osmanlı Devleti'ne geri verilmesi ise II. öncülün göstergesidir. Bu toprakların egemenliği zaten Osmanlıların olduğu için, Osmanlı sınırlarının genişlediği söylenemez.

CEVAP: C

6. Osmanlı Devleti, İngiltere için hem hammadde kaynağı hem de kalabalık nüfusuyla iyi bir pazardır. Üstelik, sömürge yolları üzerinde bulunuyordu. Bu nedenlerle İngiltere, Osmanlı Devleti'ni Rusya'ya karşı korumuş ve toprak bütünlüğünü savunmuştur.

CEVAP: E

7. İngiltere XIX. yüzyıl boyunca özellikle Rusya'ya karşı Osmanlı toprak bütünlüğünü savunmuştur. I. ve II. öncüllerde verilenler bu politikanın uygulanmasıdır.

CEVAP: D

8. Rusya'nın Panslavizm politikası ve milliyetçi ayaklanmalar Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Romanya gibi devletlerin bağımsız olmasını sağlamıştır. Sömürgecilik faaliyetleri de (Fransa'nın Fas, Tunus ve Cezayir'i, İngiltere'nin Mısır'ı işgali gibi) Osmanlı Devleti'nin hakimiyet alanını daraltmıştır.

CEVAP: E

10. Sırp ve Yunan isyanları milliyetçilikle ilgilidir.

CEVAP: C

11. Balkanlarda milliyetçi isyanlar bağımsız devletleri doğurmuş, can ve mal güvenliği kalmayan Türk azınlık da Anadolu'ya göç etmiştir.

CEVAP: B

9. Yunanistan, Rusya'nın Osmanlı Devleti'yle yaptığı Edirne Antlaşması'ya bağımsız olmuştur. Bu durum Rusya'nın bölgedeki nüfuzunu artırmış, diğer azınlıkların da ayaklanmasına yol açmıştır. Yunanistan'ın bağımsızlığı Avrupa'nın siyasi haritasının da değişmesine yol açmıştır.

CEVAP: E

1. 1877 - 1878 Osmanlı - Rus Savaşı'nda Avrupalı devletlerin tarafsız kalması, 1856 Paris Antlaşması'nın Osmanlı toprak bütünlüğünü Avrupalı devletlerin garantisine bırakan maddesine aykırıdır.

CEVAP: B

2. Avrupa devletleri Ermenileri, Osmanlılara karşı bir koz olarak kullanmışlardır. Dünyanın yarısından çoğunu sömürge hâline getiren Avrupalı devletlerin Ermeni konusuna salt insan hakları açısından yaklaşıtları söylenemez.

CEVAP: E

3. I. öncül → ekonomik denetim, II. öncül siyasi denetim, III. öncül ise dış müdahâle ve baskıdır.

CEVAP: D

4. Osmanlı Devleti, Kanun-ı Esasi'yi ilan ederek anayasalı parlamenter sisteme geçmiştir. Böylece azınlıklarda yönetime katılabileceklerdi. Aynı zamanda bağımsızlık isteklerinden vazgeçeceklerdi. Osmanlı Devleti bu girişimiyle iç işlerine karışılmasını da önlemeyi düşünmüştür.

CEVAP: C

5. Osmanlılık; ırk ve din ayrımı gözetmeksizin tüm Osmanlı vatandaşlarının eşitliğini ve yönetime katılımını amaçlamaktadır. Gayrimüslimleri yönetime katarak Osmanlı toprak bütünlüğünü korumayı amaçlamıştır.

CEVAP: A

6. I ve II. öncüllerde verilenler dış faktör, III. ve IV. öncüllerde verilenler ise iç faktörlerdir.

CEVAP: A

7. İngiltere Balta Limanı Ticaret Antlaşması'yla Osmanlı ülkesinde son derece ayrıcalıklı bir konuma gelmiş, İngiliz tüccarlar yerli tüccarlardan daha avantajlı bir konum elde etmişlerdir. Bu antlaşma ile Osmanlı pazarları İngiliz mallarıyla dolmuştur. Bu nedenle Osmanlı Devleti'nin ihracatının arttığı söylenemez.

CEVAP: B

8. Berlin Antlaşması'yla Slav kökenli uluslardan Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın bağımsız olması, Rusya'nın Panslavist bir politika izlediğini gösterir.

CEVAP: C

9. İngiltere XIX. yüzyıl boyunca Osmanlı toprak bütünlüğünden yana bir politika izlemiştir. Osmanlı Devleti, Almanya ile diplomatik, siyasi ve ekonomik ilişkilerini geliştirince İngiltere bu politikasını değiştirdi. Rusya, Süveyş ve Orta Doğu'daki İngiliz çıkarlarını kabul edince İngiltere, Osmanlı Devleti'ni Rusya'ya karşı korumaktan vazgeçmiştir.

CEVAP: D

1. Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın bağımsız olması Osmanlılık düşüncesinin başarısız olduğunu gösterir. Osmanlılık, azınlıkları yönetime katarak onların devlete bağlılığını sağlamayı amaçlıyordu.

CEVAP: A

2. Rusya, Ayestefanos Antlaşması'ya Balkanlarda etkin bir güç hâline gelince İngiltere, Fransa ve Almanya bu durumu kabullenmemişler ve antlaşmanın yeniden düzenlenmesini istemişlerdir. Berlin Antlaşması'yla Sırbistan, Romanya ve Karadağ'ın bağımsız olması, Avrupa devletlerinin Osmanlı toprak bütünlüğünü korumaktan vazgeçtiklerini göstermektedir.

CEVAP: C

3. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler ulusal irade ile bağdaşmaz. Mebusan Meclisi üyelerinin seçimine belirlenmesi ise ulus iradesine uygundur.

CEVAP: B

4. Osmanlılık düşüncesi azınlıkların yönetime katılmasını ve böylece ülke bütünlüğünün korunacağını ileri sürmektedir.

CEVAP: A

5. Almanya, İtalya'yı yapacağı işgalde serbest bırakmakla birlikte Osmanlı Devleti'yle olan askerî, siyasi ve ekonomik ilişkilerini güçlü tutmuştur.

CEVAP: D

6. Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp ile kara bağlantısı olmadığı için (Mısır, İngiltere'nin işgali altındadır) gereken yardımı yapamamış, bölgede yeterli sayıda askerî olmadığı için İtalyan işgaline karşı yerli halkı örgütlemek durumunda kalmıştır. Bu sırada henüz Balkan Savaşı çıkmamıştır.

CEVAP: B

7. Osmanlı Devleti'nin XX. yüzyılda katıldığı bu savaşların hepsi toprak kaybına ve sınırlarının daralmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

10. Verilenler Osmanlı topraklarının büyük devletler arasında paylaştırıldığını, Osmanlıların topraklarını koruyacak güçten yoksun olduğunu göstermektedir. Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika egemenliğinin sona ermesi, Trablusgarp Savaşı'ndan sonra (1912) olmuştur.

CEVAP: E

8. Soru metninde İtalyanların Balkan uluslarıyla işbirliği yaptığına dair bir bilgi verilmemiştir.

CEVAP: A

11. Ziya Paşa, Turancılığın değil Osmanlıcılığın temsilcilerindedir.

CEVAP: E

9. Verilen devletlerden Yunanistan (1829 Edirne Antlaşması), Sırbistan, Karadağ ve Romanya (1878 Berlin Antlaşması) XIX. yüzyılda; Arnavutluk ise XX. yüzyılda (I. Balkan Savaşı'ndan sonra) bağımsız olmuştur.

CEVAP: C

1. I. madde → kişi hakları
II. madde → ekonomi
III. madde → savunma
IV. madde → adalet

Eğitimle ilgili bir bilgi verilmemiştir.

CEVAP: D

2. Yeniçerilerin ıslahat girişimlerine karşı gelmeleri, Batılı tarzda eğitim yöntemlerine direnmeleri yenilik taraftarlarının tepkisine neden olmuştur.

CEVAP: D

3. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler eşitlik ilkesine dayalı Osmanlı toplumu oluşturma çabalarına örnektir. Yabancıların, Osmanlı mahkemelerinde değil de, konsolosluk mahkemelerinde yargılanması yabancılarla ayrıcalık verildiğini gösterir.

CEVAP: E

4. 1876 Anayasası (Kanun-ı Esasi) demokratikleşme yolunda önemli bir adım olmakla beraber belirtilen maddeler padişahın hâla yetkilerini koruduğunu göstermektedir.

CEVAP: E

5. 1856 Islahat Fermanı'nın ilanına kadar gayrimüslimlerin devlet memuru olabilme hakları yoktu. Bu hakların verilmiş olması Osmanlılık (vatandaşların eşitliği) düşüncesinin uygulandığını, toplumsal eşitliğin sağlandığını ve vatandaşlık anlayışının güçlendiğini gösterir.

CEVAP: E

6. I. öncül → yönetim
II. öncül → kültür
III. öncül → eğitim - öğretim
IV. öncül → ekonomi

Verilenler arasında hukukla ilgili bir gelişme verilmemiştir.

CEVAP: B

7. Yapılan değişiklik ve yenilikler demokrasi ve ulus iradesi anlayışını güçlendirmiş, padişahın yetkileri sınırlandırılmıştır. Bu nedenle mutlak monarşinin güçlendirildiği söylenemez. Kaldı ki meşrutiyetin ilanı ile birlikte, mutlak monarşiden, meşruti monarşiye geçilmiştir.

CEVAP: C

10. Padişahın âyanların varlığını tanınması ve âyanlığın babadan oğula geçecek olması, âyanların durumlarını padişaha karşı güçlendirdiğini göstermektedir.

CEVAP: D

8. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Tanzimat Fermanı'nın özellikleri arasındadır. Halkın yönetime katılımı I. Meşrutiyete geçişle birlikte, sağlanmıştır.

CEVAP: A

11. I. ve II. öncüllerde verilenler eğitim ve hukuk alanlarında ikiliklerin çıkmasına yol açmıştır. Bir yanda medrese eğitimi alanlar, diğer tarafta Batı'lı tarzda eğitim alanlar; şeri hukuk ve Avrupa hukuk kurallarının uygulanması bu olumsuzluğa yol açmıştır.

CEVAP: D

9. Osmanlı Devleti'nde ıslahatlar ve yenilikler padişah ve devlet adamlarının isteğiyle olmuştur. Batı'da olduğu gibi halk hareketi söz konusu değildir.

CEVAP: C

12. I. ve II. öncül → özel mülkiyetin devlet güvencesinde olması

III. ve IV. öncül → halkın devlete olan güveninin artması gelişmelerine yol açmıştır.

CEVAP: B

1. Avrupa devletlerinin, Osmanlı Devleti'nin güçlenmesini sağlayacak olan ıslahatlara destek vermesi sözkonusu değildir.

CEVAP: A

2. Herkesin mal ve mülküne sahip olması ve gayrimüslimlere din ve vicdan özgürlüğü sağlanması ortak bir vatandaşlık bilincinin oluşmasına katkı sağlamıştır. Gayrimüslimlerin para ödeyerek askerlik yapmalarını eşitlik ilkesine aykırıdır.

CEVAP: D

3. Mebusan Meclisi üyelerinin seçimle belirlenmesi ulusal irade ile çelişmez. Fakat kanun teklifinin yalnızca hükümet tarafından yapılması ve hükümetin kurulması - görevden alınmasında padişahın yetki sahibi olması ulusal irade ile çelişir.

CEVAP: A

4. I. öncül → ekonomi (vergi gelirlerinin toplanma işinin ihâle edilmesi)

II. öncül → yönetim

III. öncül → sosyal

CEVAP: D

5. Meşrutiyetin ilanı ile (1876) Osmanlı Devleti'nde egemenlik anlayışı değişmiştir. Bu tarihe kadar yönetimde sadece padişah etkili iken seçimler ile padişahın yanında halkın seçtiği insanlardan oluşan parlamento açılmıştır.

CEVAP: A

6. Osmanlı Devleti'ndeki demokratikleşme sürecinde (Tanzimat Fermanı, Kanun-ı Esasi'nin ilanı, Meşrutiyetin ilanı gibi) Fransız İhtilali'nin getirdiği fikirler ile İnsan ve Vatandaş Hakları bildirisi etkili olmuştur.

CEVAP: E

7. I. öncül → sosyal
II. ve III. öncüller → siyasal yapıya terstir.

CEVAP: E

8. Osmanlı Devleti'nin açtığı bu askeri okulların temel amacı Avrupa tarzında subay yetiştirmektir.

CEVAP: B

9. İşçi sınıfının doğması ve şehirlerin nüfusunun artması sosyal; işçilerin düşük ücretlerle çalıştırılması ise ekonomik nedenlerdir. Siyasal nedenlerden bahsedilmemiştir.

CEVAP: D

10. Karl Marx ve Friedrich Engels görüşleriyle kapitalizme sert eleştiriler getirdiler. İşçi sınıfını ön plana çıkaran Karl Marx bu sınıfa kapitalizmi yıkıp yeni bir düzen oluşturma görevi verir. Adam Smith ise toplumsal refahın burjuvazinin zenginleşmesiyle gerçekleşeceğini savunmuştur. Bu görüşüyle liberalizmi savunmaktadır.

CEVAP: E

11. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler kapitalizmin özellikleri arasındadır. Sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılması gibi amacı yoktur. Esas olan tek şey daha çok kazanmak ve kâr elde etmektir.

CEVAP: B

12. Verilenlerin tamamı Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme sürecine katkı yapmıştır. Bu süreç II. Mahmut'un ayanlarla 1808 yılında yaptığı Sened-i İttifak ile başlamıştır. II. Mahmut bu belge ile âyanların varlıklarını tanımış olmaktadır. Bu belge ile bazı yetkilerinden zorunlu olarak vazgeçmesiyle padişahın yetkileri sınırlandırıldı.

CEVAP: A

1. Sanayi İnkılabı ile kol ve kas gücü yerine makine üretimi başlamıştır. Fabrikalarda ve madenlerde çalışacak insanlara duyulan ihtiyaç köyden kentlere göçe yol açmıştır. Bir süre sonra çalışma şartları, saatleri, işçi sınıfı ve işçi hakları kavramının ortaya çıkmasına yol açmıştır.

CEVAP: A

2. Kapitülasyonların yaygınlaşmasıyla çok sayıda Avrupalı tüccar Osmanlı ülkesine gelmiş ve Avrupa malları Osmanlı pazarlarını işgal etmiştir. Küçük atölye ve el tezgâhlarına dayalı Osmanlı sanayi Avrupa'nın makine gücüne dayalı üretimiyle rekabet edememiş ve kapanmışlardır.

CEVAP: E

3. Sömürgecilik faaliyetleri sadece sömürgeci devletlerin ve ulusların refahını artırmıştır. Sömürge yönetiminde yaşayan insanların refahının artması söz konusu değildir.

CEVAP: C

4. Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik düşüncesi çok uluslu devletleri, bu arada Osmanlı Devleti'ni de olumsuz etkilemiştir. Bağımsızlık için ayaklanan uluslar, devletin parçalanmasını hızlandırmışlardır. Sanayi İnkılabı ile başlayan ham madde ve pazar ihtiyacı ise sömürgeci devletlerin Osmanlı topraklarına yönelmesine neden olmuştur.

CEVAP: D

5. Ham madde ve pazar bulma ihtiyacı sömürgecilik faaliyetlerinin hızla yayılmasına yol açmıştır.

CEVAP: A

6. Sanayileşen devletler; ham madde, işlediği malları satacak pazar ve sanayi kollarında çalışacak iş gücüne ihtiyaç duyar.

CEVAP: E

7. Süveyş Kanalı'nın açılması Uzak Doğu ile Avrupa arasındaki yolu yarı yarıya kısaltmış ve Mısır'ın stratejik önemi artmıştır. Avrupalı devletler Mısır'a verdikleri borcu siyasi baskı aracı olarak kullanmışlar ve İngiltere Mısır'ı işgal etmiştir. Osmanlı Devleti burada bir yüksek komiser bulundurma şartıyla bu durumu kabul etmek zorunda kalmıştır.

CEVAP: E

8. Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın kaybında milliyetçilik; Mısır'ın kaybında ise sömürgecilik etkili olmuştur.

CEVAP: B

9. 1838 yılında İngiltere ile imzalanan Balta Limanı Antlaşması'yla İngiliz tüccarlar, yerli tüccarlardan daha avantajlı duruma gelmişlerdir. Diğer taraftan Avrupa devletlerinden alınan dış borçlar, bu devletlerin Osmanlı Devleti üzerindeki ağırlığını artırmış ve nihayet Düyun-ı Umumiye İdaresi'nin kurulmasıyla yarı sömürge ülke durumuna düşmüştür.

CEVAP: E

10. İngiltere XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti üzerinde en etkili devlet olup, ticaret gelirlerinin büyük bölümünü de ele geçirmişti. Özellikle Mısır ve Orta Doğu'da büyük bir etkiye sahipti. Bu nedenle Almanya'nın bu bölgede demiryollarıyla etkinlik kurmaya çalışmasına en büyük tepkiyi İngiltere göstermiştir.

CEVAP: A

11. Osmanlı Devleti'nin A, B, C ve E seçeneklerinde verilen uygulamaları küçük ölçekli ve el tezgâhlarına dayalı üretimden, endüstriyel üretime geçmeye yönelik adımlardır. Düyun-ı Umûmiye İdaresi ise Avrupalı alacaklı devletlerin 1881 yılında İstanbul'da borçlarını tahsil için kurdukları ve Osmanlı Devleti'nin ekonomik bağımsızlığını kaybetmesine yol açan gelişmedir.

CEVAP: D

12. Enver Bey'in başında olduğu bir grubun 23 Ocak 1913'te Bâbıâli'deki hükümet binasını basması ile Kamil Paşa hükümeti devrilmiştir. Bu baskın ile 1912'ye kadar iktidarı denetleyen bir güç olan İttihat ve Terakki, Bâbıâli Baskını ile tek başına iktidar olmuş ve fiilen tek parti hâlini almıştır. Bu uygulamanın oluşturulmak istenen milli ekonomi ile ilgisi yoktur.

CEVAP: A

1. Osmanlı Devleti'nde genel nüfusun azalması toprak kayıplarının artması (Macaristan, Yunanistan, Romanya, Sırbistan, Kırım vb.); Osmanlı sınırları içindeki nüfusun gitgide artması ise kaybedilen topraklardaki Müslüman halkın Osmanlı topraklarına göç etmesi ile ilgilidir. III. öncüldeki bilgi 1950'lerin Türkiye'si ile ilgili bir olgudur.

CEVAP: C

2. Osmanlı Devleti'nin özellikle Balkanlarda yaşadığı toprak kayıpları genel nüfusunu azaltırken burardan göç eden Müslüman halk, Müslümanların genel nüfustaki oranlarını artırmıştır. Osmanlı Devleti, diğer Türk - İslam devletlerinde olduğu gibi gayrimüslim halkı himaye etmiş, onları toplumun bir parçası olarak görmüştür. Bu nedenle Hristiyan nüfusun azalması E seçeneğindeki bilgiyle açıklanamaz.

CEVAP: E

3. Kafkaslar ve Balkanlardan göç eden 1 milyon göçmene barınma, yaşamını sürdürecekt topraklar sağlama gereği, Osmanlı Devleti'nde ekonomik ve sosyal problemlerin derinleşmesine yol açmıştır. Bu göç dalgası Anadolu'daki Müslüman sayısını da artırmıştır. Tehcir Kanunu ise I. Dünya Savaşı yıllarında, Doğu Anadolu'da yaşayan Ermenilerin Ruslarla işbirliği yapmaları üzerine çıkarılmıştır.

CEVAP: D

4. Osmanlı Devleti 1492 yıllarında İspanya'dan kovulan Yahudilere karşı kapılarını açtığı gibi Avusturya ve Rusya'nın baskı ve zulmüne maruz kalan Macarlara da kapılarını açmıştır. Bu tamamen insani bir tavır olup Avusturya'nın içişlerine karışma anlamına gelmez.

CEVAP: A

5. Milli sistemi uygulaması aynı din ve mezhebe bağlı insanların yaşantıları üzerine bina edilmiştir. Dolayısıyla inanç gruplarına göre şekillenen bir toplum yapısı oluşmuştu. Gelenekleri, kültürleri, bayramları farklı bu toplulukların birbiriyle temasları ve ortak yaşam alanları sınırlıydı. Bu durum Osmanlı toplumunda ortak bir kültürün oluşmasını olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: D

6. Buharlı gemiler, tren, tramvay kullanımı, dış pazarlarla ilişki kurulması Osmanlılarda başta İstanbul olmak üzere İzmir, Selanik gibi liman şehirlerinin gelişmesine ortam sağlamıştır. Türkiye'de tarımda makineleşme ve buna bağlı olarak kırsal alanda iş gücü fazlasının ortaya çıkması 1950'lerde başlamıştır.

CEVAP: D

7. Verilen öncüllerdeki gelişmeler Osmanlı şehrinin sosyal yapısının değişmesine yol açmıştır.

CEVAP: E

8. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler, soru metnindeki bilgiden çıkarılacak sonuçlardır. Verilen bilgiden konargöçer yaşam tarzının sona erdiğini çıkaramayız. Zira bu uygulama ile konargöçer sayısında azalma olsa bile sona erme söz konusu olamaz.

CEVAP: A

9. Geleneğe dayalı meslekler, yeni tüketim tarzlarına cevap verebilecek altyapı, birikim ve sermayeden yoksundu. Bu nedenle yeni şartlara uyum gösteremediği için çöküntüye uğramıştır.

CEVAP: D

10. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Avrupa yaşam tarzının padişahlar ve saray üzerinde etkili olduğunun göstergeleridir. B seçeneğinde verilen bilgi, Avrupa yaşam tarzı ile ilgili değildir. Zira Osmanlı Devleti'nde tahta geçen her padişah cülus töreni yapardı. Bu bir devlet geleneği idi.

CEVAP: B

1. Selanik çok uluslu bir şehir olduğu için farklı ırk ve dinden insanlar ve farklı kültürler bir arada yaşamaktadır. Avrupa ile bağlantısı olduğu için Avrupa'da meydana gelen gelişmeler kolaylıkla takip edilebilmektedir.

CEVAP: E

2. Avrupa devletlerinin ve Balkan uluslarının Makedonya'ya çıkarlarına uygun şekilde müdahâle etmeleri isyanlara yol açmakta, Osmanlı Devleti askeri ve siyasi açıdan zayıf olduğu için bölgede asayişini sağlamakta zorlanmaktadır.

CEVAP: E

3. Değişik ırk, din ve kültürden insanların varlığı milliyetçilik düşüncesinin kolayca yayılmasına ortam sağlamıştır.

CEVAP: A

4. Mustafa Kemal bu sözleriyle ordunun siyasetten ayrı tutulmasını ve siyasette millet desteğinin alınmasını belirtmektedir. Sözlerinden çok partili hayat ile ilgili bir çıkarımda bulunamayız.

CEVAP: C

5. Mustafa Kemal meşrutiyet rejimine karşı olan 31 Mart Olayı'nın bastırılmasında ve Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin kuruluşunda bulunmuştur. Bâb-ı Âli Baskını (1913) İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin yaptığı bir hükümet darbesidir. Mustafa Kemal bu olayda görev almamıştır.

CEVAP: D

6. Yüzyıllarca bir arada yaşayan toplulukların ayaklanmalarında milliyetçilik, Rusya'nın Panslavizm politikası ve Avrupa devletlerinin kışkırtmaları etkili olmuştur.

CEVAP: E

7. Mustafa Kemal Paşa'nın üstün kuvvetlere sahip düşman ordularına karşı söylediği bu söz onun vatan sevgisini ve idealistliğini göstermektedir.

CEVAP: D

10. Liman Von Sanders'in ifadesine verdiği karşılık onun vatan sevgisi ve ümitsizliğe yer vermemesi özellikleriyle ilgilidir.

CEVAP: D

8. Mustafa Kemal'in I. Dünya Savaşı'nda ilk görev yaptığı yer Çanakkale Cephesi'dir. Bu cephedeki başarılarından sonra Kafkas Cephesi'ne gönderilmiştir ve son olarak Suriye Cephesi'nde görevlendirilmiştir.

CEVAP: B

11. Mustafa Kemal çocukluk ve gençlik yıllarını ayaklanmalar ve karışıklıklar içindeki bir bölgede geçirmiştir. Osmanlı Devleti'nin bu gelişmeler karşısındaki durumu ve öğrenim gördüğü okullarda aldığı eğitim, onun ülke sorunlarına ilgi duymasını ve yakından ilgilenmesini sağlamıştır.

CEVAP: E

9. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Mustafa Kemal'in tüm dünya tarafından tanınmasına katkı yapmıştır. Onun tanınmasında Trablusgarp'taki faaliyetleri diğerlerine göre daha az etkili olmuştur.

CEVAP: A

12. Ali Rıza Efendi'nin oğlu Mustafa'yı belirtilen özelliklere sahip bir okula göndermek istemesi onun yeniliklere açık olduğunu ve oğlunun iyi bir eğitim almasını istediğini göstermektedir.

CEVAP: C

1. Selanik → Şemsi Efendi, Mülkiye Rüştiyesi, Askerî Rüştiye

Manastır → Askerî İdadî

İstanbul → Harb Okulu, Harp Akademisi

CEVAP: E

2. Mustafa Kemal savaşı, hayati ve zaruri olduğu müddetçe savunmakta, diğer türlü cinayet olarak değerlendirilmektedir. Bu onun barışseverliğini göstermektedir.

CEVAP: B

3. Hareket Ordusu meşrutiyet rejimine karşı çıkan isyanı bastırarak meşrutiyet rejiminin devamını sağlamış, aynı zamanda yeniliklerin koruyucusu özelliğini kazanmıştır. Bu demokrasi anlayışının güçlendiğini de göstermektedir.

CEVAP: E

4. II. Meşrutiyetin ilanından sonra İstanbul'da çıkan iç karışıklıklar ve 31 Mart Olayı üzerine Osmanlı Devleti soru metninde belirtilen olumsuzlukları yaşamıştır.

CEVAP: C

5. Türk azınlığının dini ve kültürel haklarını koruyan madde, Osmanlı Devleti'nin Balkan egemenliğinin sona erdiğini, burada kalan Türklerin millî kimliklerini korumak istediğini gösterir.

CEVAP: C

6. Mebusan Meclisi'nin oluşturduğu tablo, farklı etnik toplulukların varlığını ve Müslüman milletvekillerinin sayıca fazla olduğunu göstermektedir.

CEVAP: D

7. I. Dünya Savaşı'nı sona erdiren antlaşmaların tek taraflı olması, galiplerin çıkarlarını koruması ve ağır hükümleri içermesi kalıcı bir barış sağlanmasını önlemiştir. İngiltere ve Fransa, insancıl hükümler içeren Wilson İlkeleri'ni dikkate almamışlardır.

CEVAP: E

8. I. Balkan Savaşı'nda Osmanlı Devleti'ne karşı işbirliği yapan Balkan ulusları, ele geçirdikleri toprakların paylaşımında anlaşmazlığa düşmüşlerdir. Bulgaristan daha fazla toprak alınca, bu kez Bulgarlara saldırmışlar, böylece II. Balkan Savaşı başlamıştır.

CEVAP: B

9. İttihat ve Terakki Cemiyeti meşrutiyetin ilanı ile azınlıkların yönetime katılacağını böylelikle hem ülke bütünlüğünün sağlanacağını hem de dış müdahalelerin önleneceğini düşünmekteydi.

CEVAP: E

10. Belirtilen durum Osmanlı Devleti'nin çok uluslu olduğunu, İngiltere'nin Osmanlı toprak bütünlüğünü korumaktan vazgeçtiğini ve Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karıştığını göstermektedir.

CEVAP: E

11. I. Dünya Savaşı öncesinde İngilizler yoğun bir propaganda ile Araplara bağımsızlık sözü vermişlerdi. Diğer taraftan İslam dünyasının büyük bölümü İtilaf Devletlerinin sömürgesi durumundaydı. Bahsedilen nedenlerden dolayı padişahın ilan ettiği kutsal cihat beklenen katkıyı sağlamamıştır.

CEVAP: C

1. Kavram haritasında Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı sırasında savaştığı cephelerden Suriye - Filistin Cephesi hakkında bilgi verilmemiştir.

CEVAP: E

2. I. öncül → genel (ham madde ve pazar arayışı = Sömürgecilik) II ve III. öncül → özel

CEVAP: A

3. Osmanlı Ermenilerinin bu faaliyetleri, Rusların ilerleyişini kolaylaştırdığı gibi Osmanlı ordusunun faaliyetlerini zayıflatmıştır. Ermenilerin sivil halka saldırıları Türklerin bölgeden göç etmesi gibi gelişmeye neden olmamış, Türkler köy ve kasabalarını savunmuşlardır.

CEVAP: C

4. Ermeniler, Osmanlı vatandaşı olmalarına rağmen Osmanlı Devleti'nin çarpıştığı Ruslarla işbirliği yapmışlar ve onlara destek vermişlerdir. Bu nedenle Osmanlı Devleti bir tedbir olarak Ermenileri bölgeden göç ettirmiştir.

CEVAP: D

5. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Osmanlı Devleti'nin belirlediği hedeflere ulaşamamasının nedenlerindedir. Rusya'nın I. Dünya Savaşı'ndan çekilmesi Osmanlı Devleti'nin Kars, Ardahan ve Batum'u geri almasını sağlamıştır.

CEVAP: E

6. ABD, Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesiyle değil, Almanya'nın ticaret ve yolcu gemilerine saldırmasıyla I. Dünya Savaşı'na girmiştir.

CEVAP: D

7. Arapların I. Dünya Savaşı'nda Osmanlılara karşı İngilizlerle işbirliğine gitmeleri İslam birliğini amaçlayan İslamcılık düşüncesinin etkisini yitirdiğini göstermektedir.

CEVAP: B

10. Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı yıllarında en çok İngilizlerle savaşmıştır. Kafkas Cephesi'nde Ruslarla savaşmıştır.

CEVAP: E

8. Bulgaristan, İttifak Devletlerinin yanında savaşa katılınca Almanya ile Osmanlı Devleti arasında doğrudan bağlantı kurulmuş ve Alman yardımının çabuk ulaşmasını sağlamıştır.

CEVAP: C

11. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Arapların, Osmanlılara karşı harekete geçmelerinin nedenlerindedir. Arapların Osmanlılık düşüncesinden vazgeçtiği için Osmanlıyla savaştığı söylenemez.

CEVAP: A

9. Osmanlı Devleti Suriye - Filistin, Irak ve Hicaz cephelelerinde İngilizlerle savaşmış, toprak kayıpları yaşamıştır. Toprakları dışındaki Galiçya Cephesi'nde müttefiklerine yardım için savaşmıştır.

CEVAP: D

12. İngilizler, Irak Cephesi'ni Ruslara Kafkaslar üzerinden yardım ulaştırmak ve Irak petrolünü ele geçirmek için açmışlardır.

CEVAP: E

1. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler İtilaf Devletlerinin durumunu güçlendirmiştir. Rusya'da Bolşevik İhtilali sonucunda İtilaf Devletlerinin müttefiki olan Çarlık Rusya'sının yıkılması ve yeni yönetimin de savaştan çekilmesi İtilaf Devletlerinin aleyhine olmuştur. Çünkü Almanya, Doğu Cephesi'ndeki ordularını İngiltere ve Fransa'ya karşı kullanmak üzere Batı Cephesi'ne göndermiştir.

CEVAP: A

2. İtilaf Devletleri Çanakkale Cephesi'ni açarak Rusya'ya yardım ulaştırmak ve Osmanlı başkentini ele geçirerek Osmanlı Devleti'ni savaş dışına atmak; böylece savaşı kısa sürede bitirmeyi amaçlamışlardır.

CEVAP: B

3. İtalya ve Almanya siyasal birliklerini ancak XIX. yüzyılın sonlarına doğru (1870 - 1871) tamamlayabilmişlerdir. Bu nedenle sömürgecilik yarışında diğer Avrupa devletlerinden geri kalmışlardır.

CEVAP: C

4. Wilson İlkeleri gereği dünya barışını sağlamak ve devam ettirmek amacıyla kurulan Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kısa bir süre sonra amacından sapmış ve büyük devletlerin çıkarlarına hizmet eden bir kuruma dönüşmüştür. Bu nedenle kendinden beklenen faydayı sağlayamamıştır. Bu ise II. Dünya Savaşı'nın çıkmasına yol açmıştır.

CEVAP: B

5. Dört yıl süren savaş hem İtilaf hem de İttifak Devletlerinin askeri ve ekonomik kaynaklarını büyük ölçüde tüketmiştir. Bu sırada ABD'nin zinde, yıpranmamış bir ordu ve ekonomik güç ile I. Dünya Savaşı'na girmesi, bu büyük savaşın sona ermesinde daha etkili olmuştur.

CEVAP: C

6. I. Dünya Savaşı'nın genel ve özel nedenleri vardır. İnsanlık tarihinin gördüğü bu ilk genel savaşın temel nedeni, büyük devletler arasındaki ham madde ve pazar rekabetidir.

CEVAP: C

7. Tarım sektöründe çalışan insanların silah altına alınması, tarımsal faaliyetlerin azalması, buna bağlı olarak tahıl ve hububat sıkıntısı çekilmesine yol açmıştır. Bu durum aynı zamanda vergi gelirlerinin de düşmesine neden olmuştur.

CEVAP: E

8. Kapitülasyonların kaldırılması İtilaf Devletlerinin yanı sıra Osmanlı Devleti'nin müttefiki olan Almanya'nın da tepkisine neden olmuştur. Bu ortak tepkinin nedeni, Osmanlı Devleti'ndeki ekonomik çıkarlarını ve ayrıcalıklarını kaybetmek istememeleridir.

CEVAP: D

10. I. Dünya Savaşı yıllarında Arapların, İngilizlerle işbirliği yapması İslamcılık; Orta Asya'ya ulaşım Türk birliğini sağlamak amacıyla açılan Kafkas Cephesi'ndeki yenilgi ise Turancılık fikirlerinin geçersiz olmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

11. Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı öncesinde askeri gücü son derece sınırlıydı. Silah ve teknoloji açısından zayıftı. İtilaf ve İttifak Devletlerinin Osmanlı Devleti ile ilgili politikalarında, sahip olduğu coğrafi konum (özellikle Boğazlar) ve ham madde kaynakları etkili olmuştur.

CEVAP: D

9. İtilaf Devletleri bununla, İttifak Devletlerini askerî ve siyasi açıdan zayıflatmayı ve bir daha kendilerine tehdit oluşturmamalarını sağlamayı amaçlamışlardır.

CEVAP: D

12. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler, hem İtilaf hem de İttifak Devletlerinin, Osmanlı Devleti'ni yanlarında görmek istemelerinin nedenleridir. Bu dönemde Osmanlı askeri gücü çekinilecek bir durumda değildir.

CEVAP: A

1. ABD'nin İtilaf Devletleri yanında savaşa girmesi I. Dünya Savaşı'nın sona ermesinde hızlandırıcı bir etki yapmıştır.

CEVAP: D

2. I. stratejik → sömürgelerle bağlantıyı kesmek
II. dini → sömürgelerdeki Müslümanları ayaklandırmak
III. ekonomik → ham madde kaynakları

CEVAP: E

3. Osmanlı Devleti'nin Kanal Cephesi'ni açmaktaki amaçlarından birisi, Mısır'daki İngiliz işgaline son vermektedir.

CEVAP: D

4. Sömürgecilik faaliyetleri sanayileşen devletlerin ham madde ve pazar arayışları sonucunda bir yarış halini almıştır.

CEVAP: A

5. Sanayi İnkılabı → ham madde – pazar arayışı
Fransız İhtilali → milliyetçilik düşüncesi

CEVAP: C

6. İtalya, İttifak Devletlerine katılınca gizli paylaşım tasarılarına ortak olmuş ve kendisine Batı Anadolu toprakları söz verilmiştir. Gizli paylaşım tasarılarında Boğazlar ve Doğu Anadolu, Çarlık Rusyası'na verilmişti. Rusya'da Bolşevik İhtilali çıkınca yeni rejim savaştan çekildi. Böylece planlar değişti.

CEVAP: C

7. B, C, D ve E seçenekleri, Rusya'nın I. Dünya Savaşı'ndan çekilmesiyle ilgilidir. Osmanlı Devleti, Tehcir Kanunu'nu savaştan sonra değil savaş esnasında çıkarmıştır.

CEVAP: A

8. Trablusgarp ve I. Dünya Savaşlarının çıkmasında Sanayi İnkılabı doğrudan etkili olmuştur. Balkan Savaşlarının çıkış nedeni ise milliyetçiliktir.

CEVAP: B

9. I. öncül → milli iradenin hâkim kılınması
II. öncül → vatanın bir bütün kabul edilmesi
III. öncül → Mebuslar Meclisinin toplanmasının gereği
Erzurum Kongresi bölgesel olmakla beraber aldığı kararlar itibariyle ulusaldır.

CEVAP: E

10. Temsil Heyeti böyle bir atama yaparak yürütme yetkisini kullanmakta, dolayısıyla hükümet gibi davranmaktadır. Diğer taraftan Ali Fuat Paşa'yı Kuvayi Milliye'nin başına atayarak mücadeleyi daha etkin hâle getirmektedir.

CEVAP: E

11. Misak-ı Millî kararları asgari vatan sınırlarını çizmektedir. Oysaki Sevr Barış Antlaşması Anadolu'yu İtilaf Devletleri arasında paylaşmaktadır. Bu durum Osmanlı Hükümeti'nin Misak-ı Milli kararlarına uymadığını göstermektedir.

CEVAP: B

12. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Temsil Heyeti'nin aldığı karara uygundur. Temsil Heyeti'nin bu kararı ile kamuoyunun doğru haber almasını önlemek istemesi düşünülemez. Tam tersi, bu gazeteler kamuoyunu yanlış bilgilendirdikleri için dağıtımları engellenmiştir.

CEVAP: C

1. Osmanlı ordularının terhis edilmesinden sonra İtilaf Devletleri, Anadolu'yu yer yer işgal etmeye başlamışlar, bu ise Türk halkının bölgesel kongreler düzenlemesi, milli cemiyetler kurması ve direniş cemiyetleri oluşturmalarına neden olmuştur.

CEVAP: E

2. Osmanlı Devleti'nin işgaller ve azınlık faaliyetleri karşısında etkisiz kalması üzerine Türk halkı Kuvayı Milliye birlikleri oluşturmuştur.

CEVAP: C

3. Osmanlı ordularının terhis edilmesi ve İtilaf Devletlerine istedikleri yeri işgal etme hakkının verilmesi, Mustafa Kemal'in belirttiği olumsuzluklara örnek oluşturur.

CEVAP: C

4. I. Dünya Savaşı bittiğinde Rusya'da Bolşevik Hükümeti vardı. Bolşevikler ile İtilaf Devletlerinin çıkarları birbirine tersti. Bu nedenle İtilaf Devletlerinin Rusya'ya yardım ulaştırmak istemeleri söz konusu değildir.

CEVAP: A

5. Wilson İlkelerinin "galip devletler mağlup devletlerden toprak almayacak" maddesi, Osmanlıların Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalamasında etkili olmuştur.

CEVAP: A

6. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler Osmanlı Devleti'ni savunmasız bir hâle getirme ve Osmanlı halkının gelişmelere tepki göstermesini önlemeye yöneliktir. Osmanlı Devleti'nin yenilmiş müttefikleriyle ilişkisini kesecek olması soru kökü ile doğrudan ilişkili değildir.

CEVAP: C

7. Müdafaa-i hukuk ve Kuvayi Milliye birliklerinin kurulmasına Osmanlı Hükümeti'nin destek verdiği söylenemez.

CEVAP: B

8. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın maddeleri Osmanlı Devleti'ni fiili olarak sona erdirmektedir. Sevr Barış Antlaşması ise Anadolu topraklarını İtilaf Devletleri arasında paylaşmaktadır. I. Dünya Savaşı'nı sona erdiren ve ağır hükümler içeren barış antlaşmaları Paris Barış Konferansı'nda belirlenmiştir. Oysaki Wilson İlkeleri yenilerin yenilen devletlerden toprak, savaş tazminatı almamasını, Türklerin yoğun olarak yaşadığı yerlere kesin Türk egemenliği sağlamaktaydı. Bu nedenle öncüllerde verilenlerin tamamı Wilson İlkelerine aykırıdır.

CEVAP: E

9. Barış koşullarının galip devletlerin çıkarlarına göre ve zorla kabul ettirilmeleri, barışın sürekli ve kalıcı olmasını önlemiştir.

CEVAP: A

10. Boğazlar, İtilaf Devletlerinin tamamı için büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle burada ortak bir yönetim kurma yoluna gitmişlerdir.

CEVAP: D

11. İtalya, savaş sırasında kendisine vadedilen Batı Anadolu'nun Yunanlılara verilmesine tepki göstermiş ve konferansı terketmiştir. Ancak bu İtilaf Devletleri grubundan ayrıldığını göstermez. Kaldı ki İtalya bir süre sonra tekrar konferans çalışmalarına geri dönmüştür.

CEVAP: B

1. Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri ve Kuvayı Milliye hareketinin ortak özelliği işgallere ve azınlık faaliyetlerine tepki olarak doğmalarıdır. Osmanlı ordusunun dağıtılması ve hükümetin teslimiyetçi tavrı üzerine Türk milleti harekete geçmiştir.

CEVAP: A

2. Millî bilincin uyanmasını, bağımsızlık düşüncesini harekete geçiren millî cemiyetler işgalcilerle ve azınlıklarla mücadele ederken bir taraftan da Millî Mücadele'ye zemin hazırlamışlardır. Yerel kurtuluş düşüncesi Millî Mücadele'ye katkı olarak görülemez.

CEVAP: D

3. Wilson ilkelerinin bu maddesinden yararlanmak isteyen Pontusçu Rumlar, bölgede çoğunluğu oluşturmak amacıyla Türkleri göçe zorlamışlar; Yunanlılar ise sahte belgelerle Batı Anadolu'da Rumların sayıca üstün olduklarını savunmuşlardır.

CEVAP: C

4. Osmanlı Hükümeti'nin işgaller karşısında yeterli tepkiyi göstermemesi Türk milletinin tepkisine yol açmış, müdafaa-i hukuk cemiyetlerinin kurulmasına ortam sağlamıştır. Hükümetin tutumu azınlıkların da ayrılıkçı faaliyetlerinin artmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

5. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'nun işgal edilmesi ve Anadolu'daki varlıkları azınlıkları cesaretlendirmiş ve kurmuş oldukları cemiyetler patrikhanelerden yönlendirilmiştir. Bu durum I. ve II. öncüldeki bilgileri doğrulamaktadır.

CEVAP: C

6. Anadolu'nun birçok yerinde millî cemiyetlerin kurulması, Osmanlı ordusunun terhis edilmiş olması, azınlıkların faaliyetlerini artırmaları ve İtilaf Devletlerinin işgallerini yaygınlaştırmalarının sonucunda olmuştur.

CEVAP: E

7. Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Ermenilerin Doğu Anadolu'da bir devlet kurma amaçlarına karşı kurulmuştur.

CEVAP: D

8. Mondros Ateşkes Antlaşması öncesinde İtilaf Devletleri Anadolu'ya kadar ilerlemişler, Osmanlı Devleti'nin savaşı sürdürecektir gücü kalmamıştı. Müttefikleri ise yenilmişlerdi. Wilson İlkeleri ilk bakışta insancıl hükümler içermekteydi. (galiplerin; toprak, savaş tazminatı almaması gibi). Bütün bunlar Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalamasında etkili olmuştur.

CEVAP: E

9. İngiltere, Batı Anadolu'nun İtalya yerine Yunanistan'a verilmesini sağlayarak Doğu Akdeniz ve Boğazlar bölgesindeki çıkarlarını korumak istemiştir.

CEVAP: B

10. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Yunan faaliyetlerine karşı kurulmuştur. Kilikyalılar Cemiyeti ise Çukurova Bölgesi'nde faaliyet gösteren Ermenilere karşı kurulmuştur.

CEVAP: D

11. Yunanlıların İzmir'i işgali ve sonrasında meydana gelen gelişmeler Avrupa kamuoyunun da dikkatini çekmiş, bölgede olup bitenlerin araştırılması için Amiral Bristol başkanlığında bir komisyon oluşturulmuştur. Amiral Bristol Raporu bölgedeki olumsuzluklardan Yunanlıları sorumlu tutmuştur. General Harbour Raporu Doğu Anadolu ile ilgilidir. Yunanlıların işgallerini genişletmeleri Batı Cephesi'nin kurulmasına yol açmıştır.

CEVAP: D

12. I. ve II. öncülde verilenler "parça parça çalışma" yerine bütüncül bir anlayışın göstergesidir ve Mustafa Kemal'in belirttiği düşünceye uygundur.

CEVAP: C

1. I. öncül → ulusal egemenlik
II. öncül → ulusal bağımsızlık
III. öncül → ulusal bütünlük

CEVAP: B

2. İtilaf Devletlerinin Boğazlardaki varlığı Rusya'nın çıkarlarına aykırıdır. Bu nedenle Türklerle işbirliği yaparak bölgedeki çıkarlarını korumaya çalışmışlardır.

CEVAP: E

3. Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ile Kilikyalılar Cemiyeti, Ermeni faaliyetlerine karşı kurulmuştur.

CEVAP: D

4. İzmir'in Yunanlılar tarafından işgal edilmesi tüm yurtda büyük tepkiye neden olmuş, protesto mitingleri yapılmış, bölgesel kongreler ve cemiyetler oluşturulmuştur. Batı Anadolu'da Kuvayi Milliye hareketinin oluşması da İzmir'in işgaline bir tepki olarak doğmuştur.

CEVAP: E

5. Orduların terhis edilmesi ve İngilizlerin her dediğine boyun eğilmesi sonucunda Anadolu, İtilaf Devletlerince işgal edilmeye başlanmıştır.

CEVAP: D

6. Wilson İlkelerinden olup soru metninde verilen IV. ve V. maddeler İttifak Devletlerinin ateşkes anlaşmaları imzalamalarında etkili olmuştur.

CEVAP: D

7. Hınçak Cemiyeti, bir Ermeni cemiyeti olup Taşnak Cemiyeti ile ortak hareket etmektedir. Filistin'de bir devlet kurma düşüncesi Yahudi cemiyetlerinden Al-yans - İsrailit'e aittir.

CEVAP: E

8. I., II. ve IV. öncülde verilen milli cemiyetler Rumların faaliyetlerine karşı kurulmuştur. II. öncülde verilen Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Ermenilere karşı kurulmuştur.

CEVAP: E

9. Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin kapatılmasına Misak-ı Millî kararları yol açmıştır.

CEVAP: A

10. Temsil Heyeti ilk olarak Erzurum Kongresi'nden sonra oluşturulmuş, Sivas Kongresi ile yetkileri tüm ülkeyi kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Temsil Heyeti, TBMM'nin açılışına kadar bir hükümet gibi çalışmış ve Millî Mücadele'yi yürütmüştür. TBMM açılınca görevi sona ermiştir.

CEVAP: C

1. Sivas Kongresi'ne ülkenin değişik bölgelerinden seçilmiş belirlenen delegelerin katılması ulusal iradenin esas alındığını göstermektedir.

CEVAP: C

2. Siyasi, ekonomik ve adli gelişmeyi engelleyen sınırlamaların (kapitülasyonlar) kaldırılması kararı, tam bağımsızlığın hedeflendiğinin göstergesidir.

CEVAP: C

3. Vatanın tehlikede olduğu, buna karşın Osmanlı Hükümeti'nin sorumluluğunu yerine getiremediği belirtilerek Türk milleti vatanın kurtarılması görevine çağrılmaktadır. Bu süreçte milletin karar verecek olması da yine ortak bir amaç etrafında toplanılmasını gerektirmektedir.

CEVAP: E

4. İstanbul'un işgal altında olması, Hükümetin çaresizliği, buna karşın işgallerin genişlemesi ve azınlıkların ayrılıkçı faaliyetlerini artırmaları Erzurum Kongresi'nin böyle bir karar almasında etkili olmuştur.

CEVAP: A

5. İhtilal, mevcut düzenin halk hareketi ile yıkılmasıdır. Milletin bağımsızlığını milletin kararının sağlayacağı ifadesi doğrudan cumhuriyet fikri ile ilgilidir. Zira cumhuriyet rejiminde karar verici olan millettir. Bu, üstü kapalı olarak ileride rejimin değişeceğini göstermektedir.

CEVAP: C

6. Misak-ı Milli'nin bu kararı kapitülasyonların kaldırılmasına yöneliktir. Serbest (liberal) ekonomi ya da saltanatın (monarşi) durumu ile ilgili bilgi verilmemiştir.

CEVAP: B

7. Millî cemiyetlerin bir çatı altında birleştirilmesi, Temsil Heyeti'nin bütün vatanı temsil edecek hâle getirilmesi ve A. Fuat Paşa'nın Batı Anadolu'daki Kuvayi Milliye hareketinin başına atanması gelişmeleri Millî Mücadele hareketinin merkezîyetçi bir anlayışla yürütüleceğini göstermektedir.

CEVAP: E

8. Damat Ferit Paşa en baştan itibaren Millî Mücadele'ye karşı bir tutum sergilemiş, bu hareketi yok etmek için İtilaf Devletleriyle de işbirliği yapmıştır. Bu nedenle onun hükümet kurması Millî Mücadele açısından olumsuz bir gelişmedir.

CEVAP: D

9. Damat Ferit Paşa'nın Temsil Heyeti'nin baskısıyla istifa etmek zorunda kalması Temsil Heyeti'nin siyasi bir başarısı olduğu gibi Anadolu'da etkinliğini artırdığının, güçlendiğinin de bir göstergesidir. Ancak bu durum İtilaf Devletlerinin Temsil Heyeti'ni tanıdıklarını göstermez.

CEVAP: E

10. İzmir'in işgali yurt genelinde tepkilere neden olmuştur. Havza Genelgesi'nde işgallerin protesto edilmesinin istenmesinden hemen sonra başlayan mitingler ulusal bilincin uyandığını göstermektedir.

CEVAP: B

11. Önce Son Osmanlı Mebusan Meclisi toplanmış, toplantıdan sonra Misak-ı Millî kararları kabul edilmiş, bu kararlar üzerine de İtilaf Devletleri 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal etmişlerdir.

CEVAP: D

12. İstanbul Hükümeti'nin çalışmalarının denetlenmesi ve kontrol altına alınması Mebusan Meclisi ile sağlanacaktır.

CEVAP: B

1. Misak-ı Millî kararları İtilaf Devletlerinin çıkarlarına terstir. Bu kararların alınması üzerine önce Mebusan Meclisi'ni basıp dağıtmışlar, ardından da İstanbul'u resmen işgal etmişlerdir. Mustafa Kemal bu gelişmeler üzerine 23 Nisan 1920'de Ankara'da TBMM'nin açılmasını sağlamıştır.

CEVAP: E

2. Verilen öncüllerdeki bilgiler nedeniyle İtilaf Devletleri Mebusan Meclisi'nin açılmasına yönelik seçimlere karışmamışlardır.

CEVAP: E

3. Mustafa Kemal, İstanbul İtilaf Devletlerinin kontrolü ve baskısı altında olduğu için Mebusan Meclisi'nin bu şehirde toplanmasına karşı çıkmış, ancak İstanbul Hükümeti bunu kabul etmemiştir. Gelişmeler Mustafa Kemal'i haklı çıkarmıştır.

CEVAP: D

4. Yapılacak barış görüşmelerine Temsil Heyeti'nin uygun göreceği isimlerin gönderilmesi isteğindeki amaç, görüşmelerde Türkiye'nin çıkarlarını savunacak kişilerin olmasını sağlamaktır.

CEVAP: A

5. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın İtilaf Devletlerinin güvenliklerini bahane ederek istedikleri yeri işgal edebilmelerini sağlayan maddesi Wilson İlkelerinin belirtilen hükmüne aykırıdır.

CEVAP: D

6. Temsil Heyeti 27 Aralık 1920 tarihinde Ankara'ya gelmiştir. Oysaki Kuvayı Milliye hareketi Mondros'tan hemen sonra işgallere tepki olarak başlamıştır.

CEVAP: E

7. Osmanlı bütçesinin İtilaf Devletleri temsilcileri tarafından hazırlanacak olması, Osmanlı temsilcisinin sadece danışman konumunda bulunması, Osmanlı Devleti'nin ekonomik bağımsızlığını kaybettiğinin göstergesidir.

CEVAP: A

8. Son Osmanlı Mebusan Meclisi 12 Ocak 1920'de toplanmış, 28 Ocak 1920 de Misak-ı Millî kararlarını almış, bu kararlar üzerine İtilaf Devletleri, İstanbul'u resmen işgal etmişlerdir. Kısa bir süre sonra da Mebusan Meclisi'ni dağıtmışlardır. Bu gelişmeler üzerine 23 Nisan 1920'de Ankara'da TBMM açılmıştır.

CEVAP: C

10. I. Dünya Savaşı'nı bitiren sonuncu antlaşma olan Sevr, aynı zamanda en ağır hükümleri de içermektedir. Ancak Türk milleti bu esaret belgesini kabul etmemiş ve işgalcilere karşı Kurtuluş Savaşı başlatmıştır. Bu savaşta elde edilen başarı Sevr Barış Antlaşması'nın uygulanmasını önlemiştir.

CEVAP: E

11. Mustafa Kemal'in bu sözünde TBMM milletin tek temsilcisi kabul edilmekte ve ulus iradesi ön plana çıkarılmaktadır. Söz konusu ifadede güçler birliği (yasama, yürütme ve yargı yetkilerinin tek elde toplanması) ilkesinden bahsedilmemiştir.

CEVAP: C

9. Hükümet kurma, yürütme yetkisi ile ilgilidir.

CEVAP: B

1. Sivas Kongresi öncesinde milli güçler yerel ve dağınık bir hâldeydiler. Bu cemiyetlerin tek bir çatı altında birleştirilmesi hem güç birliği sağlamış hem de Millî Mücadele'nin bir merkezden yönetilmesine imkan sağlamıştır. Bu aynı zamanda milli birlik ve beraberliği sağlamada da etkili olmuştur.

CEVAP: E

2. I. öncül → Sivas Kongresi
II. öncül → Amasya Genelgesi
III. öncül → Amasya Görüşmeleri

CEVAP: C

3. İstanbul'un İtilaf Devletlerinin işgali altında olması ve padişahın milletvekilleri üzerinde etkili olabileceği ihtimali nedeniyle Mustafa Kemal, Mebusan Meclisi'nin İstanbul'da toplanmasını istememiştir.

CEVAP: D

4. Ankara; merkezi konumu, Batı Cephesi'ne yakınlığı, ulaşım ve haberleşme imkanları, XX. Kolordu'nun varlığı gibi nedenlerle Millî Mücadele'nin merkezi olmuştur. Bunda tarihi geçmişinin önemi yoktur.

CEVAP: E

5. Millet'in kararının belirleyeceği olması ve milli iradenin hâkim kılınacağı'nın belirtilmesi, ileride yönetim şeklinin değişeceğini göstermektedir.

CEVAP: C

6. Osmanlı ordusu terhis edildiği için işgalcilere karşı mücadele Kuvayı Milliye birlikleriyle yapılmıştır. Ancak bu birlikler profesyonel askerlerden oluşmadığı için düşmanı durduramamış, bu ise düzenli orduya geçilmesine yol açmıştır.

CEVAP: A

7. Pontusçu Rumların Karadeniz Bölgesi'nde Türk köy ve kasabalarına saldırması üzerine bölgede karışıklık çıkmış, İngilizler karışıklıkların önlenmesini Osmanlı Hükümeti'ne bildirmiştir. Bunun üzerine Mustafa Kemal Paşa bu görevi yerine getirmesi için bölgeye gönderilmiştir.

CEVAP: B

8. Kuvayi Milliye hareketinin başlamasında Osmanlı ordularının terhis edilmesi ve Anadolu'daki işgaller etkili olmuştur. Sevr Antlaşması daha sonra olmuştur (10 Ağustos 1920).

CEVAP: E

9. Mondros Ateşkes Antlaşması Osmanlı ordularının terhis edilmesini, silah ve cephanenin teslim edilmesini öngörmekteydi. Amasya Genelgesi'nde alınan bu karar, Mondros Ateşkesi'nin reddedildiğini, işgallere karşı konacağını belirtmektedir. Bu maddeden saltanat makamının korunacağı yargısına ulaşılamaz.

CEVAP: C

10. "Vatanın bağımsızlığını milletin azmi ve kararı kurtaracaktır." maddesi evrensel özellik taşımaktadır. Zira milletin karar verici olması ulusal egemenlik kavramı ile ilgilidir. Bu kavram ise evrenseldir.

CEVAP: B

11. Verilen öncüllerdeki bilgiler İtilaf Devletlerinin işgallerine, manda ve himaye düşüncesine karşı çıkılacağını göstermektedir.

CEVAP: E

12. I. öncül → Ermeni ve Rum çetelerinin faaliyetlerine tepkidir.
III. öncül → Azınlıklara ayrıcalık tanınmayacağını belirtir.

CEVAP: D

1. Bütün milli cemiyetlerin bir çatı altında toplanmasının amaçları arasında İstanbul Hükümeti'yle uzlaşma yoktur.

CEVAP: E

2. Erzurum Kongresi'nde alınan "... millî iradeyi hâkim kılmak esastır." kararı, Amasya Genelgesi'nde alınan "Milletin bağımsızlığını milletin azmi ve kararı kurtaracaktır." kararı ile aynı amaca yöneliktir.

CEVAP: B

3. Temsilcilerin seçiminin belediyeler ve Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerince yapılmasının amacı, alınacak kararlarda milli iradenin etkin olmasını sağlamaktır.

CEVAP: C

4. "Manda ve himaye kabul edilemez." kararı ulusal bağımsızlığın hiçbir kayıta bağlı olmadan koşulsuz olarak gerçekleştirileceğini belirtmektedir.

CEVAP: A

5. Kapitülasyonların tüm sonuçlarıyla birlikte kaldırılması Misak-ı Millî'de yer alan ilgili maddenin hayata geçirilmesidir.

CEVAP: A

6. Boğazların durumu (1841), Düyun-u Umumiye İdaresi (1881) ve yabancı okullar (XIX. yüzyıl) yüz yıllık sorunlardır.

CEVAP: E

7. İsmet Paşa, Batı Cephesi Komutanlığı'na, Mudanya'dan çok önce atanmıştır. Lozan'a Dışişleri Bakanı olarak gönderilmesinde Mudanya'daki başarısı doğrudan etkili olmuştur.

CEVAP: B

10. Misak-ı Millî kararları 12 Ocak 1920 tarihinde toplanan Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nde alınmıştır. Maarif Kongresi ise 15 Temmuz 1921'de Ankara'da toplanmış ve eğitim politikasına yönelik kararlar almıştır.

CEVAP: D

8. Belirtilen durum İtilaf Devletleri'nin bu konuda farklı görüşlere sahip olduğunu, Fransa'nın TBMM'nin görüşüne destek verdiğini göstermektedir.

CEVAP: C

11. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Ermenilerle savaşın ve Gümrü Antlaşması'nın sonuçlarıdır. Tehcir Kanunu ise I. Dünya Savaşı yıllarında Ermenilerin, Ruslarla işbirliği yapması üzerinde 27 Mayıs 1915 yılında çıkarılmıştır.

CEVAP: D

9. Belirtilen antlaşmaların tamamı Türkiye'nin doğu sınırlarının belirlenmesinde etkili olmuştur.

CEVAP: E

12. Londra Konferansı'nın Millî Mücadele açısından en önemli özelliği İtilaf Devletleri'nin, TBMM Hükümeti'ni tanımış olmasıdır.

CEVAP: A

1. I. TBMM'nin açılış nedeni ülkeyi işgalden kurtarmaktır. Bir savaş meclisidir. Ülkenin kaynakları bağımsızlığın sağlanması için seferber edilmiştir. Bu nedenle en çok savunma alanında harcama yapılmıştır.

CEVAP: C

2. Hiyanet-i Vataniye Kanunu'nu çıkarması yasama, İstiklal Mahkemeleri yargı, ayaklanmaları bu önlemlerle bastırması ise yürütme yetkilerini kullandığını göstermektedir.

CEVAP: E

3. TBMM'nin kendi üstünde başka bir güç tanımaması, ulusal egemenlik ilkesini kabul ettiğini göstermektedir.

CEVAP: A

4. I. öncül → ulusal bağımsızlık
II. ve III. öncüller → ulusal egemenlik

CEVAP: E

5. Mustafa Kemal Paşa, İstanbul Hükümeti'nin TBMM'ye karşı çıkarılan ayaklanmalardaki payı nedeniyle böyle bir söz söylemiştir.

CEVAP: B

6. İtilaf Devletleri bu kararları ile Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmakta, ekonomik bağımsızlığını yok ederek sömürge durumuna düşürmektedirler.

CEVAP: E

7. I. TBMM ülkeyi işgalden kurtarmak için toplanmıştı. Farklı görüş ve düşünceden insanların ortak amacı ülkenin kurtarılması idi. Bu nedenle Mustafa Kemal, tartışma konusu olabilecek konuları, inkılapları daha sonraya bırakmıştır.

CEVAP: B

10. İstanbul Hükümeti, TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları desteklediği gibi İtilaf Devletleriyle de işbirliği yapmıştır. İzmir ve civarı daha önce işgal edilmiştir.

CEVAP: D

8. TBMM'ye karşı yapılan ayaklanmaların Millî Mücadele'ye son derece olumsuz etkileri olmuştur. Bir kere işgallere karşı gereken önlemler alınmadığı için işgaller genişlemiş, Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması gecikmiştir. Diğer taraftan ulusal kaynaklar yerinde kullanılamamıştır.

CEVAP: E

11. I. özellik → I. yargı
II. özellik → III. yargı
III. özellik → II. yargı için kanıt oluşturur.

CEVAP: E

9. TBMM milli iradenin temsil edildiği kurum olduğu için kendisine yapılan bu hareketi vatana ihanet saymış ve Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nu çıkarmıştır.

CEVAP: A

12. I. ve II. öncüller devletin otoritesini, III. öncül ise devlet işleyişini düzenlemeye yöneliktir.

CEVAP: D

1. Ermenilere karşı elde edilen bu başarı TBMM Hükümeti'nin ilk askerî ve siyasi başarısıdır. Ermeniler, Gümrü Antlaşması'yla TBMM Hükümeti'nin üstünlüğünü de tanımış oldular. Doğu sınırının kesinlik kazanması Sakarya Savaşı'ndan sonra, Kars Antlaşması'yla sağlanmıştır.

CEVAP: C

2. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler ülkenin işgalden kurtarılmasına yönelik çabalardır. İstanbul Hükümeti'yle haberleşmenin kesilmesinin etkisi diğerlerine göre azdır.

CEVAP: A

3. I. İnönü Savaşı'nın kazanılması TBMM ve halk üzerinde son derece olumlu etki yapmış, halkın TBMM'ye güvenini artırmıştır. Bu durum askere alım işlemlerinin hızlanmasına ortam hazırlamıştır.

CEVAP: B

4. TBMM Hükümeti, Sevr Barış Antlaşması'nı tanımadığına göre, Moskova Antlaşması'na göre bunu Sovyetler Birliği de tanımayacaktır. Bu aynı zamanda tarafların uluslararası ilişkilerde birlikte hareket edeceğini, Sovyet Rusya'nın TBMM Hükümeti'ni Türk milletinin yasal temsilcisi olarak gördüğünü de göstermektedir.

CEVAP: E

5. Esir değişimi antlaşmasında devletlerin eşitliği ilkesi göz ardı edildiği için TBMM bu antlaşmayı bağımsızlığına aykırı görerek kabul etmemiştir.

CEVAP: A

6. Türk ordusunun Yunanlar karşısında savunma savaşları yapması ve ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için Tekalif-i Milliye Emirlerini yayımlaması, Yunanlıların asker sayısı ve teçhizat - ekipman bakımından daha güçlü olduğunu göstermektedir.

CEVAP: C

7. Moskova Antlaşması'nın "Her ulus kendi geleceğine serbestçe kendisi karar verecektir." maddesi tarafların birbirlerinin bağımsızlıklarına saygı duyacaklarını göstermektedir.

CEVAP: E

10. TBMM'nin aldığı bu kararlar Osmanlı Devleti'nden bağımsız olduğunun , onun devamı olmadığına göstergesidir.

CEVAP: E

8. I. Doğu Cephesi → Düzenli ordu
II. Batı Cephesi → Önce Kuvayi Milliye, sonra düzenli ordu
III. Güney Cephesi → Kuvayi Milliye

CEVAP: B

11. Mustafa Kemal verdiği bu önerge ile Meclisi ve Mecliste beliren iradeyi her şeyin üstünde tutmuştur. Önergenin maddeleri öncelikle ulusal iradenin gerçekleşmesine yöneliktir.

CEVAP: B

9. Ali Fuat Paşa'nın Moskova Büyükelçiliğine atanması yasama ve yargı ile değil, yürütme yetkisi ile ilgilidir.

CEVAP: A

1. Kuvayi Milliye birlikleri işgalleri durduramadıkları gibi kendi başlarına hareket etmekte ve hukuk devleti anlayışına aykırı davranmaktaydılar. Bu nedenle TBMM düzenli orduya geçme kararı almıştır.

CEVAP: E

2. Türk Kurtuluş Savaşı dünya kamuoyunda da ilgi uyandırmış, "Türkler kendi vatanlarını savunuyorlar" düşüncesi oluşmuştur. Eğer TBMM Hükümeti davet edildiği Londra Konferansı'na katılmasa idi, İtilaf Devletleri bunu "Türkler barışa yanaşmıyorlar." şeklinde olumsuz propagandaya alet edeceklerdi.

CEVAP: A

3. Diploması alanındaki bu başarıların öncesinde, askeri başarıların olduğuna dikkat edilmelidir.

CEVAP: E

4. Kuvayi Milliye'nin olumsuzluklarından birisi giderlerini halka zor kullanarak karşılamaları ve sadece kendi şeflerini dinlemeleridir.

CEVAP: C

5. İtilaf Devletleri'nin TBMM Hükümeti'ni Londra Konferansı'na davet etmeleri, TBMM'yi resmen tanıdıklarını göstermektedir.

CEVAP: B

6. Çerkez Ethem'in birlikleriyle TBMM'ye karşı isyan etmesi ve yeni kurulan düzenli orduyu meşgul etmesi, Batı Cephesi'ni olumsuz etkilemiştir. Çerkez Ethem'in isyanı, Yunanlıların Bursa'dan Eskişehir'e doğru hücum etmesine yol açmıştır.

CEVAP: C

7. Tevfik Paşa bu tutumuyla İtilaf Devletlerinin Türk tarafını birbirine düşürme ve Sevr'i küçük değişikliklerle Türk tarafına kabul ettirme planlarını bozmuştur. Bu durum İtilaf Devletlerinin Yunanları saldırıya geçirme planlarında bir değişikliğe neden olmamıştır.

CEVAP: C

10. II. İnönü Savaşı'nda Yunan ordusunu yenen Türk birlikleri çekilen Yunanlara karşı Aslıhanlar ve Dumlupınar mevkesine bir taarruz yaptılar. Ancak bu taarruz başarılı olamadı. Bu durum Türk ordusunun henüz taarruz gücüne ulaşamadığını göstermektedir.

CEVAP: A

8. Başlangıçta Yunanlar karşısında savunma savaşları yapan TBMM Hükümeti, Türk ordusunun gücünü artırması üzerine taarruz kararı almıştır.

CEVAP: A

11. Mustafa Kemal'in Tekalif-i Milliye Emirlerini çıkarması yasama yetkisi kullandığını göstermektedir.

CEVAP: A

9. Kuvayi Milliye birlikleri TBMM'nin açılışından önce kurulmuştu ve kendi başlarına hareket etmekteydiler. TBMM bu birlikler üzerinde tam bir kontrole sahip değildi. TBMM, Kuvayi Milliye'den düzenli orduya geçince Kurtuluş Savaşı'nın yönetimi de üzerine almış oldu.

CEVAP: B

12. İtilaf Devletleri bu önerileriyle Yunanlara zaman kazandırmayı ve TBMM Hükümeti üzerinde etkinlik sağlamayı amaçlamışlardır.

CEVAP: E

1. TBMM'nin Teşkilat-ı Esasiye adıyla yeni bir anayasa yapması Osmanlı Devleti'ni yok saydığını, kurucu bir meclis olduğunu ve ulusal bağımsızlığı sağlamaya önem verdiğini (İstiklal Marşı) göstermektedir.

CEVAP: E

2. TBMM Hükümeti, Gümrü Antlaşması'na Ermenilerin askeri gücünü sınırlayan maddeler koyarak Ermenilerin, Doğu Anadolu'ya yönelik tehditlerini sonlandırmayı amaçlamaktadır.

CEVAP: A

3. Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında düzenli ordunun kurulması, Mustafa Kemal'in Başkomutanlığa getirilmesi ve Tekalif-i Milliye Emirlerinin yayımlanması gelişmeleri etkili olmuştur.

CEVAP: E

4. Türk ordusu Sakarya Savaşı'na kadar Yunan ordusu karşısında savunma savaşı yapmıştır. Sakarya Savaşı ile Yunan saldırısı durdurulmuş ve Yunanlar savunma durumuna çekilmiştir.

CEVAP: B

5. Mustafa Kemal Paşa, Eskişehir - Kütahya Savaşlarında yenilgiye uğrayan Türk ordusunu Sakarya Nehri'nin doğusuna çekerek daha çok kayıp vermesini önleyip toparlanmasını sağlamıştır. Üstelik Yunan ordusunu ikmal merkezlerinden uzaklaştırmış oluyordu.

CEVAP: E

6. Doğu Trakya düşman işgalinden kurtarılmadan Misak-ı Milli sınırlarına ulaşılmış olmazdı. Doğu Trakya'ya geçmek için Çanakkale Boğazı'nın geçilmesi gerekmektedir. Çanakkale Boğazı ve civarı ise İngilizlerin kontrolü altında idi. Bu durum Türk ordusunu, İngilizlerle karşı karşıya getirmiştir.

CEVAP: A

7. I, III ve IV. öncüllerde verilenler günümüzde de TBMM'nin görev ve yetkileri arasındadır. II. öncülde verilen özellik meclis hükümeti ile ilgilidir. Günümüzde ise kabine sistemi uygulanmaktadır.

CEVAP: B

8. TBMM Hükümeti siyasi başarıları askerî başarıların ardından elde etmiş, önemli ülkelerle antlaşmalar yaparak saygınlığını artırmıştır. Verilenlerden TBMM'nin karşılaştığı sorunları askeri yöntemlerle çözmeye taraftarı olduğu yargısına ulaşamaz.

CEVAP: C

9. İngiltere, müttefikleri Fransa ve İtalya'dan gereken desteği bulamadığı gibi kendi kamuoyundan da tepki görmüştür. Üstelik Sovyet Rusya, savaş devam ederse Türkiye'nin yanında yer alacağını belirtmiştir. Bu gelişmeler İngiltere'yi Türkiye'ye karşı politikasında değişikliği yöneltmiştir.

CEVAP: E

10. Verilen öncüllerdeki bilgiler Tekalif-i Milliye Emirlerinin yerine getirilmesine katkı yapmıştır.

CEVAP: E

11. İtilaf Devletleri Londra Konferansı'nı toplayarak Yunanlılara zaman kazandırmayı amaçlamışlardır. Nitekim Sevr Barış Antlaşması'nda küçük değişiklikler yapmışlar, dolayısıyla Türk tarafının reddetmesini sağlamışlardır.

CEVAP: A

12. TBMM Hükümeti kurulduğu yıllardan itibaren Sovyet Rusya ile iyi ilişkiler kurmak istemiştir. Bunda tanınma isteği, silah ve paraya ihtiyaç duyması, doğu sınırının güvenliğini sağlama ihtiyacı belirleyici olmuştur.

CEVAP: E

1. İtilaf Devletleri'nin Londra Konferansı'na hem Osmanlı hem de TBMM Hükümetlerini çağırımlarındaki amaç Türk tarafı arasında anlaşmazlık çıkarmaktır.

CEVAP: A

2. II. İnönü Zaferi üzerine TBMM Hükümeti ile anlaşma zemini arayan Fransa, Türk ordusunun Eskişehir - Kütahya Savaşlarındaki yenilgisi üzerine bu girişimlerini durdurmuştur.

CEVAP: B

3. TBMM Hükümeti iç isyanları bastırmaya çalıştığı sırada Yunanlar saldırıya geçtiler. Kuvayı Milliye birliklerinin yetersiz kalması da Yunanların ilerleyişine katkı yapmıştır.

CEVAP: C

4. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler I. İnönü Savaşı'nın iç ve dış yansımalarıdır. Hıyanet-i Vatan Kanunu bu savaştan çok önce 29 Nisan 1920'de çıkarılmıştır.

CEVAP: A

5. Kâzım Karabekir Paşa'nın Doğu Cephesi'nde Ermenilere karşı elde ettiği bu başarı Doğu Cephesi'nin kapanmasına, Doğu Anadolu'ya yönelik Ermeni tehdidinin sona ermesine ortam hazırlamıştır.

CEVAP: C

6. TBMM çıkarmış olduğu bu yasalara işlerlik kazandırmak amacıyla İstiklal Mahkemelerini kurmuştur.

CEVAP: D

7. TBMM'nin Mustafa Kemal'e üç aylığına verdiği Başkomutanlık Yasası'nı süresiz olarak uzatması, ona olan güvenin arttığını, Mustafa Kemal ve meclisin sorumluluğunun arttığını ve Kurtuluş Savaşı'nın kritik bir aşamasına geldiğini göstermektedir.

CEVAP: E

10. Bu durum Yunanlıların taarruz gücünü kaybettiklerini, aynı zamanda Ankara'ya ele geçirme düşüncelerinin başarısız olduğunu göstermektedir. İngiltere, son ana kadar Yunanlıları desteklemeye devam etmiştir.

CEVAP: C

8. Bu gelişme TBMM'nin otoritesini artırmış, düzenli ordunun güçlenmesini ve iki başlılığın (Kuvayı Milliye - düzenli ordu) önüne geçilmesini sağlamıştır.

CEVAP: E

11. Eskişehir - Kütahya Savaşlarındaki yenilgiden dolayı böyle bir gelişme olmamıştır.

CEVAP: C

9. Yunanlıların Anadolu'dan tamamen atmak için bir yıl beklenilmesinin nedeni taarruz hazırlıklarının geç tamamlanmasıdır.

CEVAP: A

12. Hıyanet-i Vataniye Kanunu → 29 Nisan 1920
Başkomutanlık Yasası → 5 Ağustos 1921
Tekalif-i Milliye Emirleri → 8 Ağustos 1921

CEVAP: C

1. Mustafa Kemal'in bu ifadeleri verilen öncüllerdeki durumlardan hepsini kapsamaktadır.

CEVAP: E

2. Ankara Antlaşması'yla Misak-ı Milli'nin gerçekleştirildiği söylenemez. Zira bu antlaşma Hatay'ı milli sınırların dışında bırakmıştır.

CEVAP: E

3. Ermeniler, güneyden ve doğudan Anadolu topraklarına saldırıya geçtikleri sırada Rusya'da Bolşevikler ile Çarlık yanlıları arasında bir iç savaş yaşanmaktaydı. Kurtuluş Savaşı yıllarında TBMM Hükümeti ile Sovyet Rusya arasında çıkar birliği vardır. Bu nedenle Sovyetler, bu süreçte Ermenileri kışkırtmamışlardır.

CEVAP: D

4. I. Yasama → Tekalif-i Milliye Emirlerinin yayımlanması
II. Yürütme → Alınan kararların uygulanması
III. Yargı → İstiklal Mahkemelerinin kurulması

CEVAP: E

5. Büyük Taarruz ile Anadolu'daki Yunan işgali sona erdirilmiş, bu başarıya bağlı olarak Mudanya Ateşkes Antlaşması yapılmış, yine bu anlaşmaya göre Doğu Trakya TBMM Hükümeti'ne bırakılmıştır.

CEVAP: A

6. Mustafa Kemal Paşa, Londra Konferansı öncesindeki bu ifadesiyle Türk tarafını TBMM'nin temsil etmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu ifade İtilaf Devletleri'nin Londra Konferansı'na sadece TBMM Hükümeti'ni çağırıldığını göstermez. Kaldı ki konferansa hem Osmanlı hem de TBMM Hükümetini çağırılmışlardır.

CEVAP: D

7. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler doğrudan TBMM'nin tasarrufudur. Ancak Londra Konferansı'na İstanbul Hükümeti'yle birlikte katılması 1921 Anayasası'nın belirtilen maddesine aykırıdır.

CEVAP: B

10. I. özellik → Gümrü Antlaşması
II. özellik → Moskova Antlaşması
III. özellik → Ankara Antlaşması

CEVAP: D

8. Öncüllerin tamamında belirtilen durum, Mustafa Kemal'in ifadeleri için bir kanıt oluşturmaktadır.

CEVAP: E

11. Lozan Konferansı'nda Türk tarafını kimin temsil edeceği, Türk tezlerinin neler olacağı konularında TBMM belirleyici olmuştur. Ancak konferansın nerede yapılacağını İtilaf Devletleri belirlemiştir.

CEVAP: C

9. Türk milleti Tekalif-i Milliye Emirlerine uyararak maddi - manevi imkânlarını seferber ederek ordunun hizmetine vermiştir. Bu durum Mustafa Kemal'in savaşı tanımlarken belirttiği özellikleri yansıtmaktadır.

CEVAP: C

12. Bu sorunların tamamı Osmanlı Dönemi'nden kalmıştır.

CEVAP: E

1. Sovyet Rusya'nın TBMM Hükümeti'ne yakınlık duygusunda düşmanlarının ortak olması (İtilaf Devletleri Sovyetlere karşı düşmanlık besliyorlardı) ve Türkiye'nin, Sovyetler için bir kalkan görevi yapması etkili olmuştur.

CEVAP: D

2. Mudanya Ateşkes Antlaşması görüşmelerine Yunanistan doğrudan katılmamıştır.

CEVAP: A

3. Londra Konferansı'nın sonuçsuz dağılması üzerine Yunanlar, Türk tarafına karşı yeniden saldırıya geçmişlerdir.

CEVAP: A

4. Eskişehir - Kütahya Savaşları'nda düzenli birliklerin yenilgisi üzerine bazı milletvekilleri tekrar Kuvayı Milliye'ye dönülmesini istemişlerdir.

CEVAP: B

5. Belirtilen gelişmeler iki başlılığı önleme ve devletin kurumsallaşmasını sağlamaya yöneliktir.

CEVAP: D

6. İngiliz devlet adamlarının, Türk temsilcisine karşı olan tutumu onların Anadolu'da TBMM Hükümeti'nin etkin olmasını istemediklerini ve TBMM'nin başarılarından rahatsız olduklarını göstermektedir. Ali Fethi Bey'in telgrafı ise bağımsızlığın ancak askeri başarılarla sağlanabileceğini göstermektedir.

CEVAP: E

7. Kurtuluş Savaşı'nda dışta işgalcilere içte saltanat yönetimine karşı mücadele edilmesi aynı zamanda ulusal bağımsızlık ve ulusal egemenlik mücadelesinin birlikte yürütüldüğünü de göstermektedir.

CEVAP: C

10. Sevr Antlaşması'nda oluşturulan Boğazlar Komisyonu'na, Lozan'da bir Türk başkan getirilmiştir. Ancak komisyon varlığını sürdürmüştür.

CEVAP: A

8. Verilen gelişmeler İngilizlerin, Türkler karşısında yalnız kaldıklarını bu nedenle TBMM Hükümeti'yle uzlaşmak zorunda kaldığını göstermektedir.

CEVAP: E

11. Verilen bilgiden İstanbul Hükümeti'nin resmen sona erdiği söylenemez.

CEVAP: D

9. Güney Cephesi'nde düzenli bir ordunun olmamasına rağmen Türk direnişi başarılı olmuştur. Bunda Temsil Heyeti'nin mücadelenin daha iyi yürütülmesi için bölgeye subaylar göndermesi, Fransızların halka karşı tutumu ve Ermenileri bölgeye yerleştirmek istemelerine gösterilen tepki etkili olmuştur.

CEVAP: E

12. TBMM'nin saltanatı kaldırması 1921 Anayasası'nın I. ve III. öncüllerde verilen maddelerine uygunluk göstermektedir.

CEVAP: C

1. Doğu Anadolu'da bir Ermenistan Devleti kurulması ve kapitülasyonlar konusunda TBMM son derece hassastır ve bu konularda tavizsizdir. Bunlar TBMM'nin tam bağımsızlığı gerçekleştirmeyi amaçladığını göstermektedir.

CEVAP: A

2. Türk Hükümeti böylece toplumsal birliği sağlamayı ve Avrupalı devletlerin iç işlerine karışmasını önlemeyi amaçlamıştır.

CEVAP: C

3. Belirtilen gelişmeler yeni Türk Devleti üzerindeki ekonomik baskıyı hafifletmiştir.

CEVAP: E

4. TBMM Hükümeti, İtilaf Devletlerinin Lozan Barış Görüşmelerine Osmanlı Hükümeti'ni de çağırımları üzerine 1 Kasım 1922'de saltanatı kaldırmıştır.

CEVAP: C

5. Osmanlı başkenti İstanbul'un yönetiminin TBMM Hükümeti'ne bırakılması, Osmanlı Devleti'nin hukuken sona erdiğini göstermektedir.

CEVAP: C

6. Azınlıklar bu hakka ilk defa Lozan Barış Antlaşması'yla ulaşmış değillerdir. Osmanlı Devleti zamanında da kendi dillerinde eğitim yapma haklarına sahiptirler.

CEVAP: D

7. I. ve II. öncüllerde verilen bilgiler Türk ve Yunan birliklerinin karşı karşıya gelmelerinin önlenmek istendiğini göstermektedir.

CEVAP: C

10. Boğazlardaki yönetimin başkanı Türk bile olsa, uluslararası bir komisyonca denetlenmesi Türkiye'nin egemenlik haklarına aykırıdır.

CEVAP: D

8. TBMM Hükümeti, İstanbul, Boğazlar ve Doğu Trakya'yı Mudanya Ateşkes Antlaşması'nda alınan kararlar gereği savaşmadan kurtarmıştır.

CEVAP: E

11. İsmet Paşa'nın bu ifadeleri kapitülasyonların kaldırılmasına karşı çıkan İtilaf Devletlerine gösterilen bir tepkidir.

CEVAP: B

9. Meclisteki tartışmalar ve karamsar tablo Mustafa Kemal'in ordunun başına geçmesi ve Sakarya Savaşı'nın kazanılmasıyla sona ermiştir.

CEVAP: C

12. Büyük Taarruz sonunda imzalanan Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın İstanbul ve Boğazların yönetimini TBMM'ye bırakması, Millî Mücadele'nin Osmanlı Hükümeti'ne karşı da elde ettiği başarıyı göstermektedir.

CEVAP: D

1. I. İtalya; II. İnönü Savaşı'ndan sonra Anadolu'dan çekilmeye başladı, Sakarya Savaşı'ndan sonra tamamen çekildi.
II. Fransa: Sakarya Savaşı'ndan sonra yapılan Ankara Antlaşması'yla çekilmeye başladı.
III. Yunanistan: Büyük Taarruz ile Anadolu'dan atıldı. Mudanya Ateşkes Antlaşması'yla Doğu Trakya'yı TBMM Hükümeti'ne bıraktı.

CEVAP: C

2. Mustafa Kemal bu sözü Eskişehir - Kütahya Savaşlarındaki yenilgi üzerine söylemiştir.

CEVAP: C

3. İtilaf Devletleri komisyon başkanlıklarını alarak çalışmalarını yönlendirme ve kontrol altına almayı amaçlamışlardır.

CEVAP: D

4. TBMM Kuvayı Milliye birliklerini Savunma Bakanlığı'na bağlayarak harcama ve giderlerini üstlenmiştir. Verilen durumların tamamı bu kararın amaçları arasındadır.

CEVAP: E

5. İtilaf Devletleri'nin her Yunan yenilgisinden sonra Türk hükümetine ateşkes önerisinde bulunması, Yunanlara zaman kazandırmaya ve imha olmalarını önlemeye yöneliktir.

CEVAP: D

6. Verilenlerin tamamı saltanatın kaldırılmasının sonuçları arasındadır.

CEVAP: E

7. Kapitülasyonların kaldırılması ile ekonomik bağımsızlık sağlanmış ve milli ekonomi yolunda önemli bir adım atılmıştır. Bununla yabancı sermayenin yasaklandığı söylenemez.

CEVAP: C

10. Büyük Taarruz'dan sonra Anadolu'da çarpışmaların sona ermesi I. ve III. öncüle; siyasi görüşmelerin başlaması ise II. öncüle kanıt oluşturur.

CEVAP: E

8. Yunanistan'ın Lozan'a aykırı bir şekilde adaları silahlandırması ve karasularını 6 milden 12 mile çıkarmak istemesi, Ege Denizi'nde kalıcı bir barışın oluşmasını engellemiştir.

CEVAP: A

11. Urfa ve Maraş halkının Fransızları yenmesinde halkın mücadeleye yoğun destek vermesi, direniş cemiyetlerinin etkinliği ve Türk subaylarının faaliyetleri etkili olmuştur.

CEVAP: E

9. Türkiye'nin Boğazların her iki yakasında asker bulunduramayacak olması Türkiye'nin egemenlik haklarına aykırı olduğu gibi, İstanbul ve Boğazların güvenliğini olumsuz etkilemiştir.

CEVAP: D

12. Sovyetler Birliği ile TBMM arasında doğrudan bağlantı kurulmasının taraflar arasında askeri ve siyasi ilişkilerin artmasına ortam sağlayacağı söylenebilir.

CEVAP: C

1. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler TBMM'nin saltanatı kaldırmak istemesinin nedenleri arasındadır. Saltanatın kaldırılmasında halkın herhangi bir baskısı olmamıştır.

CEVAP: E

2. Medeni Kanun, Türk kadınına istediği mesleğe girme, kadın erkek eşitliği getirmiştir. Bunlar sosyal ve ekonomik alanlarla ilgilidir. Medeni Kanun'da siyasal haklar olmaz.

CEVAP: D

3. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Atatürk'ün inkılap tanımına uymaktadır. Meclis hükümetinden kabine sistemine geçiş, hükümet oluşumu ve çalışmasıyla ilgilidir, inkılap sayılmaz.

CEVAP: A

4. TBMM'nin açılması ve saltanatın kaldırılması ulus egemenliğini güçlendirmiş ve Cumhuriyetin ilanına zemin hazırlamıştır. Halifeliğin kaldırılması Cumhuriyetin ilanından sonradır.

CEVAP: D

5. Atatürk Dönemi'nde çok partili hayata geçilememesi demokratik hayatın ve ulusal iradenin tam olarak gerçekleşmesini, hükümetin denetlenmesini, farklı düşüncelerin mecliste temsil edilmesini zorlaştırmıştır. Bu durumun inkılapların yapılmasını zorlaştırdığı söylenmez.

CEVAP: A

6. Saltanat 1 Kasım 1922'de, Cumhuriyetin ilanından önce kaldırılmıştır.

CEVAP: D

7. Lozan Barış Antlaşması (24 Temmuz 1923)
İzmir İktisat Kongresi (17 Şubat 1923)
Ankara'nın başkent oluşu (13 Ekim 1923)
İtilaf Devletlerinin İstanbul'dan ayrılması (6 Ekim 1923)
Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kurulması (3 Mart 1924)

CEVAP: E

10. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler toplumsal hayatla ilgili inkılaplardır. Medeni Kanun'un kabulü ise hukuk alanıyla ilgilidir.

CEVAP: E

8. Ağırlık ve uzunluk ölçülerinin, hafta tatilinin değiştirilmesi, uluslararası saat sisteminin kabul edilmesi Türkiye'nin Batılı devletlerle ilişkilerini kolaylaştırmıştır.

CEVAP: E

11. Tevhid-i Tedrisat ve Maarif Kanunları aynı kültüre sahip, çağdaş donanıma sahip bireyler yetiştirmeyi, böylece kültür çalışmalarının önüne geçmeyi amaçlamaktadır. Türk Tarih Kurumu ise milli kültür ile ilgilidir.

CEVAP: C

9. Saltanat 1 Kasım 1922'de kaldırılmıştır. Halifeliğin kaldırılması daha sonra meydana geldiği için saltanatın kaldırılması üzerinde bir etkisi olamaz.

CEVAP: D

12. Dil ve tarihin milli bilincin oluşmasında son derece önemli bir yeri vardır. Türk Tarih Kurumu ile Türk Dil Kurumu bu amaca yönelik olarak açılmıştır. Merkez Bankası ekonomi ile ilgilidir.

CEVAP: C

1. Aşar vergisinin kaldırılması ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kurulması köylünün durumunu iyileştirmeye dönük adımlardır. Teşvik-i Sanayi Kanunu ise sanayi ile ilgilidir.

CEVAP: D

2. Öncüllerde verilen durumlar Atatürk'ün belirttiği tarımda kalkınmaya yönelik çalışmalardır.

CEVAP: E

3. Seçmen yaşının 18'den 22'ye çıkarılması seçmen sayısında azalmaya yol açmıştır. I. ve III. öncüller ise seçmen sayısını artırmıştır.

CEVAP: D

4. Mustafa Kemal yaptığı bu konuşmada eğitim alanındaki yanlışlardan ve bunun neden olduğu sonuçlardan bahsetmektedir. Cumhuriyet Döneminde gerçekleştirilen medreselerin kapatılması, Tevhid-i Tedrisat ve Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun, belirtilen olumsuzlukları gidermeye yönelik adımlardır.

CEVAP: E

5. Saltanatın kaldırılmasıyla iki başlılık (Ankara - İstanbul) kaldırılmış, cumhuriyete geçiş hızlanmış ve Lozan Görüşmelerinde Türk tarafını sadece Ankara'nın temsil etmesi sağlanmıştır.

CEVAP: E

6. Yeni Türk Harfleri kolay okunup yazıldığı için, Millet Mektepleri ise, yetişkinlere yeni harfleri öğrettiği için okuryazar oranını doğrudan artırmıştır. Türk Dil Kurumu ise Türk dilinin gelişimine katkı yapmıştır. Doğrudan okuryazar oranına etki etmemiştir.

CEVAP: C

7. Türkiye’de çağdaş ve milli eğitime Tevhid-i Tedrisat ve Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ile geçilmiştir. Takriri Sükun Kanunu ise Şeyh Said Ayaklanması sırasında alınan önlemlerden biridir.

CEVAP: D

10. Aşar vergisinin kaldırılması → Halkçılık
Devlet üretme çiftlikleri kurulması → Devletçilik
Traktör kullanımı, ıslah edilmiş tohum ve gübre → İnkılapçılık
Tahıl üretiminin 4 kat artırılması → Milliyetçilik
Metinde cumhuriyetçilik ile ilgili bir bilgi verilmemiştir.

CEVAP: A

8. I. ve II. öncüller → eğitim - bilim
III. öncül → ekonomi

CEVAP: E

11. Eskinin yerine yeni, modern ve çağdaş olanların alınması inkılapçılıkla ilgilidir.

CEVAP: C

9. Saltanatın kaldırılması, Cumhuriyetin ilanı, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilmesi, Atatürk’ün belirttiği durumla ilgilidir.

CEVAP: E

12. Çok sayıda fabrikanın açılması devletçilik; ihracatın ithalatı geçmesi ve dışa bağımlılığın önemli ölçüde azalması ise halkçılık ve milliyetçiliğin göstergesidir.

CEVAP: E

1. Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun (2 Mart 1926) ile eğitim hizmetleri çağdaş hâle getirildi, müfredat programları halkın ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden düzenlendi. Bu kanunun millî ekonominin kurulması ile bir bağlantısı söz konusu değildir.

CEVAP: D

2. Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ile bilim yol gösterici hâle gelmiştir.

CEVAP: A

3. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler laiklik ile ilgili inkılaplardır. Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesinin laiklikle ilgisi yoktur.

CEVAP: C

4. Atatürk yabancı sermayeden yararlanılabileceğini belirtmiştir. Ancak yabancı sermaye başıboş bırakılmayacak, Türkiye'nin koyduğu kanunlara uyacaktır.

CEVAP: C

5. I, II, IV. öncüllerde verilen gelişmeler, Türk dilini geliştirme ve yabancı dillerin etkisinden arındırmaya yöneliktir. II. öncül çağdaş eğitimle ilgilidir.

CEVAP: E

6. Millet Mekteplerinin açılması ve ilköğretimin zorunlu hâle getirilmesi yeni Türk harflerinin yaygınlaşmasına doğrudan katkı sağlamıştır.

CEVAP: D

7. Kapitülasyonların kaldırılması, Kabotaj hakkı ve demiryollarının millileştirilmesi ekonomik bağımsızlığı sağlamaya yönelik girişimlerdir.

CEVAP: E

8. Türk Medeni Kanunu ile kadınlara sağlanan haklar sonucunda; çok eşle evlilik kaldırılmış, toplumsal alanda kadın - erkek eşitliği sağlanmıştır. Türk Medeni Kanunu, toplumun ihtiyaçlarına göre düzenlenmiştir.

CEVAP: E

9. Takrir-i Sükun Kanunu Şeyh Said Ayaklanması üzerine çıkarılmış olup rejimi korumaya yöneliktir. Eğitimle bir ilgisi yoktur.

CEVAP: A

10. Osmanlı Dönemi'nde medrese, azınlık okulları, yabancı okullar, mesleki teknik liseler farklı müfredatlara sahipti. Doğal olarak farklı kültürde mezunlar vermekteydi. 3 Mart 1924'te çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile tüm öğrencilerin aynı ortak kültürel değerlere sahip olması amaçlanmıştır.

CEVAP: B

11. Kabotaj Kanunu, Türk denizlerinde ve karasularında denizcilik faaliyetlerinin Türk vatandaşları tarafından yapılmasını öngörmektedir. Daha çok ticaretle ilgilidir.

CEVAP: A

12. I. Beş Yıllık Kalkınma Planı ile fabrikalar yurdun geneline yayılmıştır. Bununla yatırımların dengeli dağılımı, bölgeler arası eşitliğin sağlanması, devlet halk kaynaşmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

CEVAP: E

1. Belirtilen gelişmeler eski - yeni farklılığını gidermeye yöneliktir.

CEVAP: E

2. Kadınlara seçme - seçilme hakkının verilmesi siyasal alanda kadın - erkek eşitliğini sağlama amacını taşımaktadır.

CEVAP: C

3. Tekke ve zaviyelerin kapatılması; şeyh, derviş, mürit gibi unvanların yasaklanması, Atatürk'ün belirtilen sözü ile doğrudan ilgilidir.

CEVAP: D

4. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile ülkedeki tüm eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır. Böylece Atatürk'ün belirttiği hedeflere ulaşılmıştır.

CEVAP: A

5. Kamuoyu henüz böyle bir değişikliğe hazır olmadığı için saltanat kaldırıldığı gün halifelik kaldırılmamıştır.

CEVAP: A

6. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler ulus egemenliği ile ilgilidir. Dolayısıyla saltanatın kaldırılmasına gerekçe olarak gösterilebilir. E seçeneği ise ulusal bağımsızlık ile ilgilidir.

CEVAP: E

7. Kabine sisteminde başbakan, çalışma arkadaşları olan bakanları kendisi seçer ve meclisten güvenoyu ister. Bu uygulama yürütmenin (= hükümet) daha uyumlu çalışmasını sağlar.

CEVAP: B

10. İş Kanunu'nun çıkarılması, sosyal güvenlik ve haklar ile ilgili düzenlemeler yapılması halkçılık ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: A

8. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler II. TBMM Dönemi'nde olan gelişmelerdir. Saltanatın kaldırılması ise I. TBMM Dönemi'nde olmuştur.

CEVAP: A

11. Yabancı okullarda Hristiyanlık ile ilgili sembollerin kaldırılması laiklik; kitaplarda Türk milleti aleyhinde yazıların kaldırılması ise milliyetçilik ile ilgilidir.

CEVAP: D

9. Milletin refahı, memleketin imarı, halkçılık; milletin genel ve yüksek menfaatleri, milliyetçilik; iktisadi sahada devletin varlığı ise devletçilik ile ilgilidir.

CEVAP: E

12. İlerleme ve medeniyet yolu inkılapçılıkla, müspet bilim ise laiklikle ilgilidir.

CEVAP: D

1. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler ekonomi ile olup Atatürk'ün belirtilen sözleri doğrultusunda yapılmıştır. Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ise eğitim ile ilgilidir.

CEVAP: D

2. II. ve III. öncülde verilenler halkın yönetime katılımını artırmıştır.

CEVAP: D

3. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun (1921 Anayasası) verilen maddeleri ulus egemenliğini öne çıkarmaktadır. Bu nedenle saltanatın kaldırılmasına ortam hazırlamıştır.

CEVAP: E

4. TBMM'de sadece Cumhuriyet Halk Fırkası'na mensup milletvekillerinin olması ulus iradesinin tam olarak yansımasını, demokrasi kültürünün gelişmesini önlemiştir. Ancak hükümet kurulmasını engellediği söylenemez.

CEVAP: A

5. Uluslararası Kadın Kongresi 1935 yılında toplanmıştır. Türkiye'de kadınlar seçme - seçilme hakkını bu kongreden daha önce kazanmışlardır.

CEVAP: C

6. Cumhuriyet Dönemi'nde sağlanan bu gelişmeler Türkiye'de bilim ve kültür hayatının gelişmesine önemli katkı yapmıştır. Atatürk'ün belirtilen sözünün hayata geçirilmesini sağlamıştır.

CEVAP: E

7. Mustafa Kemal bu sözyle Ali Fethi Bey'den hükümeti denetlemesini ve halkın nabzını tutmasını istemektedir. Zira TBMM ve hükümet Cumhuriyet Halk Fırkası'na mensup milletvekillerinden oluşmakta, muhâlefet yapacak bir parti bulunmamaktadır.

CEVAP: D

8. Şeyh Sait İsyanı, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılmasına yol açmış, Menemen Olayı ise Serbest Cumhuriyet Fırkası'yla tekrar denenen çok partili hayata geçme girişimlerini önlemiştir. II. Dünya Savaşı, Türkiye'nin Batıya (Avrupa'ya) yönelmesine yol açmış, bu ise çok partili hayata geçişi hızlandırmıştır.

CEVAP: C

9. Mustafa Kemal, yeni bir parti kurulmasını isterken, milli iradenin tam olarak gerçekleşmesini ve hükümetin çalışmalarının denetlenmesini amaçlamıştır. Diğer yandan 1929 Dünya ekonomik krizi Türkiye'yi de etkilemişti. Yeni bir parti, krizin atlatılmasına yönelik fikirler üretebilirdi.

CEVAP: E

10. "Okul - medrese" ayrımı 3 Mart 1924'te kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile sona ermiştir.

CEVAP: A

11. Misak-ı İktisadi'de geçen "özel sektör tarafından yapılamayan teşebbüslerin devlet tarafından gerçekleştirilmesi" kararı özel teşebbüs - devlet işbirliği, özel teşebbüsün gerçekleştiremediği yatırımların devlet tarafından tamamlanmasını öngörmektedir. Bu nedenle ekonomik faaliyetlerin tamamının devlet tarafından yapılması yorumu yapılamaz.

CEVAP: A

12. Ekonomik faaliyetlerin devlet denetimi dışında olması özel teşebbüs anlayışını; tek dereceli seçim, halkın temsilcilerini doğrudan seçmesini; kadınların siyasi hayata katılımı, demokratik hayatın güçlendirmesinin amaçlandığını göstermektedir.

CEVAP: E

1. I. öncül → 13 Ekim 1923
II. öncül → 29 Ekim 1923
III. öncül → 3 Mart 1924

CEVAP: A

2. İtilaf Devletlerinin İstanbul'u boşaltmalarından sonra yeni Türk Devleti'nin başkentinin neresi olacağı tartışmaları başlamıştır.

CEVAP: B

3. Kabotaj Kanunu, Türk karasularında yolcu ve yük taşıma hakkını sadece Türk denizcilerine vermiştir. Bu kanunun Batılı ülkelerle ticareti kolaylaştırdığı söylenemez.

CEVAP: D

4. I. Ankara'nın başkent yapılması → siyasal
II. Tekke ve zaviyelerin kapatılması → sosyal
III. Halkevlerinin açılması → kültürel

CEVAP: E

5. Öncüllerde verilen gelişmeler sonucunda Cumhuriyet tarihinde karşılaşılan en büyük ve yaygın isyan olan Şeyh Sait Ayaklanması bastırılmıştır.

CEVAP: E

6. Atatürk kurduğu orman çiftliği ile modern tarımın öncüsü olmuştur. Devlet üretme çiftlikleri de aynı fonksiyonu yerine getirmiştir. Yüksek Ziraat Enstitüleri ise köylüye teknik destek verecek ziraat mühendisleri ve teknisyenlerini yetiştirmiştir.

CEVAP: E

7. Toprak Reformu ile topraksız köylüye toprak verilmesi üretim artışı sağladığı gibi sosyal refahın da yaygınlaşmasına ortam hazırlamıştır. Aşar vergisi 1925'te kaldırıldığı için üretim artışının aşar vergisini de artıracacağı düşünülemez.

CEVAP: D

10. I. öncül → Milliyetçilik
II. öncül → Devletçilik
III. öncül → Halkçılık

CEVAP: D

8. Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu millî kültürün gelişmesine doğrudan katkı yapmıştır. Millet Mektepleri ise yeni Türk harflerinin yayılmasını sağlamıştır.

CEVAP: C

11. I, II ve IV. yargılar laiklikle ilgili doğru yargılardır. Dine dayalı millet sisteminin benimsenmesi laiklikle bağdaşmaz.

CEVAP: D

9. I. öncül → Eğitim
II. öncül → Hukuk
III. öncül → Toplumsal

CEVAP: C

12. Şeyh Said Ayaklanması ve Menemen Olayı'nın ortak özelliklerinden biri laiklik karşıtı olmalarıdır.

CEVAP: B

1. Medeni Kanun'un kabulü hukuk alanında bir inkılap olup halkçılık ve laiklik ile ilgilidir.

CEVAP: E

2. Atatürk'ün "... milletin en yüksek medeni icaplarına göre ilerlemesi ..." sözü doğrudan inkılapçılık ile ilgilidir.

CEVAP: A

3. 1. İnkılap → Laiklik,
2. İnkılap → Milliyetçilik,
3. İnkılap → Devletçilik,
4. İnkılap → İnkılapçılık

CEVAP: E

4. I. öncül → Halkçılık
II. öncül → Laiklik
III. öncül → Milliyetçilik

CEVAP: C

5. Yabancıların işlettiği fabrika, liman vb. millileştirilmesi, milliyetçilik ile ilgilidir.

CEVAP: D

6. Toplumsal ayrıcalık ifade eden unvanların kaldırılması, eşitliği esas alan halkçılıkla ilgilidir.

CEVAP: A

7. Anahtar kelimeler → bilim - akıl = Laiklik

CEVAP: B

10. Atatürk'ün düşünce hayatını derinden etkileyen başlıca Batılı düşünür ve yazarlar; Descartes, Kant, J. J. Rousseau ve Montesquieu'dür. Albert Einstein ise düşünürden çok bir bilim insanıdır.

CEVAP: A

8. Atatürk'ün yetiştiği ortam, eğitim hayatı ve öğretmenleri, okuduğu kitaplar Atatürkçü düşünce sisteminin oluşumuna etki eden unsurlardır.

CEVAP: E

11. Ortak bir kültür ve din birliğinin cumhuriyetçilikle ya da Atatürkçülükle ilgisi yoktur.

CEVAP: E

9. Namık Kemal → Hürriyetçilik
Tevfik Fikret → İnkılapçılık
Ziya Gökalp → Milliyetçilik

CEVAP: C

12. Saltanatın kaldırılması hem cumhuriyetçilik hem de laiklik ile ilgilidir. Ulus egemenliğinin esas alındığı cumhuriyetçilik, kişisel egemenlik olan saltanatın kaldırılması ile ilgilidir. Saltanatın kaldırılması aynı zamanda laik devlet yönetimine yönelik ilk adımdır. Zira saltanatın kaldırılması ile halifeliğin siyasi gücü ortadan kaldırılmış oldu.

CEVAP: D

1. Özel teşebbüsün devletin sağladığı imkânlarla rağmen başarılı olamaması ve 1929 Dünya Ekonomik Krizi Türkiye’de planlı ekonomiye geçilmesine, yatırımların devlet tarafından yapılmasına neden olmuştur.

CEVAP: C

2. I. öncül → Laiklik
II. öncül → Halkçılık
III. öncül → Milliyetçilik

CEVAP: C

3. Uluslararası uzunluk ve ağırlık ölçülerinin kabul edilmesinin halkçılıkla bir ilgisi yoktur. Sadece ticari faaliyetlerde kolaylık sağlamıştır.

CEVAP: A

4. TBMM'nin yayımladığı halkçılık beyannamesinde kapitalizm ve emperyalizmin Türkiye’de yol açtığı siyasi, ekonomik ve sosyal olumsuzlukları gidermeye yönelik çabalardan söz edilmektedir.

CEVAP: E

5. I. öncül → Cumhuriyetçilik
II. öncül → Milliyetçilik
III. öncül → Halkçılık

CEVAP: B

6. Devletçilik sadece ekonomi ile ilgili değildir. Devlet ekonomik kriz, savaş, afet vb. olağanüstü durumlarda toplumsal ve idari düzenlemeler yapabilir. Kültürel, toplumsal alanlarda da faaliyette bulunabilir. Diğer taraftan Türkiye’de uygulanan devletçilik aynı yıllarda Sovyetler Birliği’nde uygulanan devletçilikten özel teşebbüse yer vermekle ayrılmaktadır.

CEVAP: C

7. Devletin halkın sağlığını korumaya dönük adımlar atması halkçılık; hastaneler ve sağlık personeli yetiştirmek için okullar açması ise devletçilikle ilgilidir.

CEVAP: D

10. Cumhuriyet Dönemi'nde gerçekleştirilen bu inkılaplar laiklik ilkesinin yerleşmesini kolaylaştırmıştır.

CEVAP: E

8. Atatürk'ün verilen üç sözü de inkılapçılık ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: E

11. Millet Mektepleri, yeni Türk harflerini yetişkinlere öğretmek için açılmıştır. Laiklikle herhangi bir ilgisi yoktur.

CEVAP: E

9. I. öncül → İnkılapçılık
II. öncül → Halkçılık
III. öncül → Milliyetçilik

CEVAP: D

1. I. Beş Yıllık Kalkınma Planı ile ülkenin pekçok yerinde fabrika, yol, demiryolu, liman vb. açıldı. Bu işleri devlet yaptığı ve işletmesini de kendisi yaptığı için devletçilik ilkesi ile ilgilidir. Bölgeler arasında denge kurulmasına çalışılması, yatırımların belli bölgelerde yığılmaması ise eşitlik ve adalet içinde hareket edildiğini gösterir ki bu da halkçılık ilkesinin bir gereğidir.

CEVAP: D

2. Verilen tanıma göre, ("sınıf farklılığının önlenmesi, sosyal barışın sağlanması, sosyal adaletin gerçekleştirilebilmesi...") devletçiliğin, halkçılığın tamamlayıcısı olduğunu göstermektedir.

CEVAP: C

3. Saltanatın kaldırılması ve Cumhuriyetin ilanı hâkimiyetin halkın elinde olmasının bir gereğidir.

CEVAP: D

4. Erkek ve kız çocukların eşitliği → Halkçılık
Millî ahlâk → Milliyetçilik
Uygar ilkeler ve hür düşünce → İnkılapçılık

CEVAP: E

5. 1921 Anayasası'nın belirtilen maddesi cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: B

6. Yaşadığı çağın medeniyet seviyesinin gerekleri → İnkılapçılık
Millî bütünlük ve millî menfaat → Milliyetçilik

CEVAP: A

7. Mustafa Kemal, bu ifadeleriyle çok partili hayata ve demokratik hayata destek vermekte, millî iradenin tam olarak gerçekleşmesini istemektedir.

CEVAP: E

10. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler laik anlayışı güçlendirmeye yöneliktir. Uluslararası saat sisteminin kabulünün laiklikle ilgisi yoktur.

CEVAP: A

8. Halifeliğin kaldırılmasıyla inkılaplar için uygun ortam hazırlanmış ve ümmet toplumundan ulus toplumuna geçilmiştir. Halifeliğin kaldırılması rejime yönelik tepkileri sona erdirmemiştir.

CEVAP: C

11. Aşar vergisinin kaldırılması köylünün durumunun iyileştirilmesine dönük bir adımdır.

CEVAP: D

9. Gümrük tarifelerinin yüksek tutulmasının amacı yerli sanayi ve sanayiciyi korumaktır. Teşvik-i Sanayi Kanunu ile amaçlanan hedeflere ulaşılamamasında etkisi yoktur.

CEVAP: A

12. Kapitülasyonların kaldırılması ve Kabotaj Kanunu'nun kabulü ekonomik bağımsızlıkla ilgilidir.

CEVAP: C

1. A, B, C ve E seçenekleri siyasal alanda inkılaplardır. Kabotaj Kanunu, ekonomik alanla ilgilidir.

CEVAP: D

2. I. Beş Yıllık Sanayi Planı sonunda dışarıdan ithal edilen ürünlerin önemli ölçüde azalması, planın başarılı olduğunu, yerli sanayinin güçlendiğini ve fabrika sayısının arttığını göstermektedir.

CEVAP: E

3. Bu iki olay Türkiye’de demokratikleşme sürecini olumsuz etkilemiş, rejimi tehlikeye sokmuş ve laiklik ilkesinin tam olarak benimsenmediğini ortaya koymuştur. Bu olumsuzluklara rağmen inkılap hareketlerini aksatamamıştır.

CEVAP: C

4. Dünyanın her türlü ilerleme ve buluşlarından yararlanması → çağdaşlık

Temelin kendi içimizden çıkması → millilik

CEVAP: D

5. Misak-ı İktisadi Kararları → 17 Şubat 1923

Teşvik-i Sanayi Kanunu → 1927

I. Beş Yıllık Sanayi Planı’nın uygulanması 1934

CEVAP: C

6. Yapılan bu çalışmaların tamamı ekonomide yabancı etkisini ve müdahâlesini önlemeye yöneliktir.

CEVAP: E

7. I. Beş Yıllık Sanayi Planı başarı ile uygulanmış ve beş yıllık hedeflere üç yılda ulaşılmıştır. İkinci plan da hazırlanmış, ancak II. Dünya Savaşı çıkınca Türkiye, bütçesinin önemli bir bölümünü savunma giderlerine ayırmak zorunda kalmış, dolayısıyla II. Beş Yıllık Sanayi Planı uygulanamamıştır.

CEVAP: A

10. Teokratik yönetim din kurallarını esas alır. Belirtilen inkılaplar laik devlet yönetimine dönük adımlardır. Dolayısıyla teokratik uygulamalara son vermeye yöneliktir.

CEVAP: E

8. Türk Dil Kurumu, Türkçenin korunması ve geliştirilmesi amacıyla kurulmuştur. Diğer seçeneklerde verilenler sanat faaliyetleriyle ilgilidir.

CEVAP: B

11. Şeyh Sait Ayaklanması ve Menemen Olayı, çok partili hayata geçilmesini olumsuz etkilemiştir. Dünya Ekonomik Krizi, bu süreçte herhangi bir etkiye sahip değildir.

CEVAP: C

9. Kadınlara siyasal haklar verilmesi ve Cumhuriyetin ilanı, saltanatın kaldırılmasıyla ilgili olup onun devamı ve tamamlayıcısıdır.

CEVAP: D

12. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, Türkiye’de kurulan ilk muhâlefet partisidir. Mustafa Kemal’in sözünde belirttiği “... iktidarın muhâlefet tarafından denetlenmesi” görevini üstlenmiştir.

CEVAP: A

1. İstiklal Mahkemeleri ilk olarak TBMM'ye karşı yapılan ayaklanmaları bastırmak ve asker kaçaklarını önlemek için kurulmuştur. Faaliyetleri ile meclisin otoritesini artırmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra da faaliyet gösteren bu mahkemeler, bu kez rejimi korumak ve inkılapların yapılmasına ortam hazırlamak gibi faaliyetlerin içinde olmuştur.

CEVAP: E

2. Şeriye ve Evkaf Vekâleti
↓
Diyaret İşleri Başkanlığı Vakıflar Genel Müdürlüğü

CEVAP: D

3. Verilen öncüllerdeki bilgilerin tamamı Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile sağlanmıştır.

CEVAP: E

4. Meclis hükümeti sisteminde bakanlar teker teker meclis tarafından seçilmekteydi. Farklı düşünce ve anlayışlara mensup vekillerin (bakan) oluşturduğu hükümette tam uyum sağlamak zordur. Bu olumsuzluk, kabine sistemine geçilmesiyle son bulmuştur.

CEVAP: A

5. Ankara'nın Millî Mücadele'nin merkezi olması ve TBMM'nin burada açılmış olması, başkent ilan edilmesine doğrudan katkı yapmıştır. Halkın Millî Mücadele'ye destek vermesi dolaylı bir katkıdır. Zira diğer şehir halkları da bu mücadelenin içinde olmuşlardır.

CEVAP: C

6. Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ile eğitim faaliyetleri modern, çağdaş bir hâle getirilmiş, tüm eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır.

CEVAP: E

7. Misak-ı Millî → milli sınırlar
Misak-ı İktisadi → milli ekonomi

CEVAP: D

8. İlköğretimin parasız ve zorunlu olması, okulların ülke geneline yayılması ve Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Atatürk'ün eğitim ile ilgili hedeflerine yönelik inkılaplardır.

CEVAP: E

9. Çanakkale Savaşları, I. Dünya Savaşı yılları içinde meydana geldiği için Nutuk'un kapsamı içinde olmaz.

CEVAP: A

10. A, C, D ve E seçeneklerindeki gelişmeler 3 Mart 1924 tarihinde meydana gelmiştir. Tekke ve zaviyelerin kapatılması ise 1925 yılında gerçekleşmiştir.

CEVAP: B

11. Türk kadınına tanınan ekonomik, sosyal ve siyasal haklar, kadınların toplumsal hayatta etkinliklerinin artmasına ortam hazırlamıştır.

CEVAP: E

12. Osmanlı Devleti'nde ve Cumhuriyetin ilk yıllarında soyadı alma uygulaması mevcut değildi. Bu ise başta askerlik olmak üzere, ekonomi, vergi toplama vs. konularda karışıklıklara yol açmaktaydı. Soyadı Kanunu'nun çıkarılması ile bu karışıklıklar son buldu.

CEVAP: C

1. 1929 Dünya Ekonomik Krizi, Türkiye'yi de etkilemiştir. Türkiye bu etkiyi azaltmak için yerli malı kullanımını teşvik etmiş ve yerli sanayiye korumak için gümrük vergilerini yükseltmiştir. Bu tarihten itibaren özel teşebbüsü desteklemek yerine, devletçi politikalara yönelmiştir.

CEVAP: C

2. TBMM bu kanunla orduyu siyasetten ayırmış, meclisteki tartışma ve rekabetin iç çatışmaya dönmesini önlemek istemiştir.

CEVAP: D

3. Toplumsal ayrıcalık ifade eden bu unvanların kaldırılması aynı zamanda toplumsal kaynaşmayı da sağlamıştır. Türk dilini yabancı etkisinden kurtarma ile ilgisi yoktur.

CEVAP: A

4. Savaş ortamında bile öğretmenlerin askere alınmaması, Maarif Kongresinin toplanması yeni Türk Devleti'nin eğitim - öğretim faaliyetlerine ne denli önem verdiğinin göstergesidir. Tekalif-i Milliye Emirlerinin eğitim faaliyetleriyle ilgisi yoktur.

CEVAP: C

5. Yeni Türk Devleti belirtilen bu gelişmelerle ulusal iradenin tam anlamıyla egemen olduğu demokratik bir cumhuriyete geçeceğini göstermiştir.

CEVAP: E

6. Türkiye, yabancı ürünlere yüksek gümrük tarifeleri uygulayarak yerli sanayiye ve ekonomiyi olumsuz etkilerden korumuştur. Türkiye, yabancı ürünlere yüksek gümrük tarifeleri uygulayarak yerli sanayiye korumayı amaçlamıştır.

CEVAP: D

7. Türk tarihini araştırmak, incelemek ve dünyaya bildirmek şeklinde özetlenecek olun bu söz Türk Tarih Kurumu'nun açılması, Belleken'in yayımlanması ve tarih kongrelerinin düzenlenmesi ile ilgilidir.

CEVAP: E

8. Darülfünun, Osmanlı Dönemi'nde açılan üniversite olup 1933 yılına kadar faaliyetlerini sürdürmüştür. Dolayısıyla bu kurumun varlığını 1933'e kadar koruması çağdaşlık ve milliyetçilik ilkelerine aykırıdır.

CEVAP: A

9. Erkân-ı Harbiye'nin bir vekâlet (bakanlık) şeklinde hükümetin içinde olması, ister istemez siyasi konularla iç içe olmasına yol açıyordu. Diğer taraftan ordu komutanı ya da askeri görevi olanlar milletvekili olabiliyordu. Bu uygulamalara son verilerek ordu gündelik siyasetten uzaklaşmış oldu.

CEVAP: D

10. Kadınlara siyasal haklar (seçme - seçilme) Medeni Kanun ile verilmemiştir.

CEVAP: A

11. Mustafa Kemal'in eğitim hayatı ile ilgili belirttiği olumsuzlukların giderilmesi için Tevhid-i Tedrisat ve Maarif Teşkilatı Kanunları çıkarılmıştır.

CEVAP: D

12. Saltanatın kaldırılması ve Cumhuriyetin ilanı ulusal egemenlikle ilgilidir. Takrir-i Sükun Kanunu ise rejimi korumaya yöneliktir.

CEVAP: C

1. Meclis hükümetinden kabine sistemine geçilmesi Atatürk'ün belirttiği inkılap tanımına uymaz.

CEVAP: A

2. Osmanlı Türkiye'si kapitülasyonlar nedeniyle yüzyıllarca Avrupalı devletler tarafından sömürülmüştür. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti bir tür yarı sömürge durumundaydı. Diğer seçeneklerde verilenler ekonomik bağımsızlık açısından önemli olsa bile bu konuda atılan en önemli adım kapitülasyonların kaldırılmasıdır.

CEVAP: B

- 3.
- | | | |
|---|---|-------------------------------|
| I. Tekke ve zaviyelerin kapatılması | } | "Ölülerden
medet ummak..." |
| III. Türbelerin kapatılması | | |
| IV. İlköğretimin zorunlu hâle getirilmesi | } | "Hayatta
en hakiki..." |

CEVAP: D

4. Programın 1. maddesi I. öncüle; 2. maddesi III. öncüle; 3. maddesi ise II. öncüle kanıt oluşturur.

CEVAP: E

5. I. öncül → din
II. öncül → ordu

CEVAP: D

6. Takrir-i Sükun Kanunu, rejimi ve hükümeti eleştirmeyi söz ve yazı ile yasakladığı için demokrasiyi güçlendirdiği söylenemez. Demokrasi şiddet içermeyen, şiddeti teşvik etmeyen söz ve fiillerin özgürce ortaya konduğu bir rejimdir.

CEVAP: C

7. Verilen öncüllerin hepsi eşitliği içermekte ve eşitliği sağlamaya yönelik adımlardır.

CEVAP: E

10. Millî ekonomi tarıma dayalı olduğu için nüfusun önemli bölümünü kırsal nüfusu oluşturmakta ve tarımda çalışmakta; ihracatta tarım ürünleri önemli bir yer tutmaktadır.

CEVAP: E

8. I. yasama → Takrir-i Sükun Kanunu
II. yürütme → Kısmi seferberlik
III. yargı → İstiklal Mahkemesi

CEVAP: E

11. Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması, toplumsal alanda laikliği yerleştirmeye yöneliktir.

CEVAP: B

9. Bu değişiklikler ticari faaliyetlerde birlik sağladığı gibi kolaylık da sağlamıştır. Dışa bağımlılığın sona erdirilmesi ile herhangi bir ilişkisi yoktur.

CEVAP: C

12. Teşvik-i Sanayi Kanunu doğrudan özel teşebbüsü desteklemek için çıkarılmıştır. A ve E seçenekleri köylülere ve tarımsal faaliyetlere yöneliktir. C ve D seçenekleri ise devletçilik ile ilgilidir.

CEVAP: B

1. Verilenlerin tamamı iki olayın ortak özellikleridir.

CEVAP: E

2. Osmanlı Devleti Dönemi'nde kapitülasyonların yaygınlaşması ve ekonomik bağımsızlığı sona erdiren Düyun-u Umumiye İdaresi'nin kurulması; yabancıların Osmanlı mahkemeleri yerine, konsolosluk mahkemelerinde yargılanmaları, Atatürk'ün sözlerinde eleştirdiği konulardır.

CEVAP: E

3. Laiklikle ilgili adımların atıldığı ve inkıpların yapıldığı bu sürece halkın tepki göstermemesi için anayasa ya "Devletin dini İslam'dır." maddesi konmuştur.

CEVAP: A

4. I. öncül → hukuk
II. öncül → ekonomi
III. öncül → eğitim

CEVAP: C

5. Kadınlara siyasal hakların verilmesi ulusal egemenlik ve toplumsal eşitliğin sağlanmasına ortam hazırlamıştır.

CEVAP: D

6. İşçilerin durumunun ele alınması ve sendikalaşma hareketlerinin desteklenmesi sosyal devlet anlayışı ile ilgilidir.

CEVAP: B

7. Atatürk ilke ve inkılapları kendine özgü olup Türk milletinin ihtiyaçlarından ortaya çıkmıştır. Dönemin fikir ve düşünce akımlarından bağımsız gelişmiştir.

CEVAP: E

10. Atatürk ilke ve inkılapları Türk milletini medeni, çağdaş, refah düzeyi yüksek, yönetimde etkin bir konuma getirmek istediği için Türk milleti tarafından kısa sürede benimsenmiştir. Bunda, Osmanlı Dönemi'yle tüm bağları kesmesi gibi bir durum söz konusu değildir.

CEVAP: C

8. Vatan sevgisi, bağımsızlık ve milliyetçilik, tüm insanlar için evrensel değerlerdir.

CEVAP: E

11. Saltanatın kaldırılması, halifeliğin siyasi gücünü ortadan kaldırdığı için yönetimde laiklik; Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun eğitimde laiklik; Türk Medeni Kanunu ise hukukta laik ile ilgilidir.

CEVAP: E

9. Ulus devlet kuran Atatürk, milli tarih anlayışına önem vererek ulusal bilinç, benlik ve güveni güçlü tutmak istemiştir.

CEVAP: E

12. I. ve II. öncüller sadece laiklikle ilgilidir. Türk Medeni Kanunu ise Mecelle'yi kaldırıp akılcı ve bilimsel esaslar kabul ettiği için laiklik; toplumsal alanda kadın - erkek eşitliği sağladığı için de halkçılıkla ilgilidir.

CEVAP: C

1. Türklerin İslamiyet öncesinden başlayarak büyük uygarlıklar kurduğu ve insanlığın ortak mirasına büyük katkılar yaptığı tezinden hareket edilerek kurulan Türk Tarih Kurumu milliyetçilikle doğrudan ilgilidir.

CEVAP: E

2. Soyadının Türkçe olması milliyetçilik; rütbe, memuriyet gibi toplumsal ayrıcalığı belirten terimlerin yasaklanması ise halkçılıkla ilgilidir.

CEVAP: C

3. Millî birlik, beraberlik, millî kültür → milliyetçilik
Medreselerin kapatılması → laiklik
İlerleme ve çağdaşlaşma → İnkılapçılık

CEVAP: E

4. Belirtilen durum ilke ve inkılapların birbiriyle uyumlu ve birbirinin tamamlayıcısı olduğunu göstermektedir.

CEVAP: C

5. I. öncül → Cumhuriyetçilik
II. öncül → Halkçılık
III. öncül → Milliyetçilik

CEVAP: B

6. Yapılacak mücadelenin halka mal edilebilmesi için kongrelerde halkın seçtiği (belediyeler ve Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri) insanların davet edilmesi, Temsil Heyeti oluşturulması, kararların tartışılarak alınması cumhuriyetçilik ilkesinin; işgalci güçlere karşı yapılan bağımsızlık mücadelesi ise milliyetçilik ilkesinin esas alındığını gösterir.

CEVAP: D

7. Sosyal devlet ilkesi ve hukukun üstünlüğü (herkesin hukuk karşısında eşitliği) halkçılığın gerekleridir.

CEVAP: D

10. Halkın temel ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanması halkçılık ve devletçilik ilkelerinin birer gereğidir.

CEVAP: D

8. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler devletçilik ilkesi ile ilgilidir. Topraksız köylülere toprak dağıtılması ise halkçılığı göstermektedir.

CEVAP: E

11. I. milliyetçilik: Kurtuluş Savaşı
II. halkçılık: Halkın her kesiminden insanların katılımı
III. cumhuriyetçilik: Seçilen delegelerle kongreler yapılması

CEVAP: E

9. Eğitim, hukuk ve yönetim alanında yapılan inkılaplar hem laiklik (akılcı - bilimsel) hem de halkçılık (eşitlikçi - halkın yararına) ilkeleriyle bağlantılıdır.

CEVAP: E

12. Din ve mezhep ayrımı gözetilmemesi laikliğin, kanun önünde eşitlik ise halkçılık ilkesinin bir gereğidir.

CEVAP: C

1. A, B, C ve D seçeneklerde verilenler “iç teşkilatı ne kadar kuvvetli sağlam olursa, dış siyaseti de o oranda güçlü olur.” ifadesinin karşılığıdır.

CEVAP: E

4. Türkiye'nin bu girişimleri hem Atatürk'ün “Yurtta barış, dünyada barış.” ilkesini hayata geçirme, hem de doğu (Sadabat Paketi) ve batı (Balkan Antantı) sınırlarının güvenliğini sağlama amacına yöneliktir.

CEVAP: C

2. Verilen öncüllerin tamamı, Atatürk'ün belirttiği durumla ilgilidir.

CEVAP: E

5. Türkiye, II. Dünya Savaşı'na girmeyerek Atatürk'ün belirttiği söze uygun bir dış politika izlemiştir.

CEVAP: A

3. Türk milletinin emperyalist güçlerle yaptığı ve kazandığı Kurtuluş Savaşı'nın peşinden modern bir devlet kurması, Asya ve Afrika'da birçok sömürge durumundaki ülkeye örnek oluşturmuştur.

CEVAP: B

6. Bozkurt - Lotus Davası, Türkiye ile Fransa arasında olmuştur. Dolayısıyla Türkiye - İngiltere ilişkilerinin gerginleşmesi söz konusu olmamıştır.

CEVAP: D

7. Atatürk Dönemi'nde atılan bu adımlar, Türkiye'nin dünya barışına katkı yapmak istediğine kanıt oluşturmaktadır.

CEVAP: E

8. I. Irak sınırı → İngiltere
II. Nüfus mübadelesi → Yunanistan
III. Osmanlı borçları → Fransa

CEVAP: B

9. Türkiye, Almanya ve İtalya'nın yayılmacı politikalarına karşı sınır güvenliğini sağlamış ve savunma amaçlı bölgesel paktlara öncülük etmiştir. Bundan başka İngiltere ve Fransa ile ilişkilerini geliştirmiştir.

CEVAP: E

10. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Atatürk Dönemi'nde meydana gelen dış politik gelişmelerdir. Atatürk Dönemi'nde Türkiye'ye yönelik bir Sovyet tehdidi söz konusu değildir.

CEVAP: A

11. Yabancı okullar ve Osmanlı borçları, Türkiye - Fransa ilişkilerinde gerginlik oluşturmuştur. Irak sınırının tespiti İngiltere ile sorun oluşturmuştur.

CEVAP: C

12. Türkiye'deki yabancı okulların Türk Hükümeti'nin belirleyeceği kurallara uyacağı Lozan Barış Antlaşması'nda kararlaştırılmıştır. Bu nedenle Türkiye'nin Lozan'ın yabancı okullarla ilgili kararına uymadığı söylenemez.

CEVAP: D

1. Atatürk'ün bu sözünden yabancı okullarda eğitim dilinin Türkçe olması gibi bir durumu istediği söylene-
mez.

CEVAP: D

2. Balkan Antantı, Sadabat Paktı ve Montrö Boğazlar Sözleşmesi Türkiye'nin sınır ve ülke güvenliği ile ilgili-
lidir.

CEVAP: E

3. İtalya ve Almanya'nın yayılcı politikaları, Milletler Cemiyeti'nin etkisizliği ve ulusların hızla silahlanması, Türkiye'nin Boğazlar konusunda yeni adımlar atmasına yol açmıştır.

CEVAP: B

4. Türkiye'nin Hatay'ı anavatana katması, Türk - Fransız ilişkilerinin düzelmesi, Orta Doğu'da konjonktürün değişmesiyle ilgilidir. ABD'nin Orta Doğu'da etkin hâle gelmesi 1950'lerden sonra Soğuk Savaş döneminde olmuştur.

CEVAP: C

5. Türkiye - İngiltere ilişkilerinin 1930'lu yıllara kadar gergin ve soğuk olmasının temel nedeni Musul sorunudur. Türkiye, Musul'u Misak-ı Milli içinde gördüğü, İngiltere ise bölgedeki petrolden dolayı Musul'u bırakmak istememiştir.

CEVAP: A

6. Türkiye belirtilen bu üç konuda da oldubittiye başvurmamış, karşılıklı görüşmeler ve iyi ilişkilerle sonuç almıştır.

CEVAP: E

7. Türkiye, Misak-ı Milli içinde yer alan Musul'u, Şeyh Sait Ayaklanması ve içerde çözüm bekleyen sorunlar nedeniyle Irak'a bırakmak zorunda kalmıştır.

CEVAP: C

8. Suriye sınırının bugünkü halini alması diğer ülkelerden daha sonra, 1939'da Hatay'ın anavatana katılımıyla olmuştur.

CEVAP: A

9. Türkiye ileri sürdüğü şartlara uyulmasını isteyerek yabancı okullarda kontrol sağlamak ve bu okullara giden Türk öğrencilerin milli kimliklerini korumak istemiştir. Azınlık öğrencilerinin Türkleştirilmesi sözü konusu değildir.

CEVAP: C

10. Milletler Cemiyeti iyi niyetlerle kurulmasına karşın kısa sürede büyük devletlerin çıkarlarına hizmet eden bir kuruma dönüştü. Musul sorunu sırasında da İngiltere lehine bir tutum sergiledi. Bu nedenle Türkiye uzunca bir süre Milletler Cemiyeti'ne katılmamıştır.

CEVAP: D

11. Türkiye belirtilen diplomatik adımları atarak güvenliğini sağlamaya çalışmıştır.

CEVAP: E

12. Türkiye, I. Dünya Savaşı'nda en fazla İngiltere ile savaşmıştır. İngiltere, Kurtuluş Savaşı yıllarında Yunanistan'a her türlü desteği vermiş ve Lozan Görüşmelerinde Türkiye'ye karşı olumsuz bir politika takip etmiştir.

CEVAP: E

1. Nüfus mübadelesi ve Musul sorunu konuları Milletler Cemiyeti gündemine gelmiştir. Türkiye yabancı okullar sorununu bir iç sorun kabul ettiğinden dış müdahâleye izin vermemiştir.

CEVAP: C

2. Hatay, Misak-ı Millî sınırları içerisinde olup, Hatay'ın Türkiye'ye katılması, Türkiye'nin siyasal sınırlarında değişikliğe yol açmıştır. Fransız işgali ve mandası altındaki bu şehrin Türkiye'ye katılması yayılcılık değildir.

CEVAP: C

3. I. ve II. öncülde verilenler, Türkiye'nin Boğazlar üzerinde etkinliğinin arttığını göstermektedir.

CEVAP: D

4. Almanya ve İtalya'nın yayılcı politikaları Türkiye'nin dış politikada belirtilen adımları atmasını sağlamıştır.

CEVAP: E

5. Milletler Cemiyeti belirtilen gelişmeler karşısında hiçbir varlık gösterememiştir. Bu nedenle Türkiye, Boğazların güvenliğini Milletler Cemiyeti'ne bırakamazdı.

CEVAP: E

6. Kapitülasyonlar, bahsedilen süreçte Türkiye için bir sorun oluşturmamıştır. Zira bu konu Lozan Barış Antlaşması'yla tüm sonuçlarıyla birlikte çözümlenmiştir.

CEVAP: A

7. Belirtilen gelişmeler Hatay'ın bağımsız olması ve Türkiye'ye katılması sürecinde etkili olmuşlardır.

CEVAP: E

10. 1929 Dünya Ekonomik Krizi patlak verdiği yıl, Osmanlı borçlarının da ilk taksidinin ödenmesi gereken yılıdır. Türkiye bu nedenle bu taksidin ödenmesini karşılıklı görüşmeler sonucunda ertelemiştir.

CEVAP: B

8. I. Yabancı okullar → kültürel
II. Adana – Mersin demiryolu } ekonomik
III. Osmanlı borçları }

CEVAP: D

11. Balkan ülkeleriyle kurulan iyi ilişkiler Balkan Antantı'nın oluşumunda ve Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanmasında olumlu etki yapmıştır.

CEVAP: D

9. Sovyet Rusya, komünist bir rejimle yönetilmesine karşılık Türkiye bundan etkilenmemiş ve bu ülke ile samimi ilişkiler kurmuştur.

CEVAP: B

12. Türkiye, Musul halkının önemli bölümünün Türklerden oluştuğu tezini savunarak bu sorunu milliyetçilik temeli üzerinde işlemiştir.

CEVAP: B

1. II. Dünya Savaşı öncesinde Almanya, İtalya ve Japonya'nın yayılcı ve emperyalist politikalar izlemesi bu büyük savaşın çıkmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

2. Japonya, topraklarını genişletmek ve ham madde kaynakları bulmak amacıyla Asya içlerine doğru yayılmak istemiştir. Bu nedenle Batılı devletlerin Asya'dan çekilmesini, böylelikle bölgede rakipsiz kalmayı amaçlamıştır.

CEVAP: C

3. 1 Kasım 1936 → Berlin - Roman Mihveri
25 Kasım 1936 → Berlin - Tokyo Mihveri
6 Kasım 1937 → Berlin - Roma - Tokyo Mihveri

CEVAP: B

4. İtilaf Devletleri I. Dünya Savaşı'ndan sonra yenik İttifak Devletleriyle birtakım antlaşmalar yapmışlardır. İngiltere ve Fransa, Almanya'nın bir daha kendilerine tehdit oluşturmaması için Versay Antlaşması'na çok ağır ekonomik ve askeri yaptırımlar içeren hükümler koymuşlardır. Almanya, Hitler'in iktidara gelmesiyle Versay'ın kısıtlamalarından kurtulmak için faaliyetlere girişmiş, bu da II. Dünya Savaşı'nın başlamasında etkili olmuştur.

CEVAP: A

5. Orta Doğu ve Afrika'da başlayan bağımsızlık hareketleri II. Dünya Savaşı'nın nedeni değil, sonucudur. Zira emperyalist Batılı devletlerin II. Dünya Savaşı'ndan ağır ekonomik ve siyasi kayıplarla çıkması, bu devletlerin sömürdüğü topraklarda bağımsızlık hareketlerinin başlamasında önemli rol oynamıştır.

CEVAP: C

6. Almanya'ya çok ağır askeri ve ekonomik yaptırımlar getiren Versay Antlaşması, insancıl ve barışçıl hükümler içeren Wilson İlkelerini dikkate almamıştır. Atatürk'ün ifadesinden de bu antlaşmanın tek tarafı hazırlandığı, yeni düşmanlıklara ortam hazırlandığı görülmektedir.

CEVAP: C

II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye ve Dünya

7. Hitler belirtilen amacına ulaşmak için SSCB'ye karşı 22 Haziran 1941'de Barbarossa Harekâtı'nı başlatmıştır.

CEVAP: B

10. Verilen öncüllerin tamamı II. Dünya Savaşı yıllarında meydana gelen ağır insan hakları ihlalleri ile ilgilidir.

CEVAP: E

8. ABD ve İngiltere'nin 6 Haziran 1944'te başlattığı Normandiya çıkarması, Avrupa'yı Alman işgalinden kurtarmayı amaçlamıştır.

CEVAP: C

11. Japonya I. Dünya Savaşı'ndan sonra Pasifik bölgesinde ABD ile İngiltere'nin baskısı altında kalmıştı. II. Dünya Savaşı sırasında ABD, Japonya'ya petrol ambargosu koyarak Japon ekonomisine ve askeri harekâtlarına zarar verdi. Japonya, ABD'nin baskısından kurturmak için 7 Aralık 1941'de ABD'nin Pasifik'teki deniz ve hava üssü Pearl Harbour'a saldırdı. Bu gelişme ABD'nin II. Dünya Savaşı'na girmesine yol açtı.

CEVAP: A

9. I. ve II. öncül siyasi, III. öncül ekonomiktir.

CEVAP: D

12. Normandiya Çıkarması İtalya'ya karşı değil, Almanya'ya karşı yapılmıştır.

CEVAP: C

1. I. öncül ekonomik, II. öncül sosyal, III. öncül siyasal.

CEVAP: B

2. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler sivil kayıpların büyük olmasında etkili olmuştur. Ülkelerin yağmalanmasının sivil kayıplara etkisi, diğer seçeneklerde verilenlere göre daha sınırlı olmuştur.

CEVAP: D

3. Türkiye II. Dünya Savaşı yıllarında öncüllerde verilen tutumuyla denge politikası izlemiş, bütün baskılara rağmen savaşın dışında kalmayı başarmıştır.

CEVAP: E

4. Almanya II. Dünya Savaşı'nın ardından Doğu Almanya ve Batı Almanya olarak ikiye ayrılmıştır. Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesi ancak 1990 yılında olmuştur.

CEVAP: B

5. I. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kendinden bekleneni verememiş, dünya barışını koruyamamıştır. Milletler Cemiyeti'nin faaliyetleri II. Dünya Savaşı'ndan sonra Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın kurulması ile sona ermiştir.

CEVAP: A

6. ABD, Rusya, Çin, İngiltere ve Fransa Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleri olup veto hakkına sahiptir. Almanya'nın böyle bir özelliği yoktur.

CEVAP: A

II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye ve Dünya

7. Varlık Vergisi Kanunu 11 Kasım 1942'de çıkarılmış ve toplam bütçe gelirlerinin üçte birinin toplanması öngörülmüştür. Öncelikle ticaret ve sanayi ile uğraşan şehirlilerden (özellikle azınlıklardan) alınmıştır. Varlık Vergisi alınmayan çiftçilerden ise aynı olarak Toprak Mahsulleri Vergisi alındı. Bu iki vergi bütçe gelirlerini artırmaya yöneliktir. Milli Korunma Kanunu (1940) ise üretim, dağıtım ve tüketim işlerini devletin yapmasını öngören ekonomik bir tedbirdir.

CEVAP: C

8. II. Beş Yıllık Sanayi Planı, savaş nedeniyle uygulanamamış, bu ise sanayi yatırımlarının gecikmesine yol açmıştır.

CEVAP: D

9. Pearl Harbor'ın seçeneklerde verilen özellikleri ABD'nin bölgedeki varlığı için hayati önem taşımaktaydı. Japonya'nın ABD'nin hayati çıkarlarına saldırısı ABD'nin II. Dünya Savaşı'na katılmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

10. ABD'nin savaşa girmesi ile Müttefik Devletler önce denge, ardından da üstünlük sağlamışlardır. Müttefik Devletler önce Afrika'da, Almanya'nın teslim olmasıyla Avrupa'da ve nihayet Japonya'nın teslim olmasıyla Asya'da galip gelmişler ve savaş sona ermiştir.

CEVAP: C

11. A, B, D ve E seçeneklerinde verilenler ağır insan hakları ihlalleridir. Naziler, Nünberg Mahkemelerinde yargılandıkları ve hak ettikleri cezaları aldıkları halde, Ruslar savaşın kazanılmasında etkili oldukları için savaş suçlarına Batılı devletler tarafından göz yumulmuştur.

CEVAP: C

1. Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Sovyetler Birliği'nin dağılması üzerine yani Soğuk Savaş döneminden sonra bağımsız olmuşlardır (hepsinin bağımsızlık tarihi 1991'dir).

CEVAP: E

2. Sovyet Rusya, NATO'nun kuruluşu ve faaliyetleri üzerinde Varşova Pakti'nı kurmuştur.

CEVAP: A

3. SSCB'nin Doğu Avrupa'daki bu faaliyetleri verilen öncüllerin oluşmasına yol açmıştır.

CEVAP: E

4. Avrupa'nın en güçlü devletlerinden biri olan İngiltere'nin II. Dünya Savaşı'ndan ekonomik krizle çıkması, SSCB'nin önünü açmış, bu durumu çıkarları için bir tehlike olarak gören ABD, İngiltere'nin oluşturduğu boşluğu doldurmuştur. Fransa, savaş sırasında işgal altına girdiği; Almanya ise Nazi yönetiminden kurtarıldıktan sonra Batılı devletler ve Rusya tarafından kontrol edildiği için uzun süre Avrupa siyasetinde etkili olamamışlardır.

CEVAP: B

5. ABD Başkanı Truman bu konuşmasında (Truman Doktrini) Türkiye ve Yunanistan'ı,SSCB tehdidine karşı desteklemek için yardım istemiştir. Zira SSCB II. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru Türkiye'yi tehdit etmiş, Kars'ı ve Boğazlardan bir üs verilmesini istemiştir.

CEVAP: A

6. Soru metninde verilen öncüllerin tamamı ABD'nin Sovyet yayılcılığına karşı attığı adımlardır.

CEVAP: E

II. Dünya Savaşı Sonrasında Türkiye ve Dünya

7. İsmet İnönü'nün ifadesinden, Mecliste sadece bir partiye mensup milletvekillerinin olduğu, dolayısıyla bir muhalefet partisinin olmadığı anlaşılmaktadır. Türkiye'de Cumhuriyet'in ilanından sonra meclis hükümeti sisteminden, kabine sistemine geçildiği için III. öncülü söyleyemeyiz.

CEVAP: C

8. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa Kore'ye asker gönderilmiştir.

CEVAP: A

9. Türkiye, cumhuriyetin ilanından itibaren bir çağdaşlaşma projesi olarak Batılılaşmayı hedeflemiştir. Ekonomisini geliştirmek için de Batı'nın desteğine ihtiyaç duymuştur. Diğer taraftan Soğuk Savaş döneminde Sovyet Rusya'dan yönelen tehditlere karşı Batı İttifakı içinde olmayı güvenliği açısından gerekli görmüştür.

CEVAP: E

10. Türkiye, Kore Savaşı'nda önemli başarılar elde etmiş, savaşın kaderi üzerinde etkili olmuştur. Diğer yandan başta ABD ve Batılı devletlerin, Sovyet Rusya'ya karşı kullanılmak üzere üslere ihtiyaç duymaları, Türkiye'nin NATO'ya alınmasında önemli rol oynamıştır.

CEVAP: D

11. 1946 seçimlerinde milletvekillerinin önemli bir bölümü CHP'den seçilmiş, dolayısıyla hükümeti de CHP kurmuştur. Bu nedenle 27 yıl süren (1923 - 1950) CHP iktidarının sona erdiği söylenemez. CHP iktidarı, Demokrat Parti'nin (DP) 1950'de iktidara gelmesiyle sona ermiştir.

CEVAP: B

12. Öncüllerde verilen bilgilerin tamamı Türkiye'nin tarım alanında büyümesinde etkili olmuştur.

CEVAP: E

1. II. Dünya Savaşı yıllarında savaş koşulları, halkın ekonomik zorluklar yaşamasına yol açmıştır. Bu seçenek, çok partili hayata geçişte diğer seçeneklere göre daha az etkilidir. Nitekim savaşın bitiminde yapılan 1946 seçimlerini CHP kazanmıştır.

CEVAP: B

2. 1946 seçimlerindeki açık oy, gizli sayım uygulaması seçime gölge düşürmüştü ve uzun süre tartışmalara neden olmuştur.

CEVAP: A

3. B, C, D ve E seçenekleri hükümetin uyguladığı kara yolu politikasının bir sonucudur. Traktör, biçerdöver, kamyon ve otomobiller ABD'den sağlanan krediler karşılığında yine ABD'den satın alınmıştır. Bu nedenle yerli otomobil sektörünün kurulduğu söylenemez.

CEVAP: A

4. Türkiye'nin Kore'ye asker göndermesi NATO'ya alınmasında etkili olmuştur. Türkiye, Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın kurucu üyelerinden olup 24 Ekim 1945'te üye olmuştur.

CEVAP: A

5. Türkiye'nin Avrupa Konseyi'ne (1949) ve NATO'ya (1952) üye olmasında temel faktör SSCB'den kaynaklanan tehditlerdir.

CEVAP: C

6. Öncüllerin tamamında verilen bilgiler Türkiye'de 1950'li yıllardan itibaren köyden kente göç edilmesine etki yapmıştır.

CEVAP: E

II. Dünya Savaşı Sonrasında Türkiye ve Dünya

7. Türkiye'nin Kore Savaşı'ndaki performansı, bazı ülkelerin Türkiye'nin NATO'ya alınmasına karşı çıkmalarını ve çekincelerini sona erdirmiştir.

CEVAP: A

8. Soru kökünde verilen bilgiler Marshall Planı ile ilgilidir. Türkiye'nin de yararlandığı Marshall Planı, Avrupa devletlerinin tarım ve sanayi üretiminde önemli artışlar sağlamıştır.

CEVAP: A

9. Türkiye'nin II. Dünya Savaşı'ndan sonra özellikle Sovyet tehdidi nedeniyle yöneldiği Batılı ülkeler, çok partili parlamenter sistemlere sahipti. Türkiye'nin çok partili hayata geçmesinde bu durum belirleyici olmuştur.

CEVAP: A

10. Uluslararası ilişkilerde ülkelerin çıkarları her zaman belirleyici olmuştur. Nitekim Rusya'nın I. ve II. öncülde verilen adımları ABD'nin bu bölgelerdeki çıkarları için bir tehdit oluşturmaktaydı. Bu nedenle ABD, Sovyetler Birliği'ne karşı önlemler alma gereği duymuştur. Rusların, egemenlikleri altında yaşayan Türklere karşı belirtilen tutumları sadece son örneklerden biridir. Gerek çarlık gerekse Bolşevik İhtilali'nden sonra Türkler yoğun baskılara maruz kalmışlardır. Bu durumun ABD'yi rahatsız ettiği söylenemez.

CEVAP: C

11. ABD'nin atom bombası üstünlüğü SSCB'nin de atom ve hidrojen bombaları üretmesi ile sona ermiştir. Teknolojik rekabet bir süre sonra uzaya taşınmıştır. Gerek ABD, gerekse SSCB ekonomik ve ideoloji alanında da kıyasıya bir mücadeleye girmiştir.

CEVAP: E

12. Kuraklığın tarım üretimini azaltması, ülkenin buğday ithalatçısı durumuna gelmesi, tarım alanındaki canlanmanın modern tarım yöntemleri kullanmaktan ziyade, tarım alanlarının genişlemesiyle olduğunu göstermektedir. Yabancı yatırımı çekme çabaları, belirtilen süreçten önce 1951 yılında olmuş, ancak bekleneni vermemiştir.

CEVAP: C

1. 1948 Arap - İsrail Savaşı'nda İsrail'in 5 Arap ülkesini yenmesi askeri açıdan güçlü olduğunu; Filistin topraklarını işgal etmesi yayılcı bir politika izlediğini, savaşların 1948'den sonra da devam etmesi, Arap - İsrail Savaşları'nın sürdüğünün göstergesidir.

CEVAP: E

2. Her ne kadar İsrail Devleti'nin kurulmasında İngiltere öncü rol oynamışsa da ABD, İsrail'in BM'de tanınması ve Orta Doğu'da varlığını sürdürmesi ve güçlenmesinde daha önemli rol oynamıştır. Bu iki devletin İsrail'e desteği günümüzde de sürmektedir.

CEVAP: D

3. 1948'den günümüze kadar devam eden Arap - İsrail savaş ve mücadeleleri hem Orta Doğu'nun istikrarını hem de dünya barışını tehdit etmektedir. Diğer taraftan toprakları İsrail tarafından işgal edilen Filistinlilerin önemli bir bölümü ülkelerini terk etmek durumunda kalmışlar ve mülteci konumuna düşmüşlerdir.

CEVAP: E

4. Arap dünyası Camp David Antlaşması'yla İsrail'le anlaşan Mısır'a tepki göstermiş ve Mısır dışlanmış. Bu en önemli Arap devletinin dışlanması bir otorite boşluğuna yol açmış, bu durum Irak ve İran'ın liderlik rolünü üstlenmek için aralarında rekabete yol açmıştır.

CEVAP: A

5. 8 yıl süren bu savaş her iki taraf için de yıkıcı olmuştur. Irak, savaş sırasında elde ettiği İran topraklarını geri vererek bir antlaşma yapabilmıştır. Dolayısıyla Irak'ın kazançlı çıktığı söylenemez.

CEVAP: B

6. Irak'ın, Arap Birliği zirvesine ev sahipliği yapması siyasal; petrol gelirlerini önemli ölçüde artırması ekonomik alanda güçlenmesini sağlamıştır. Soru metninde bilim - teknoloji alanında bir gelişmeden bahsedilmemiştir.

CEVAP: D

7. Arap ülkelerinin bir kısmının Irak'ı, bir kısmının ise İran'ı desteklemesi Arap birliğinin bozulduğunu göstermektedir. Soru metni, büyük devletlerin çıkarlarını öne çıkaran politikalar takip ettiğini göstermektedir.

CEVAP: E

8. Irak ve İran'ın birbirleriyle uzun süre savaşmaları, Arap ülkelerinin bu savaşta taraf olması en çok İsrail'i memnun etmiş ve daha rahat hareket etmesini sağlamıştır. Sovyetler Birliği bu sırada Afganistan'ın işgali ve Doğu Bloku ülkelerinde başlayan protestolarla meşguldür.

CEVAP: A

9. İngiltere, I. Dünya Savaşı sırasında Kanal, Filistin - Sina cephelerinde Osmanlı ordularını yenerek Filistin'i işgal etmişti. Bu durumdan yararlanan yüzbinlerce Yahudi dünyanın dört bir yanından Filistin'e göç ederek bölgede nüfus ve güç dengelerini değiştirmişlerdir. Bu süreçte Yahudilere en büyük desteği İngiltere vermiştir.

CEVAP: A

10. Yunanistan'la Türkiye arasında nüfus mübadelesi sorunu Cumhuriyet'in ilk yıllarında çözümlenmiştir. Diğer seçeneklerde verilenler sorun olarak varlığını devam ettirmektedir.

CEVAP: B

11. Enosis: Kıbrıs'ı Yunanistan'a katma düşüncesidir.

EOKA: Kıbrıs Rumlarının Enosis'i gerçekleştirmek için oluşturdukları yer altı örgütüdür. (Kıbrıs Mücadelisi Rum Örgütü)

ASALA: Ermenilerin büyük Ermenistan hayalini gerçekleştirmek için kurdukları terör örgütüdür. (Ermenistan Kurtuluşu İçin Ermeni Gizli Ordusu)

CEVAP: C

12. Belirtilen bu askeri darbe ve müdahaleler Türkiye'de demokrasinin kesintiye uğramasına yol açmış, demokrasi kültürünün yerleşmesini geciktirmiştir.

CEVAP: B

1. B, C, D ve E seçeneklerinde belirtilenler 27 Mayıs darbesinin sonuçları arasındadır. Türkiye NATO'ya bu darbeden çok önce 1952 yılında üye olmuştur.

CEVAP: A

2. Türkiye'nin AET ile yaptığı ortak üyelik müzakerelerinin sona ermesi ve üyelik başvurusunun reddedilmesine yol açan gelişme 27 Mayıs 1960 darbesidir. Avrupa ülkeleri savunageldikleri demokratik değerlerle bağdaşmadığı için 27 Mayıs askeri darbesine sıcak bakmamışlardır.

CEVAP: C

3. Verilen öncüllerdeki olumsuzluklar 12 Eylül 1980 askeri darbesine gerekçe olmuştur.

CEVAP: E

4. I. ve III. öncülde verilen anayasa maddeleri katılımcı demokrasiye aykırıdır.

CEVAP: D

5. SSCB'den alınan teknik ve mali yardım ile Türkiye, İskenderun Demir - Çelik, Seydişehir Alüminyum Tesisleri ve İzmir Aliağa Rafinerisi gibi ağır sanayi projelerini gerçekleştirmiş, bu ise ekonomik kalkınmaya önemli katkı sağlamıştır.

CEVAP: C

6. Serbest piyasa ekonomisi özel teşebbüsü öne çıkarır. Bu nedenle ekonomik faaliyetlerde devletin payının artması söz konusu değildir.

CEVAP: D

7. Türkiye’de yaşanan köyden kente göç olayı gecekondulaşmaya (çarpık kentleşme) ve kentsel nüfusun artmasına yol açmıştır. Türkiye’ye gelen döviz artışı yut dışındaki işçilerle ilgili olup köyden kente göçle ilgisi yoktur.

CEVAP: C

8. Türk toplumunun yaşadığı sosyoekonomik değişiklik, toplumsal sorunlara ağırlık verilmesine yol açmış, bu ise edebiyat, sinema ve müzik alanlarında kendisini göstermiştir.

CEVAP: E

10. Yunanistan karasularını 12 mile çıkardığı takdirde Ege Denizi’nin %70’ine sahip olacak bu durum Türk gemi ve uçaklarının Akdeniz’e çıkmasında olumsuzluklar meydana getirecektir. Diğer taraftan Batı Anadolu ve Boğazlar bölgesi de tehdit altına girecektir. Bu nedenle Türkiye böyle bir girişimi savaş nedeni saymaktadır.

CEVAP: E

9. İngiltere, Japonya ve Avrupa Birliği’nin belirtilen tutumları, OAPEC’in uygulamalarının başarılı olduğunu göstermektedir.

CEVAP: E

11. Yurt dışında görevli pek çok diplomat ve temsilcimizi katleden ASALA terör örgütünün son eylemi Paris yakınlarındaki Orly Havaalanı baskınıdır. Buradaki THY bürosuna saldıran teröristler içlerinde değişik milletlere mensup sivilleri katletmişlerdir. Bu duruma Batı kamuoyu tepki göstermiş, ASALA bundan sonra bu tür eylemlere son vermiştir.

CEVAP: A

1. Sovyetler Birliği, bünyesinde pek çok milleti barındırmaktaydı. Bu nedenle Atatürk SSCB'yi Osmanlı Devleti ile Avusturya - Macaristan İmparatorluğu'na benzetmiştir. Nitekim SSCB'nin dağılmasıyla Orta Asya, Kafkaslar ve Doğu Avrupa'da yeni bağımsız devletler kurulmuş, bölgenin siyasi haritası değişmiştir. Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin bağımsız olması da bu gelişme ile ilgilidir.

CEVAP: E

2. A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler TİKA'nın kuruluş amaçları arasındadır. TİKA'nın ülkeler arasındaki siyasi anlaşmazlıkları çözme gibi bir amacı ve faaliyeti yoktur.

CEVAP: B

3. Sırbistan'a bağımsızlık sürecinde (1812 Bükreş Antlaşması, 1829 Edirne Antlaşması, 1878 Berlin Antlaşması) en büyük desteği Ruslar sağlamıştır. Bu destek Bosna Savaşı'nda da devam etmiştir. Bunda aynı tarihi, dini, kültürel ortak değerlere sahip olmaları etkili olmuştur.

CEVAP: A

4. Türk sporu 21. yüzyılın eşiğinde önemli atılımlar yapmış, Naim Süleymanoğlu'nun 1988 Seul Olimpiyatları'ndaki altın madalya almasıyla başlayan süreç birçok branşta olimpiyat madalyalarıyla devam etmiştir. En çok madalya halter sporunda alınmıştır. Bu başarının benzeri güreşte de görülmüştür. M. Akif Pirim 1992 Barcelona Olimpiyatları'nda şampiyon olmuş, 1994 Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda Türkiye takım hâlinde dünya şampiyonu olmuştur. Yüzme alanında henüz bu çaplı başarılar elde edilememiştir.

CEVAP: C

5. TİKA, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, TÜRKSOY ve Yunus Emre Enstitüsü, Atatürk'ün sözünde belirttiği amaçlara yönelik faaliyetlerde bulunmaktadır. Mevlana Araştırmaları Enstitüsü ise Selçuk Üniversitesi'ne bağlı olarak Mevlana odaklı bir bilimsel araştırma merkezidir.

CEVAP: E

6. Kopenhag Kriterleri, AB'ye üye olmak için başvuran ülkelerin tam üyeliğe kabul edilmeden önce karşılamaları gereken kriterlerdir. Bu kriterlere göre aday ülkeler; demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları, azınlık hakları ve işleyen bir piyasa ekonomisi alanında belirli bir seviyeye gelmiş olmalıdır.

CEVAP: A

7. Verilen öncüllerin tamamı Türkiye'nin Gümrük Birliği'ne dahil olmasının sonuçlarıdır.

CEVAP: E

8. Irak, İran ile yaptığı savaştan büyük ekonomik kayıplarla çıkmış ve büyük ölçüde borçlanmıştır. Borçlarını ödeyebilmek ve ekonomik sıkıntıdan kurtulmak için Körfez ülkelerinden , bu arada Kuveyt'ten kredi talebinde bulunmuş ve daha önce aldığı borcun silinmesini istemiştir. Kuveyt bunu kabul etmeyince Irak birlikleri 2 Ağustos 1990 günü Kuveyt'i işgal etmiştir. Bu gelişme daha sonra Körfez Savaşları denen süreci de başlatmıştır.

CEVAP: B

9. Belirtilen durum Türkiye'nin bu ülkelerle ihracatında azalmaya yol açmış, petrol boru hattının BM kararıyla kapatılması da bu yoldan elde edilen geliri de olumsuz etkilemiştir. Diğer taraftan sayıları milyonları aşan mültecilerin ihtiyaçlarının karşılanması bütçeye ek yük getirmiştir.

CEVAP: E

10. Yunanistan, (son yıllarda bu tutumunu yumuşatmakla beraber) Rumlarla birlikte hareket ederek Türkiye'nin AB'ye üyeliğine çekince koymuş ve bunu bir koz olarak kullanmıştır. Güney Kıbrıs Rumları bu konuda daha katı bir tutum izlemişlerdir.

CEVAP: D

11. AB üyesi devletlerin dış politikada ekonomik ve siyasi çıkarlarını öne çıkaran politikalar takip etmeleri, AB'nin uluslararası problemlerin çözümünde etkisiz kalmasına yol açmaktadır.

CEVAP: A

12. Doğu Bloku'nun ve Yugoslavya'nın dağılması ile bağımsız olan devletler ekonomik olarak zayıftılar. Hem ekonomik olarak güçlenmek hem de güvenliklerini sağlamak amacıyla AB'ye ve NATO'ya üye olmak istemişlerdir.

CEVAP: D

1. A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler Bosna Savaşı ile ilgilidir. Rusya; kültürel, dinsel ve ırksal açıdan yakın olduğu Sırlara savaş boyunca destek olmuştur.

CEVAP: D

2. Aliya İzzetbegoviç eski Yugoslavya döneminde Boşnakların temel hakları için mücadele yürütmüş; Yugoslavya'nın dağılmasından sonra Sırların ve Hırvatların, Bosna'yı işgalini önlemek için büyük çaba harcamış, nihayet Bosna - Hersek'in bağımsız bir devlet olarak var olmasına önemli katkı sağlamıştır.

CEVAP: B

3. Petrol fiyatlarının artması Almanya, Fransa ve Japonya gibi sanayileşmiş ülkelerin yanı sıra petrol ihtiyacının %90'ını ithal ederek sağlayan Türkiye'yi de olumsuz etkilemiştir. Dünyanın önde gelen petrol üreticilerinden Rusya ise bu krizden büyük kâr elde etmiştir.

CEVAP: B

4. İntifada, İsrail'in baskı ve katliamlarına karşı Filistin halkının ayaklanmasının adıdır.

CEVAP: A

5. Soru metninde verilen özellikler Yunus Emre Enstitüsü'ne aittir.

CEVAP: B

6. Cumhuriyet tarihinin en büyük krizi olan 2001 Krizi Türkiye ekonomisinin çökmesine yol açmış, yüzbinlerce iş yeri, atölye kapanmış, milyonlarca insan işsiz kalmıştır. Türkiye bu krizde IMF (Uluslararası Para Fonu)'den borç almıştır. Türkiye 1980 sonrasında ekonomide devletçi modelden, serbest piyasa ekonomisine geçmiştir. Bu nedenle kriz sonrasında devletçi ekonomik modele geçildiği söylenemez.

CEVAP: C

7. 2010 yılının son günlerinde Tunus'ta başlayan ve kısa sürede Kuzey Afrika ve Orta Doğu'ya yayılan Arap Baharı, diktatöryel rejimlere, baskı ve insan hakları ihlallerine, işsizliğe karşı Arap halklarının demokrasi ve özgürlük protestolarıdır.

CEVAP: B

8. Arap Baharı protestoları sonunda Mısır'da ülkeyi 30 yıl "demir yumrukla" yöneten Hüsnü Mübarek, Libya'yı 40 yıl tek başına yöneten Muammer Kaddafi iktidardan uzaklaştırıldı. Suriye'de Beşar Esad yönetimi yaklaşık yarım milyon sivilin ölmesine ve nüfusun 1/3'ünün ülkeyi terk ederek mülteci duruma düşmesine rağmen, İran ve Rusya'nın desteğiyle ayakta kalmayı başardı.

CEVAP: C

10. Türkiye'de iç kamuoyuna dönük bu söylemler bölgenin eski sahibi Rusya ile bölgede çıkarları bulunan İran ve Çin'i de rahatsız etmiştir. Türkiye daha sonra yaptığı girişimlerle bu devletlerin tepkisini çekmeyecek şekilde politikalar üretmiştir.

CEVAP: E

11. B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler 2007 Krizi'nin Türkiye'deki etkileridir. Ancak bu olumsuzluklara rağmen Türkiye IMF'den borç almadan bu krizi aşmayı başarmıştır. Türkiye IMF'den son olarak 2005 yılında borç almıştır. Günümüzde Türkiye'nin IMF'ye bir borcu yoktur.

CEVAP: A

9. Arap ülkelerinde işsizlik ve yoksulluk → ekonomik tek parti, tek adam yönetimleri → siyasal modern iletişim araçlarının kullanımı → teknolojik

CEVAP: E

12. ABD, bölge petrollerini kontrol edebilmek için I. ve II. öncülde verilen gerekçelerle Irak'ı işgal etmiştir.

CEVAP: C